

Stratégia rozvoja stredného odborného školstva v Trenčianskom samosprávnom kraji na roky 2013 – 2020

Zhotoviteľ

ERUDIO, s.r.o.
Nábřežie Sv. Cyrila 40/15
971 01 Prievidza
www.erudio.sk

Autori správy

Ing. Ján Helbich
Ing. Nikola Švejdová
PaedDr. Milan Maroš, PhD.
Mgr. Dušan Kamenár, PhD.
Mgr. Štefan Capák
Ing. Lucie Bučinová

Obsah

Obsah	3
Zoznam použitých skratiek	5
Úvod	7
1 Strategický rámec stredného školstva v TSK	9
1.1 Základné princípy	9
1.2 Dlhodobá vízia	10
1.3 Ciele	10
2 Implementačná časť	12
2.1 Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl	12
2.2 Posilnenie vnútorných kapacít stredných škôl	14
2.3 Posilnenie výchovnej a motivačnej funkcie škôl	18
2.4 Vzdelávanie pre potreby trhu práce	21
2.5 Zvýšenie kvality a atraktivity vzdelávania	23
2.6 Opatrenia na národnej úrovni	25
3 Akčný plán na roky 2015 – 2017	26
4 Príloha 1 – Analytická časť	38
4.1 Celková situácia v TSK a jeho regiónoch	38
4.1.1 Základná charakteristika	38
4.1.2 Demografická charakteristika	38
4.1.3 Doprava	41
4.1.4 Ekonomika a priemysel	41
4.1.5 Nezamestnanosť	43
4.1.6 Školstvo	45
4.2 Vývoj stredného školstva	46
4.3 Základné údaje o stredných školách v TSK	53
4.3.1 Okres Bánovce nad Bebravou	56
4.3.2 Okres Ilava	58
4.3.3 Okres Myjava	60
4.3.4 Okres Nové Mesto nad Váhom	62
4.3.5 Okres Partizánske	65

4.3.6	Okres Považská Bystrica	66
4.3.7	Okres Prievidza	69
4.3.8	Okres Púchov	72
4.3.9	Okres Trenčín	74
4.4	Stav stredného školstva v TSK podľa riaditeľov škôl	78
4.4.1	Študenti	78
4.4.2	Študijné odbory	79
4.4.3	Pedagogickí zamestnanci	82
4.4.4	Stav školských zariadení a ich vybavenia	83
4.4.5	Investičné akcie TSK v roku 2015	88
4.4.6	Praktické vyučovanie	90
4.4.7	Mimoškolská činnosť	91
4.4.8	Marketing a spolupráca	91
4.4.9	Kultúra, súťaže	93
4.4.10	Kariéra a absolventi	94
4.4.11	Očakávaná podpora zo strany TSK	95
4.5	Príprava absolventov pre potreby trhu práce	97
4.5.1	Memorandá o spolupráci	97
4.5.2	Centrá odborného vzdelávania a prípravy	98
4.5.3	Duálne vzdelávanie	105
4.5.4	Propagačné aktivity	106
4.5.5	Prognóza ďalšieho vývoja trhu práce	107
4.5.6	Stredné odborné školstvo z pohľadu zamestnávateľov a stavovských a profesijných organizácií	111
4.6	Štrukturálne fondy EU	120
4.6.1	Programové obdobie 2007 – 2013	120
4.6.2	Programové obdobie 2014 – 2020	121
4.7	Kľúčové disparity	127
4.8	SWOT analýza	132

Zoznam použitých skratiek

AZZZ SR	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky
BN	Bánovce nad Bebravou
CVČ	Centrum voľného času
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
ČR	Česká republika
DOŠ	Dievčenská odborná škola
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
GYM	Gymnázium
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IL	Ilava
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizované rómske komunity
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MY	Myjava
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NM	Nové Mesto nad Váhom
OA	Obchodná akadémia
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Operačný program
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OPLZ	Operačný program Ľudské zdroje
OPV	Operačný program Vzdelávanie
OÚ TN	Okresný úrad Trenčín
OV	Odborný výcvik
PB	Považská Bystrica
PD	Prievidza

PE	Partizánske
PR	Public relations
PU	Púchov
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
ROP	Regionálny operačný program
RSOV	Rozvoj stredného odborného vzdelávania
RÚZ	Republiková únia zamestnávateľov
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a priemyselná komora
SOČ	Stredoškolská odborná činnosť
SOPK	Slovenská obchodná a priemyselná komora
SOŠ	Stredná odborná škola
SOŠD	Stredná odborná škola drevárska
SOŠ OaS	Stredná odborná škola obchodu a služieb
SOU	Stredné odborné učilište
SPŠ	Stredná priemyselná škola
SR	Slovenská republika
SŠ	Spojená škola
SUŠ	Stredná umelecká škola
SZŠ	Stredná zdravotnícka škola
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠkVP	Školský vzdelávací program
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
ŠUO	Študijné a učebné odbory
TN	Trenčín
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
TRK SOPK	Trenčianska regionálna komora Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory
TV	Telesná výchova
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
VO	Verejné obstarávanie
VŠ	Vysoká škola
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
ZSŠ	Združená stredná škola
ZŠ	Základná škola

Úvod

Stratégia rozvoja stredného odborného školstva v Trenčianskom samosprávnom kraji na roky 2013 – 2020 (ďalej len „stratégia“) je strednodobý rozvojový dokument pre oblasť stredného školstva. Svojím rozsahom pokrýva všetky typy stredných škôl všetkých zriaďovateľov na území Trenčianskeho kraja. Vypracovanie stratégie bolo spolufinancované z Regionálneho operačného programu 2007 – 2013.

Zhotoviteľom stratégie bola na základe verejného obstarávania spoločnosť ERUDIO, s.r.o. so sídlom v Prievidzi. Príprava stratégie prebiehala participatívnym spôsobom so širokým zapojením odbornej verejnosti, pričom postup prác a správnosť získaných údajov boli pravidelne odsúhlasované s pracovníkmi Úradu TSK.

Konzultanti ERUDIO, s.r.o. osobne navštívili všetky stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a zrealizovali štruktúrované rozhovory s riaditeľmi alebo zástupcami riaditeľa jednotlivých škôl. Stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu Trenčín, cirkvi a súkromníkov odpovedali na rovnaké otázky prostredníctvom dotazníka. Dňa 24.06.2015 sa na Úrade TSK uskutočnil workshop Budúcnosť stredného školstva v Trenčianskom kraji za účasti poslancov TSK, pracovníkov Úradu TSK, riaditeľov stredných škôl, zástupcov Trenčianskej regionálnej komory SOPK a podnikateľských subjektov, na ktorom bola sformulovaná vízia rozvoja ako aj základné ciele a hodnoty stredného školstva v Trenčianskom kraji.

V auguste 2015 bol návrh stratégie vrátane Akčného plánu na roky 2015 – 2017 zverejnený na webovej stránke TSK a pripomienkovaný verejnosťou. Po zapracovaní pripomienok verejnosti bola stratégia prerokovaná v Komisii školstva, kultúry, mládeže a športu pri Zastupiteľstve TSK, v Krajskej rade pre odborné vzdelávanie a prípravu pri TSK a Územnou školskou radou Trenčín.

Súčasťou prípravy stratégie bolo posúdenie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na základe výsledkov zisťovacieho konania bolo dňa 19. augusta 2015 vydané Stanovisko odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Trenčín, v zmysle ktorého sa dokument nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

Riaditeľstvo Štátnej ochrany prírody SR v Banskej Bystrici vydalo dňa 7. mája 2015 vyhlásenie, podľa ktorého nepredpokladá negatívny vplyv stratégie na územia sústavy Natura 2000.

Dňa 28. septembra 2015 bude Stratégia rozvoja stredného odborného školstva v TSK na roky 2013 – 2020 prerokovaná v Zastupiteľstve TSK. V prípade jej schválenia sa stane oficiálnym a záväzným dokumentom TSK.

Dokument pozostáva zo štyroch hlavných častí:

Strategický rámec stredného školstva v TSK, ktorý stanovuje základné princípy, dlhodobú víziu a dva hlavné ciele.

V **Implementačnej časti** sú podrobne rozpracované konkrétne ciele a opatrenia, ktoré musia byť zrealizované v nasledujúcom období. Sú rozčlenené do piatich prioritných oblastí:

- Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl
- Posilnenie vnútorných kapacít stredných škôl

- Posilnenie výchovnej a motivačnej funkcie škôl
- Vzdelávanie pre potreby trhu práce
- Zvýšenie kvality a atraktivity vzdelávania

Akčný plán na roky 2015 – 2017 spresňuje opatrenia navrhnuté v Implementačnej časti. Pre každé opatrenie špecifikuje ukazovateľ výstupu, časový rámec, zodpovednú inštitúciu, zdroj financovania a prípadný projektový zámer. Akčný plán je spracovaný tak, aby mohol byť aktualizovaný v dvojročných intervaloch.

Analytická časť dokumentu je jeho najrozsiahlejšou časťou. Analyzuje a sumarizuje súčasný stav stredného školstva v kraji a predstavuje poznatkovú bázu pre formuláciu ostatných častí. Je umiestnená v prílohe, aby umožnila čitateľovi resp. používateľovi dokumentu rýchly prístup k Implementačnej časti a Akčnému plánu, ktoré sú z praktického hľadiska najčastejšie využívané.

1 Strategický rámec stredného školstva v TSK

Strategický rámec stredného školstva v TSK predstavuje previazaný systém princípov, vízie a cieľov, ktoré sú odpoveďou TSK na identifikované nedostatky a výzvy. Bol vypracovaný partnerským spôsobom s významným príspevom poslancov a pracovníkov TSK, riaditeľov a učiteľov stredných škôl a zástupcov TRK SOPK a vybraných podnikov.

Vzhľadom na chýbajúcu národnú stratégiu vychádza z odporúčaní relevantných európskych iniciatív, predovšetkým z kodanského procesu zahájeného v roku 2002. Je v súlade s Bruggským komuniké o posilnenej európskej spolupráci v odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré rozpracovalo hlavné zásady a myšlienky kodanského procesu do spoločných cieľov na obdobie rokov 2011 – 2020.

1.1 Základné princípy

Základné princípy, na ktorých je založené stredné školstvo v Trenčianskom kraji, predstavujú hodnotový rámec pre jeho ďalší rozvoj. Odzrkadľujú aktuálnu situáciu a vývojové trendy vo vzdelávaní, ekonomike, politike a kultúre, a to nielen na úrovni Trenčianskeho kraja, ale aj v národnom a európskom kontexte. Zohľadňujú tiež potreby a želania zainteresovaných osôb a inštitúcií.

Stredné školstvo v Trenčianskom kraji vychádza z nasledovných základných princípov:

Kvalita: Princíp kvality je kľúčovým princípom všeobecného aj odborného vzdelávania a prípravy. Stredné školstvo v TSK musí byť v súlade s národnými aj európskymi štandardmi kvality. Zlepšenie kvality odborného školstva prispieva aj k zvýšeniu jeho atraktivity.

Relevantnosť: Vzdelávanie a odborná príprava poskytovaná strednými školami v TSK musia byť relevantné pre úspešný vstup mládeže aj dospelých na trh práce, pre ďalšie vzdelávanie aj pre život.

Spolupráca: Prístup založený na spolupráci je jediný možný prístup k nepredvídateľnej budúcnosti. Stredné školstvo v Trenčianskom kraji musí byť formované v spolupráci so všetkými zainteresovanými partnermi – vládou, regionálnou a miestnou samosprávou, podnikateľmi, stavovskými organizáciami a profesijnými združeniami, výskumnými inštitúciami, vysokými školami, základnými školami, rodičmi i študentmi.

Inklúzia: Stredné školstvo v Trenčianskom kraji napomáha lepšej integrácii všetkých občanov do hospodárskeho a spoločenského života. Každý má zaručené právo na vzdelanie v súlade so svojimi predpokladmi, záujmami a potrebami, bez ohľadu na vek, pohlavie, spoločenské postavenie, etnikum, náboženstvo, fyzické alebo duševné postihnutie či politickú alebo ideologickú príslušnosť.

Inštitucionálna a programová diverzita: Sieť stredných škôl v Trenčianskom kraji musí byť neustále optimalizovaná v kontexte celoživotného vzdelávania tak, aby pokrývala všetky skupiny obyvateľstva. Štruktúra študijných a učebných odborov musí vhodne reagovať na požiadavky hospodárstva aj spoločnosti a dostatočne naplňovať vzdelávacie potreby rôznych skupín obyvateľov kraja.

Efektívnosť a zodpovednosť: Budúcnosť stredného školstva v Trenčianskom kraji vyžaduje profesionálny manažment na všetkých úrovniach. Zverejňovanie relevantných informácií, pravidelné monitorovanie a hodnotenie efektívnosti, primeraná sloboda v rozhodovaní a s tým súvisiaca zodpovednosť riadiacich pracovníkov sú kľúčové aspekty celého systému aj jednotlivých škôl. Efektívne využitie financií a diverzifikácia zdrojov je jediným spôsobom ako dosiahnuť želané výsledky v prostredí s obmedzenými zdrojmi.

Hrdosť: Systém stredného školstva v Trenčianskom kraji prispieva k zlepšeniu spoločenského postavenia učiteľa a jeho hrdosti na svoje povolanie, k adekvátnemu uplatneniu a odmeňovaniu absolventov a budovaniu ich hrdosti na svoju školu a k hrdosti rodičov na svoje deti.

Slušnosť: Slušné správanie, vzájomný rešpekt, ohľaduplnosť, tolerantnosť a dôvera sú hodnoty, na ktorých sú postavené medzilidské vzťahy učiteľov, žiakov, rodičov a vedenia škôl.

1.2 Dlhodobá vízia

Vízia rozvoja stredného odborného školstva v Trenčianskom kraji je formulovaná pre rok 2020, s ambíciou jej dlhodobej platnosti aj pre ďalšie roky:

V roku 2020 bude v Trenčianskom kraji stabilizovaná sieť stredných škôl, ktoré sú prispôsobené požiadavkám trhu práce a počtu študentov. Vďaka ich vysokej kvalite a modernému vybaveniu budú atraktívne pre študentov aj ich rodičov. Gymnáziá obnovia svoju prestíž ako školy pre žiakov s najlepším prospechom. SOŠ budú intenzívne spolupracovať so zamestnávateľmi, takže všetky študijné a učebné odbory budú zahŕňať praktickú odbornú prípravu v podnikoch.

Stredné školy v Trenčianskom kraji budú inšpiratívnym a motivujúcim prostredím pre študentov aj pre učiteľov. Študenti sa budú pripravovať na povolanie, ktoré najlepšie zodpovedá ich nadaniu a záujmom. Mnohí absolvujú časť svojho štúdia v zahraničí. Nadobudnú znalosti a zručnosti, ktoré môžu bezprostredne využiť – či už ako zamestnanci, samostatne zárobkovo činné osoby alebo počas ďalšieho štúdia na vysokej škole.

Nezamestnanosť absolventov stredných škôl v Trenčianskom kraji bude výrazne nižšia ako v roku 2015. Väčšina pracovníkov sa bude zapájať do kontinuálnej odbornej prípravy s cieľom neustále aktualizovať svoje zručnosti alebo získať nové.

Spoločnosť si bude viac vážiť stredoškolských pedagógov, čo sa prejaví aj na ich odmeňovaní. Povolanie učiteľa sa stane zaujímavou alternatívou pre nadaných absolventov vysokých škôl. Učitelia budú mať viac príležitostí spolupracovať s kolegami v zahraničí. Zmodernizuje sa ich pracovné prostredie aj metódy výučby a budú využívať aktuálne študijné materiály, v ktorých je zohľadnený najnovší vývoj vo vede a v priemysle.

1.3 Ciele

Čo je cieľom stredného školstva? Na túto otázku existuje niekoľko rozdielnych pohľadov:

Pre podnikateľský sektor je hlavným cieľom stredného školstva vzdelávanie a príprava študentov a učňov na úspešný prechod na trh práce. Úlohou škôl, predovšetkým stredných odborných škôl, je preto poskytnúť im potrebné znalosti a praktické zručnosti, ktoré požadujú zamestnávatelia.

Systém stredného školstva musí byť zároveň zadaný v kontexte celoživotného vzdelávania, t.j. musí vychovávať a vzdelávať ľudí, ktorí majú záujem a schopnosti kontinuálne sa učiť.

Pre vysoké školy je cieľom stredného školstva príprava absolventov na úspešné pokračovanie ich štúdiá a zvládnutie vedeckých poznatkov.

Pre rodičov je dôležité, aby stredná škola rozvinula danosti ich detí a zabezpečila im kvalitnú a bezpečnú budúcnosť.

Pre spoločnosť je cieľom stredného školstva prispieť k formovaniu nezávislého, kreatívneho a sebavedomého človeka, ktorý je pripravený úspešne plniť svoju občiansku a spoločenskú úlohu. Škola v tomto zmysle zohráva významnú úlohu pri rozvoji osobnosti a jej kultúry života.

Na dosiahnutie vízie stredného školstva v Trenčianskom kraji boli pre rok 2020 stanovené dva hlavné ciele, ktoré kombinujú vyššie uvedené požiadavky a očakávania:

- 1) Zvýšenie kvality a atraktívnosti stredného školstva tak, aby zohrávalo kľúčovú úlohu v raste konkurencieschopnosti Trenčianskeho kraja.**
- 2) Zlepšenie ponuky vzdelávania, ktoré mládeži aj dospelým poskytne potrebné vedomosti a zručnosti pre ich profesionálnu kariéru a/alebo ďalšie štúdium, stimuluje ich podnikateľského ducha a prispeje k ich osobnostnému rozvoju.**

K naplneniu hlavných cieľov prispeje realizácia konkrétnych opatrení, ktoré sú rozčlenené do piatich prioritných oblastí rozpracovaných v Implementačnej časti.

2 Implementačná časť

Analýza súčasného stavu stredného školstva v TSK, ktorá je základom tejto stratégie, odhaľuje rozdielne úrovne vývoja jednotlivých prvkov systému stredného školstva v TSK, jeho aktuálne nedostatky aj príležitosti pre ďalší rozvoj. Aby stredné školy dosiahli požadovanú úroveň a vychovávali v budúcnosti vzdelaných a zručných absolventov – mladých ľudí aj dospelých, ktorí sa nielen prispôsobujú realite, ale sú tiež schopní ju meniť a inovovať, sú v rámci navrhovanej stratégie prioritné nasledovné oblasti:

- Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl
- Posilnenie vnútorných kapacít stredných škôl
- Posilnenie výchovnej a motivačnej funkcie škôl
- Vzdelávanie pre potreby trhu práce
- Zvýšenie kvality a atraktivity vzdelávania

V ďalšom texte sú prioritné oblasti rozpracované na konkrétne ciele a opatrenia, ktoré musia byť implementované v nasledujúcom období.

2.1 Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl

Cieľom optimalizácie siete škôl je vytvoriť systém, v ktorom školy pripravujú kvalifikovaných a vzdelaných odborníkov pre potreby praxe. Sieť škôl musí byť efektívna a hospodárna, pričom musí vystihovať potreby okresov a regiónu. Mala by tiež podporovať zdravú súťaživosť medzi jednotlivými školami. Dôležitým aspektom je aj dostupnosť škôl pre žiakov z odľahlejších častí sídelnej štruktúry ako aj zo susedných regiónov.

Proces optimalizácie siete stredných škôl vzhľadom na klesajúci počet študentov a meniace sa potreby trhu práce prebieha v TSK už viac ako 10 rokov. Počet stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK klesol z 65 v školskom roku 2002/2003 na 42 v školskom roku 2014/2015. Na druhej strane však pribudli školy iných zriaďovateľov, takže celkovo bolo v TSK v školskom roku 2014/2015 59 škôl.

Hlavnými úlohami TSK pre roky 2015 – 2020 je pokračovať v optimalizácii siete škôl, stabilizovať systém a priebežne vylepšovať štruktúru študijných a učebných odborov v kraji. V rámci tejto prioritnej oblasti by mali byť zrealizované nasledovné opatrenia a dosiahnuté nasledovné ciele:

Cieľ A1: Vytvorenie transparentného a objektívneho systému tvorby VZN o určení počtu tried prvého ročníka stredných škôl v územnej pôsobnosti TSK pre prijímacie konanie v nasledujúcom školskom roku

Na základe prvotných skúseností zo školských rokov 2014/2015 a 2015/2016, kedy Zastupiteľstvo TSK začalo prostredníctvom VZN určovať počty tried prvých ročníkov, je potrebné model rozhodovania zobjektívniť a stransparentniť. Za týmto účelom by mali byť zrealizované nasledovné opatrenia:

- 1) Priebežne pri určovaní počtu tried prvých ročníkov vychádzať z metodiky vytvorenej v rámci národného projektu „Rozvoj stredného odborného vzdelávania“ ako aj zo špecifik Trenčianskeho kraja.
- 2) Priebežne komunikovať s ostatnými zriaďovateľmi stredných škôl v TSK s cieľom hľadať konsenzus pri určovaní počtu tried a štruktúry odborov prvých ročníkov.
- 3) V roku 2015 určiť počet tried prvého ročníka stredných škôl v územnej pôsobnosti TSK pre prijímacie konanie v školskom roku 2016/2017 tak, aby bol oproti predchádzajúcemu školskému roku zvýšený podiel študentov technických odborov, znížený podiel študentov ekonomických odborov a zachovaný podiel študentov na gymnáziách.

Cieľ A2 Pokračovanie optimalizácie siete škôl

Napriek mnohým racionalizačným opatreniam, ktoré boli uskutočnené za uplynulú dekádu v sieti stredných škôl v TSK, stále existuje vo viacerých okresoch priestor na zefektívnenie nastavenia systému:

- 1) Do roku 2017 znížiť počet študentov v ekonomických odboroch v okrese Považská Bystrica.
- 2) Do roku 2017 pretransformovať Spojenú školu Partizánske s tromi organizačnými zložkami (Obchodná akadémia, SOŠ, SPŠ) do jednej SOŠ bez organizačných zložiek.
- 3) Do roku 2020 znížiť počet SOŠ technického zamerania v Považskej Bystrici zo súčasných troch škôl (SOŠ, SOŠ strojnícka, SPŠ) na dve. Po dôslednom vyhodnotení možných scenárov je potrebné zlúčiť tie dve školy, ktoré budú najvhodnejšie z hľadiska štruktúry študijných a učebných odborov ako aj z pohľadu organizačno-technického usporiadania.
- 4) Do roku 2020 znížiť počet gymnázií v okrese Prievidza zo súčasných štyroch na dve. Konkrétne by mali byť vyradené zo siete škôl Gymnázium I. Bellu v Handlovej a Gymnázium v rámci Spojenej školy Nováky. Spojená škola v Novákoch by následne mala byť premenovaná na SOŠ.
- 5) Do roku 2020 v spolupráci s OU Trenčín nájsť konsenzus ohľadom optimalizácie siete škôl v okrese Trenčín.
- 6) Do roku 2020 SOŠ sklársku v Lednických Rovniach, ktorej prevádzka je z pohľadu TSK neefektívna, previesť do zriaďovateľskej pôsobnosti MŠVVŠ SR ako strednú školu s celoslovenskou pôsobnosťou.

Cieľ A3: Optimalizácia štruktúry študijných a učebných odborov

Optimalizácia ponuky študijných a učebných odborov je nikdy nekončiaci proces. Vzhľadom na to, že efekty zmien v systéme stredného školstva sa v praxi prejavujú až s pomerne veľkým časovým posunom, je potrebné v čo najvyššej možnej miere predvídať spoločenské, technologické a hospodárske trendy a adekvátne tomu prispôbovať štruktúru študijných a učebných odborov. Hlavnými opatreniami na dosiahnutie cieľa A3 sú:

- 1) Priebežne analyzovať štruktúru študijných a učebných odborov podľa dostupných prognóz trhu práce vypracovaných MPSVR SR. Zároveň je potrebné v spolupráci so strednými školami a ekonomickými partnermi v Trenčianskom kraji zbierať vlastné údaje o potrebách trhu práce v regióne a konfrontovať ich s prognózami MPSVR SR.
- 2) Priebežne redukovat' fungovanie študijných a učebných odborov, ktoré nesúvisia s hlavným zameraním danej strednej školy.
- 3) Priebežne odstraňovať duplicitné odbory na školách, ktoré sú v geografickej blízkosti. Toto odporúčanie sa týka stredných škôl všetkých zriaďovateľov.

- 4) Do roku 2016 vytvoriť podmienky na otváranie málopočetných tried pre nedostatkové odbory, najmä remeslá.
- 5) Do roku 2017 doplniť do ponuky stredných škôl študijné a učebné odbory, ktoré chýbajú alebo sú nedostatočne zastúpené vzhľadom na historický vývoj a súčasnú štruktúru ekonomiky v okrese. Konkrétne ide o nasledovné odbory:
 - Okres Bánovce nad Bebravou: obnoviť výučbu v odboroch výroba obuvi a odevná výroba, dodatočne podporiť aj skupinu odborov strojárstvo a elektrotechnika.
 - Okres Ilava: podporiť výučbu v oblastiach strojárského a elektrotechnického priemyslu (najmä mechatronika).
 - Okres Myjava: dodatočne podporiť strojárstvo a spracovanie plastov.
 - Okres Nové Mesto nad Váhom: dodatočne podporiť skupinu odborov elektrotechnika, strojárstvo a poľnohospodársko-potravinárske odbory.
 - Okres Partizánske: spracúvanie kože, kožušín, výroba obuvi a automobilový priemysel.
 - Okres Považská Bystrica: dodatočne podporiť tradičné strojárské študijné odbory ako aj skupinu odborov 36 (stavebníctvo, geodézia a kartografia).
 - Okres Prievidza: podporiť skupinu odborov strojárstvo, elektrotechnika a automobilový priemysel.
 - Okres Púchov: skupina odborov 28 so zameraním na gumárenstvo.
 - Okres Trenčín: skupina odborov 36 (stavebníctvo, geodézia a kartografia).
- 6) Priebežne vytvárať a propagovať kvalitné 3-ročné učebné odbory.
- 7) Priebežne dopĺňať perspektívne študijné a učebné odbory. Inšpiráciou môže byť experimentálne overovanie v stredných odborných školách a v konzervatóriách, ktorého vyhodnotenie zverejňuje MŠVVŠ SR.

Cieľ A4 Stabilizácia siete škôl

Stredná škola je z ekonomického pohľadu zložitá organizácia, ktorej efektívne fungovanie vyžaduje dlhodobú perspektívu ekonomickej životaschopnosti. Prevádzkové náklady strednej školy nedokážu pružne reagovať na meniaci sa počet žiakov, takže znižovanie počtu tried prvých ročníkov ohrozuje nielen kvalitu výučby, ale aj samotnú existenciu školy. V súlade s potrebami trhu práce, ktoré vyžadujú mierne navýšenie počtu absolventov technických odborov na úkor ekonomických odborov, pri zachovaní status quo v počte študentov na gymnáziách, je potrebné:

- 1) Do roku 2017 stabilizovať sieť stredných škôl v TSK tak, aby bola ich prevádzka dlhodobo udržateľná a predvídateľná pre všetkých zriaďovateľov.

2.2 Posilnenie vnútorných kapacít stredných škôl

Škola musí byť inšpirujúcim miestom vzdelávania mládeže aj dospelých. Zároveň by mala byť kultúrnym, športovým a spoločenským centrom okolitej komunity. Aby mohla úspešne skĺbiť tieto rôznorodé úlohy, musí byť neustále rozvíjaná a zveľad'ovaná, k čomu prispievajú nasledovné ciele a opatrenia.

Cieľ B1: Zvýšenie kvality pedagogických zamestnancov

Kvalita a dobré meno školy závisí v prvom rade od ľudí, ktorí v nej pracujú. Je preto nevyhnutné, aby školy na svojej pôde predchádzali kríze učiteľskej profesie, ktorá vyplýva z nízkeho spoločenského postavenia, nezvládnutých zmien vo výkone povolania učiteľa, zhoršenia pracovných podmienok učiteľov, spochybňovania vzdelania ako tradičnej hodnoty

a nedostatočného prepojenia vzdelávania s praxou. Školy by si mali vyberať a vychovávať kvalitných a motivovaných začínajúcich učiteľov, vynakladať úsilie na neustále zvyšovanie kvalifikácie všetkých pedagogických zamestnancov a fungovať podľa moderných manažérskych a ekonomických zásad, a to predovšetkým:

- 1) Priebežne vytvárať podmienky, aby sa zo začínajúcich učiteľov stali aktívni a tvoriví učitelia. Činnosť uvádzajúceho pedagogického zamestnanca sa nesmie obmedziť len na formálny dohľad, ale musí fungovať na báze mentorského vzťahu. Riaditelia škôl a ich zástupcovia by sa mali osobne angažovať v procese adaptačného vzdelávania, napr. formou konzultácií a hospitácií.
- 2) Priebežne vytvárať podmienky a podporovať ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov, a to nielen v prierezových oblastiach ako cudzie jazyky a IKT, ale aj v oblasti zavádzania moderných metód výučby jednotlivých predmetov a na doplnenie nových vedeckých poznatkov v danom odbore. Zároveň by mali obnovovať svoje vedomosti a zručnosti pre prácu s mládežou so sociálne znevýhodneného prostredia.
- 3) Priebežne vytvárať podmienky na zapojenie odborníkov z praxe do teoretického aj praktického vyučovania na škole.
- 4) Priebežne vytvárať podmienky a podporovať stáže pedagogických zamestnancov SOŠ v podnikoch.
- 5) Priebežne vytvárať podmienky a podporovať zahraničné stáže a výmeny pedagogických zamestnancov.
- 6) Priebežne vytvárať podmienky na čo najširšie zapojenie pedagogických zamestnancov do národných aj medzinárodných projektov, ktoré im okrem skúseností prinesú aj možnosť dodatočného zárobku.
- 7) Priebežne vyhodnocovať a verejne oceňovať najúspešnejších pedagogických zamestnancov.
- 8) Priebežne hľadať akékoľvek možnosti na zvyšovanie platov pedagogických zamestnancov.
- 9) Priebežne ďalším vzdelávaním podporovať kvalitu manažmentu škôl v oblasti riadenia a manažérskych zručností. Motivovať vedúcich pedagogických zamestnancov k dosahovaniu pozitívnych výsledkov škôl vo výchovno-vzdelávacej, personálnej a ekonomickej oblasti.

Cieľ B2: Zlepšenie stavebno-technického stavu školských zariadení

Aby sa zamestnanci, študenti aj verejnosť v škole cítili dobre, musia byť priestory školy na primeranej stavebno-technickej a estetickej úrovni. Medzi prioritné opatrenia patria:

- 1) Do roku 2017 odstrániť havarijný stav vo všetkých školách, kde bol vyhlásený.
- 2) Priebežne zvyšovať energetickú efektívnosť budov škôl a školských zariadení.
- 3) Do roku 2020 vytvoriť vo väčšine škôl technické podmienky pre inkluzívne vzdelávanie zdravotne postihnutých osôb.
- 4) Do roku 2020 nájsť riešenia pre všetky nevyužívané a chátrajúce budovy v správe stredných škôl.
- 5) Priebežne rekonštruovať a modernizovať budovy a areály škôl a internátov tak, aby boli využiteľné aj na vzdelávacie, sociálne, kultúrne, športové a spoločenské služby a podujatia pre verejnosť.
- 6) Priebežne budovať a modernizovať školské telocvične, ihriská a športoviská.

Cieľ B3: Modernizácia materiálo-technického vybavenia

Kvalitné vzdelávanie je podmienené moderným materiálo-technickým vybavením školy. Všetky školy preto musia priebežne podľa svojho zamerania obnovovať a modernizovať:

- Vybavenie bežných tried/učební a odborných učební/laboratórií
- Vybavenie laboratórií fyziky, chémie a biológie v gymnáziách
- Vybavenie dielní a centier odborného vzdelávania a prípravy
- Vybavenie priestorov pre riaditeľa, zborovne a kabinetov
- Vybavenie telocviční
- Vybavenie školských knižníc a klubov
- Vybavenie školskej kuchyne a jedálne
- Vybavenie internátov
- Učebnice a učebné pomôcky
- IKT vybavenie
- Šatne
- Úprava a vybavenie školských pozemkov pre environmentálnu a ekologickú výchovu

Cieľ B4: Zefektívnenie získavania grantov a poskytovania podporných služieb

Na plnenie cieľov B1, B2 a B3 musí byť vytvorený efektívny mechanizmus získavania finančných prostriedkov, obstarávania požadovaných tovarov, služieb a prác a implementácie projektov. Nízky objem finančných zdrojov získaných zo Štrukturálnych fondov v programovom období 2007-2013, nejasné postupy a del'ba kompetencií medzi TSK a strednými školami pri príprave a realizácii projektov ako aj chýbajúce kapacity na projektové riadenie naznačujú, že doposiaľ nebola diverzifikácii financovania škôl venovaná adekvátna pozornosť.

S tým súvisí aj zabezpečovanie ďalších podporných činností, na ktoré školy nemajú personálne ani odborné zabezpečenie – správa a údržba IKT (vykonávané väčšinou učiteľmi nad rámec pracovných povinností) a investičná výstavba (vykonávané väčšinou riaditeľmi a hospodármi bez dostatočnej kvalifikácie).

- 1) Každoročne v rozpočte TSK alokovať dostatočné prostriedky na spolufinancovanie projektov z fondov EÚ.
- 2) Do roku 2017 pripraviť a podať projektové žiadosti na veľké regionálne projekty, ktorých žiadateľom bude TSK a cieľovými skupinami budú stredné školy, pedagogickí zamestnanci, študenti, spolupracujúce podniky a/alebo verejnosť v celom kraji. Medzi takéto projektové zámery patrí (v zátvorke je uvedený cieľ, ku ktorému projekt prispeje):
 - Vzdelávanie, motivácia a teambuilding začínajúcich stredoškolských učiteľov a ich uvádzajúcich pedagogických zamestnancov v TSK (B1)
 - Zahraničné stáže a výmeny pedagogických zamestnancov stredných škôl v TSK (B1)
 - Zlepšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých typoch stredných škôl (rozvoj kľúčových kompetencií – najmä finančná gramotnosť a IKT zručností, stáže a praktická príprava pedagógov v nadväznosti na prepojenie teoretickej a praktickej výučby a potreby trhu práce, rozvoj modelov hodnotenia a sebahodnotenia a sebahodnotenia škôl a školských zariadení) (B1)
 - Manažérske vzdelávanie riaditeľov a zástupcov riaditeľov stredných škôl v TSK (B1)
 - Zlepšenie energetickej efektívnosti školských budov prostredníctvom komplexných rekonštrukcií so zameraním na efektívne využívanie zdrojov tepla, elektrickej energie vrátane alternatívnych zdrojov s využitím financovania z OP KŽP a Envirofondeu (B2)
 - Obstaranie a modernizácia materiálo-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane inkluzívneho vzdelávania a zvýšenie energetickej hospodárnosti budov internátov (B2)

- Vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (C1)
 - Podpora a rozvoj inkluzívneho vzdelávania na všetkých vhodných typoch škôl (C1)
 - Zahraničné stáže a výmeny študentov stredných škôl v TSK (C2)
 - Vytvorenie okresných kariérnych centier pre žiakov ZŠ a SŠ (C3)
 - Vybudovanie siete kariérových poradcov (C3)
 - Návrat ČŽV na stredné školy vytvorením vysoko konkurenčnej ponuky vzdelávania. Podpora dostupnosti ČŽV, jeho kvality a efektívnosti v spolupráci so zamestnávateľmi a ÚPSVaR (C3)
 - Vybudovanie a dobudovanie centier odborného vzdelávania a prípravy na vybraných stredných odborných školách vrátane stavebných úprav, nadštandardného technického vybavenia a kontinuálneho vzdelávania pedagógov s využitím financovania z IROP v súlade s RIUS TSK (D2)
 - Podpora existujúcich cvičných firiem na školách, vytvorenie nových cvičných firiem a podnikateľských inkubátorov, vrátane predmetu cvičná firma (D3)
 - Vytvorenie systému hodnotenia vzdelávania a úrovne zvyšovania kľúčových kompetencií a gramotností žiakov (E1)
 - Vytvorenie krajského systému pre monitorovanie ďalšej kariéry resp. vzdelávania všetkých absolventov stredných škôl v TSK (E1)
 - Vytvorenie krajského systému pre monitorovanie ďalšieho vzdelávania a kariérneho rastu všetkých pedagogických zamestnancov na stredných školách v TSK (E1)
 - Zavedenie systémov manažérstva kvality na jednotlivých stredných školách v TSK (E1)
 - Zavádzanie inovatívnych a alternatívnych foriem vzdelávania a vyučovacích metód (E2)
 - Realizácia Krajskej komunikačnej stratégie na zvýšenie atraktivity technických smerov odborného vzdelávania (E3)
 - Zvyšovanie záujmu žiakov a študentov o štúdium STEM (prírodné vedy, technológia, životné prostredie, inžinierstvo a matematika) a štúdiá IT (propagácia, poradenstvo, motivácia) (E3)
 - Zodpovedná voľba strednej školy – systematická práca so žiakmi ZŠ a ich rodičmi (E4)
 - Vybudovanie zážitkového vedeckého centra pre žiakov ZŠ aj celé rodiny (E4)
- 3) Priebežne motivovať riaditeľov škôl a pedagogických zamestnancov na predkladanie žiadostí o grant do rôznych národných aj zahraničných schém, vrátane finančnej motivácie úspešným žiadateľom a riešiteľom projektov.
- 4) Do konca roku 2015 zjednodušiť predpisy TSK pre verejné obstarávanie, ktoré idú nad rámec zákona o verejnom obstarávaní.
- 5) Do konca roku 2015 zjednodušiť schvaľovanie výdavkov stredných škôl tak, aby schválenie plánu verejného obstarávania na začiatku roka znamenalo, že jednotlivé výdavky v rámci plánu verejného obstarávania nebude potrebné opätovne schvaľovať.
- 6) Do konca roku 2015 zaviesť organizovanie pravidelných porád riaditeľov stredných škôl so zástupcami ekonomických úsekov TSK a Odboru školstva a kultúry TSK.

2.3 Posilnenie výchovnej a motivačnej funkcie škôl

Stredné školy ako výchovné a motivačné inštitúcie musia vedome reagovať na spoločenské zmeny uplynulých desaťročí, ktoré sa prejavili aj zmenou hodnôt, vedomostí a správania študentov a ich rodičov. Zvyšujúci sa podiel neúplných rodín, strata sociálnych istôt a ďalšie sociálne riziká kladú zvýšené nároky na sociálne kompetencie učiteľov stredných škôl.

Cieľ C1: Posilnenie výchovnej funkcie škôl

Každá stredná škola by sa mala hlásiť k základným spoločenským a osobnostným hodnotám ako slušné správanie, vzájomný rešpekt, ohľaduplnosť, tolerantnosť a zodpovednosť. Pedagogickí zamestnanci by mali byť spolutvorcami týchto hodnôt a prenášať ich do medziľudských vzťahov na pôde školy aj mimo nej.

Na druhej strane aj zamestnávateľia kladú väčší dôraz na flexibilitu, zodpovednosť a slušnosť a preferujú pracovníkov s dobrými interpersonálnymi zručnosťami ako schopnosť efektívne komunikovať, riešiť problémy, predchádzať a riešiť konflikty a pod. Tieto nové zručnosti by mali byť zakomponované do výchovy a vzdelávania na stredných školách ako doplnok k odborným znalostiam a zručnostiam.

K posilneniu výchovnej funkcie škôl by mali prispieť nasledovné opatrenia:

- 1) Priebežne by každá stredná škola mala prezentovať a zdôrazňovať svoju hodnotovú orientáciu založenú na slušnosti a korektných medziľudských vzťahoch. Zároveň by školy mali uplatňovať primerane prísny prístup k prípadom porušenia týchto zásad, a to na strane študentov aj na strane pedagógov.
- 2) Do roku 2017 by mali všetci pedagogickí zamestnanci, ktorých sa to týka, absolvovať vzdelávacie kurzy na prácu so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- 3) Priebežne na všetkých stredných školách podporovať kultúru prehlbovania vzťahov učiteľ – žiak, a to najmä na základe iniciatívy učiteľov a s dôrazom na žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- 4) Do roku 2020 zaviesť na všetkých stredných školách v Trenčianskom kraji vzdelávacie moduly zamerané na rozvoj interpersonálnych zručností.
- 5) Do roku 2020 zaviesť na všetkých stredných školách v Trenčianskom kraji vzdelávacie moduly zamerané na rozvoj finančnej gramotnosti.
- 6) Do roku 2017 posilniť kapacity školských psychológov, a to aj pre správanie žiakov vo firmách v súvislosti so zavedením duálneho vzdelávania.
- 7) Priebežne na všetkých stredných školách realizovať aktivity na prevenciu závislostí a rizikového správania.
- 8) Priebežne podporovať ďalšie vzdelávanie výchovných poradcov, ktorých úlohou je vykonávanie poradenstva pri riešení osobnostných, vzdelávacích, profesionálnych a sociálnych potrieb detí.
- 9) Do roku 2017 posilniť spoluprácu výchovných poradcov s triednymi učiteľmi, so školským psychológom, školským špeciálnym pedagógom a odbornými zamestnancami poradenských zariadení.

Cieľ C2: Posilnenie motivačnej funkcie škôl

Stredné školy musia byť inšpiratívnym prostredím, ktoré dokáže nadchnúť mládež aj dospelých. Mali by v čo najväčšej miere rozvíjať kritické myslenie a zdravé sebavedomie žiakov, aby si vedeli

vážiť seba aj ostatných a reálne zhodnotiť svoje silné a slabé stránky, aby vnímali rôznorodosť a jedinečnosť ľudí a využívali ju pri hľadaní originálnych spôsobov riešenia. Na posilnenie motivačnej funkcie škôl sú zamerané tieto opatrenia:

- 1) Priebežne podporovať súťaživosť prostredníctvom organizovania súťaží a podujatí na čo najvyššej úrovni. Verejne oceňovať a odmeňovať úspechy svojich žiakov aj pedagógov.
- 2) Do roku 2017 vytvoriť podporné mechanizmy na zásadné zvýšenie medzinárodnej mobility žiakov stredných škôl.
- 3) Do roku 2017 vytvoriť na všetkých stredných školách mechanizmy na vyhľadávanie, podporu a rozvíjanie talentov v akejkoľvek oblasti.
- 4) Do roku 2017 na všetkých stredných školách vytvoriť a prezentovať profily najúspešnejších absolventov (siene slávy).
- 5) Do roku 2020 zaviesť na všetkých stredných školách v Trenčianskom kraji vzdelávacie moduly zamerané na základy podnikania a rozvoj podnikateľských zručností.

Cieľ C3: Posilnenie sociálnej inklúzie

Stredné školstvo musí posilniť svoju funkciu pri prevencii sociálneho vylúčenia. Do rozmanitej skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením patria najmä osoby, ktoré odišli zo školy alebo nepokračovali vo svojom vzdelávaní po skončení povinnej školskej dochádzky, osoby s nízkou alebo žiadnou kvalifikáciou, osoby, ktoré stratili prácu, dlhodobo nezamestnaní, MRK, migranti, starší pracovníci, mladí ľudia čeliaci problémom v dôsledku prechodu do práce, osoby s vývinovými poruchami, atď. Je dôležité prijať nasledovné opatrenia, ktoré znížia nebezpečenstvo ich vylúčenia:

- 1) Do roku 2017 vytvoriť na stredných školách mechanizmy na identifikáciu a podporu študentov ohrozených predčasným odchodom zo školy (napr. mentorské programy).
- 2) Do roku 2017 rozšíriť a skvalitniť služby kariérneho poradenstva na stredných školách v TSK. Jednou z možností je aj budovanie spoločných kariérnych centier pre niekoľko stredných škôl (prípadne aj pre ZŠ).
- 3) Do roku 2017 rozšíriť ponuku krátkych a flexibilných školení na získanie alebo rozšírenie zručností žiadaných na trhu práce pre mládež a dospelých.
- 4) Do roku 2020 vytvoriť systém validácie poznatkov získaných neformálnym a informálnym vzdelávaním.

Cieľ C4: Rozvoj športu na školách

U detí a mládeže dominuje sedavý spôsob života, ktorý prináša so sebou nárast obezity a nadváhy, chybného držania tela a ďalších porúch zdravia. Podľa údajov MŠVVŠ SR oproti minulosti výrazne pribúda detí, pre ktoré je povinná telesná výchova jedinou vykonávanou pohybovou aktivitou. Stredné školy by preto mali prispievať aj k fyzickému rozvoju svojich žiakov a motivovať ich k pravidelnému cvičeniu:

- 1) Do roku 2017 zvýšiť počet cvičiacich žiakov na hodinách telesnej výchovy prostredníctvom zatriaktívnenia obsahu hodín smerom k zážitkovej telesnej výchove.
- 2) Do roku 2017 zvýšiť počet hodín telesnej výchovy v rámci školských vzdelávacích programov.
- 3) Priebežne podporovať organizáciu športových súťaží a podujatí na čo najvyššej úrovni.
- 4) Priebežne posilniť ďalšie vzdelávanie učiteľov telesnej výchovy.

- 5) Priebežne rozvíjať školy ako centrá voľnočasového športu pre študentov aj pre verejnosť. S tým súvisí aj rozvoj spolupráce so športovými klubmi a centrami voľného času.
- 6) Priebežne podporovať výstavbu a prevádzkovanie športových zariadení v školách a v spolupráci s obcami a občianskymi združeniami.
- 7) Priebežne modernizovať školské telocvične a športové náčinie.
- 8) Postupne vybudovať v areáloch všetkých škôl TSK multifunkčné ihriská.

Cieľ C5: Rozvoj kultúry na školách

Stredné školy by mali efektívne využívať dostupné kultúrne produkty na to, aby žiaci spoznali súčasné i minulé kultúrne bohatstvo, ktoré prispieva ku kultivácii ich osobností. Zároveň by mali podporovať umelecké talenty a ambície svojich žiakov. V neposlednom rade sú kultúrne podujatia príležitosťou na otvorenie škôl širokej verejnosti. Medzi konkrétne opatrenia na podporu kultúry na stredných školách patria tieto:

- 1) Priebežne organizovať a navštevovať kvalitné kultúrne podujatia pre žiakov.
- 2) Priebežne organizovať kultúrne a spoločenské podujatia pre verejnosť.
- 3) Priebežne spolupracovať s kreatívnym priemyslom ako zdrojom inovácií a tvorivosti.
- 4) Priebežne vytvárať na školách priestory pre kultúrnu a umeleckú činnosť (umelecká dielňa, nahrávacie štúdio, premietacia sála, fotoateliér, divadlo a pod.).

2.4 Vzdelávanie pre potreby trhu práce

Uplatniteľnosť absolventov stredných škôl na trhu práce je kľúčovým ukazovateľom účelnosti vzdelávacieho systému v kraji. Nakoľko vzdelávací systém v súčasnosti nereflektuje v dostatočnej miere potreby praxe, je nevyhnutné zintenzívniť komunikáciu a spoluprácu medzi TSK a jednotlivými školami na jednej strane a podnikmi a stavovskými organizáciami a profesijnými združeniami na druhej strane. V rokoch 2014 a 2015 sa v Trenčianskom kraji rozbehli resp. zintenzívnili mnohé iniciatívy na zvýšenie relevantnosti stredoškolského vzdelávania pre trh práce. V ďalších rokoch by mali pokračovať v úzkom prepojení s prioritnými oblasťami (Optimalizácia a stabilizácia siete škôl a Zvýšenie kvality a atraktivity vzdelávania):

Cieľ D1: Rozvoj duálneho vzdelávania

Zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov vytvoril legislatívnu bázu pre systém duálneho vzdelávania. Pilotná realizácia duálneho vzdelávania začne v školskom roku 2015/2016. Na základe prvotných skúseností všetkých zainteresovaných subjektov by sa malo do duálneho vzdelávania zapájať čo najviac podnikov a žiakov prostredníctvom realizácie nasledovných opatrení:

- 1) Priebežne aktívne komunikovať s podnikmi a motivovať ich na zapojenie do duálneho vzdelávania. Využiť pre tento účel aj podpísané memorandá o spolupráci.
- 2) Priebežne aktívne komunikovať so zamestnávateľskými zväzmi a angažovať ich v procese komunikácie s členskými podnikmi a prípravy podkladov pre duálne vzdelávanie.
- 3) Priebežne umožňovať zamestnávateľom vstupovať do obsahu vzdelávania a implementovať potrebné učivo z praxe do školských vzdelávacích programov.
- 4) Priebežne rozvíjať užšiu spoluprácu SOŠ s jednotlivými firmami – organizovanie exkurzií, podieľanie sa na organizácii firemných akcií, pôsobenie žiakov vo firmách, získavanie materiálnej a finančnej pomoci pre spolupracujúcu školu, poskytovanie tém pre ročníkové práce, spoluúčasť firiem na náboroch žiakov do učebných odborov, zapojenie odborníkov z firiem aj do teoretickej prípravy a pod.
- 5) Priebežne umožňovať žiakom v čo najväčšej miere sa zúčastňovať odborných prednášok, exkurzií a návštev výrobných podnikov.
- 6) Priebežne sledovať vývojové trendy v technológiách a materiáloch a zavádzať ich do vzdelávacieho procesu s cieľom byť v predstihu voči požiadavkám trhu práce.
- 7) Do roku 2017 zvýšiť pomer praktickej časti prípravy na odborné povolanie v duálnom systéme vzdelávania. Obsah vzdelávania by mal byť určený vo Vzorových učebných osnovách tak, že žiak je v študijnom odbore pripravovaný na povolanie v prvom až treťom ročníku. Vo štvrtom ročníku je jeho obsah upravený tak, aby ho zamestnávateľ mohol pripraviť na činnosti, ktoré zodpovedajú jeho vedomostiam a schopnostiam. U trojročných odborov by sa žiaci mali pripravovať na povolanie v prvom a v druhom ročníku, zatiaľ čo v treťom ročníku na činnosti. Upraviť Vzorový učebný plán tak, že pomer teoretickej časti vzdelávania k praktickej časti vzdelávania bude 50% - 50% v študijných odboroch, v učebných odboroch bude pomer 40% teória a 60% prax a v dvojročných odboroch bude pomer 20% teória a 80% prax.

Cieľ D2: Rozvoj siete Centier odborného vzdelávania a prípravy

COVP je hlavným odborným a komunikačným centrom za príslušnú skupinu odborov a odborných zameraní. Má veľký podiel na propagácii a podpore odborného vzdelávania a prípravy a na zintenzívnení spolupráce škôl so zamestnávateľmi v jednotlivých regiónoch. Zohráva dôležitú úlohu i pri celoživotnom vzdelávaní. Jednou zo základných požiadaviek na COVP je vysoká úroveň odbornosti pedagogických zamestnancov, vhodné priestorové podmienky a dostatočné materiálno-technické vybavenie. Dobudovanie a modernizácia už existujúcich COVP a vytvorenie nových COVP je preto podmienené dostatkom finančných prostriedkov, aby ich vybavenie zodpovedalo požiadavkám súčasnej a perspektívnej výrobnéj a prevádzkovej praxe. Sieť COVP by mala byť ďalej rozvíjaná nasledovne:

- 1) Priebežne pokračovať vo vytváraní centier odborného vzdelávania a prípravy pre jednotlivé oblasti podľa požiadaviek trhu práce. Medzi potenciálne COVP patrí:
 - Okres Bánovce nad Bebravou – COVP pre skupiny odborov 23, 24, 26, 31, 32
 - Okres Ilava – COVP pre skupiny odborov 23, 24 (Dubnica nad Váhom)
 - Okres Myjava – COVP pre skupiny odborov 23, 24
 - Okres Nové Mesto nad Váhom – COVP pre skupinu odborov 26
 - Okres Partizánske – COVP pre skupinu odborov 32
 - Okres Považská Bystrica – COVP pre skupinu odborov 36
 - Okres Prievidza – COVP pre skupiny odborov 23 (Handlová) a 24 (Prievidza)
 - Okres Trenčín – COVP pre skupiny odborov 23, 24, 26, 36
- 2) Do roku 2017 prioritne podporiť modernizáciu vybavenia v existujúcich COVP.
- 3) Do roku 2020 vytvoriť sieť podnikateľských inkubátorov v spojení s COVP.

Cieľ D3: Rozvoj ďalších foriem praktického vyučovania

Aj po zavedení systému duálneho vzdelávania budú mnohí žiaci SOŠ nadalej vykonávať odborný výcvik, odbornú prax alebo umeleckú prax v dielni alebo na pracovisku zamestnávateľa (na základe zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania). Dôležitá je aj ďalšia podpora fungovania cvičných firiem ako nástroja na rozvoj podnikateľských zručností. Z pohľadu TSK a jednotlivých stredných škôl je potrebné:

- 1) Priebežne modernizovať dielne na všetkých SOŠ.
- 2) Priebežne budovať vzťahy a rozvíjať spoluprácu aj s podnikateľmi, ktorí nemajú záujem o duálne vzdelávanie, a to napr. výkonom odborného výcviku, odbornej praxe alebo umeleckej praxe na pracovisku zamestnávateľa na základe zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania alebo zapájaním odborníkov z firiem do vyučovacieho procesu na škole.
- 3) Priebežne podporovať zakladanie a fungovanie cvičných firiem, predovšetkým v spolupráci s miestnymi podnikateľmi. Zúčastňovať sa na regionálnych, národných a medzinárodných veľtrhoch cvičných firiem a kontraktačných dňoch.

2.5 Zvýšenie kvality a atraktivity vzdelávania

Stredné školy sa musia rozvíjať, aby sa stali atraktívnymi pre mládež aj dospelých a zvýšili svoj význam v očiach verejnosti ako nástroj pre osobný a spoločenský rozvoj. V tomto kontexte musí fungovať systém, ktorý obsahuje rôzne cesty učenia sa, je otvorený a prístupný všetkým a spolupracuje s trhom práce. Stredné školy musia byť príjemným miestom a priestorom pre učenie, inováciu, výskum a získavanie kľúčových kompetencií nevyhnutných pre úspešný prechod do ďalšieho vzdelávania a/alebo práce a života vo všeobecnosti.

Cieľ E1: Riadenie kvality

Popri špičkových pedagógoch a modernom vybavení je súčasťou zvyšovania kvality stredných škôl aj vytvorenie systému pravidelného sledovania a vyhodnocovania ich kvality. Zabezpečenie kvality by malo ako neoddeliteľná súčasť riadenia stredného školstva v Trenčianskom kraji integrovať národné aj krajské mechanizmy a databázy. Jeho cieľom je zvýšiť zodpovednosť a transparentnosť škôl, vrátane (spolu)zodpovednosti za uplatniteľnosť ich absolventov na trhu práce, a tým zvyšovať prínos stredného školstva ku konkurencieschopnosti kraja. Systém riadenia kvality by mal byť vybudovaný realizáciou týchto opatrení:

- 1) Do roku 2017 zadefinovať indikátory a procesy pre monitorovanie a hodnotenie kvality teoretického aj praktického vzdelávania, vrátane duálneho vzdelávania.
- 2) Do roku 2020 pilotne otestovať a plošne spustiť monitorovanie a hodnotenie kvality teoretického aj praktického vzdelávania. Na základe nameranej kvality by TSK ako zriaďovateľ poskytoval stredným školám dodatočné finančné zdroje a inú podporu.
- 3) Do roku 2017 vytvoriť krajský systém pre monitorovanie ďalšej kariéry resp. vzdelávania všetkých absolventov stredných škôl v kraji.
- 4) Do roku 2020 vytvoriť krajský systém pre monitorovanie ďalšieho vzdelávania a kariérneho rastu všetkých pedagogických zamestnancov na stredných školách.
- 5) Priebežne zavádzať systémy manažérstva kvality na jednotlivých stredných školách.

Cieľ E2: Podpora novej pedagogiky a flexibilných ciest učenia sa

K zvýšeniu kvality a atraktivity stredoškolského vzdelávania prispeje aj jeho lepšia adaptácia na rôznorodé potreby študentov. Výučba a učenie sa nesmú zaostávať za zmenami vo svete a každodennom živote, musia sa vyvíjať súčasne s nimi. Požiadavky podnikov aj celej spoločnosti na nové zručnosti (základné, prierezové, odborné) si preto vyžadujú aj zmeny v súčasných spôsoboch výučby a učenia sa. Učitelia zároveň musia prispôbovať metódy výučby zmenenému životnému štýlu a hodnotám mládeže. V posledných rokoch pribudli aj nové cieľové skupiny pre odborné vzdelávanie – napr. starší pracovníci, ľudia vracajúci sa na trh práce a dlhodobo nezamestnaní. Tieto skupiny sa odlišujú od mládeže históriou svojho vzdelania, predchádzajúcimi vedomosťami, skúsenosťami, ambíciami aj motívami, takže ich odborné vzdelávanie a príprava nemôže prebiehať podľa tradičného nastavenia stredných škôl a modelov výučby, ktoré sú v nich realizované. Je preto dôležité v kontexte celoživotného vzdelávania vytvárať flexibilné cesty učenia sa, ktoré pomôžu týmto osobám získať nové alebo vylepšené zručnosti a vedomosti. Konkrétne ide o súbor nasledovných opatrení:

- 1) Priebežne posilňovať andragogické zručnosti pedagogických zamestnancov na stredných školách.
- 2) Priebežne rozvíjať kreativitu a podnikateľského ducha pedagogických zamestnancov, aby ich dokázali podporovať u svojich žiakov.

- 3) Priebežne upravovať modely overovania a hodnotenia vedomostí študentov tak, aby podporovali prechod od reprodukovania obsahu učebníc k rozvoju kritického myslenia a praktickej využiteľnosti poznatkov.
- 4) Do roku 2020 vytvoriť mechanizmy pre zavedenie dištančného odborného vzdelávania.

Cieľ E3: Zvýšenie povedomia verejnosti o atraktivnosti a možnostiach technických smerov odborného vzdelávania

Nedostatočný záujem o štúdium technických odborov na SOŠ musí byť zvýšený cieľenou a masívnou komunikáciou so širokou verejnosťou o jeho výhodách a perspektívach. Tieto PR aktivity musia byť plánované a realizované na profesionálnej úrovni, pričom úlohu koordinátora by mal zohrávať TSK:

- 1) Do roku 2016 vypracovať Krajskú komunikačnú stratégiu na zvýšenie atraktivity technických smerov odborného vzdelávania.
- 2) Priebežne alokovať a získavať dostatočné finančné zdroje na realizáciu Krajskej komunikačnej stratégie na zvýšenie atraktivity technických smerov odborného vzdelávania.
- 3) Priebežne organizovať atraktívne súťaže pre študentov technických SOŠ.
- 4) Priebežne pokračovať v podpisovaní a prezentovaní Memoránd o spolupráci medzi TSK, strednými školami a významnými zamestnávateľmi.

Cieľ E4: Zvyšovanie záujmu žiakov ZŠ o odborné vzdelávanie

Povedomie o možnostiach a perspektívach odborného vzdelávania musí byť cieľene budované u budúcich stredoškolákov a ich rodičov, a to nielen v poslednom ročníku, ale už od 7. ročníka ZŠ. Nasledovné opatrenia by mali byť realizované v úzkej spolupráci TSK a jednotlivých SOŠ:

- 1) Priebežne pokračovať v rozširovaní projektu Hrdina remesla a vytvárať projekty s podobným zameraním.
- 2) Priebežne zatriktívniť organizáciu a zlepšiť propagáciu dní otvorených dverí na jednotlivých SOŠ. Zapojiť aj zástupcov spolupracujúcich podnikov. Do roku 2016 vytvoriť spoločnú informačnú a prezentačnú platformu ohľadom dní otvorených dverí vo všetkých školách pod záštitou TSK.
- 3) Priebežne podporovať a vyzývať zamestnávateľov v jednotlivých mikroregiónoch k prezentácii svojej činnosti a produkcie a k užšej spolupráci s kariérovými poradcami na základných školách, aby tak zviditeľnili svoje spoločnosti aj svoje požiadavky a potreby na trhu práce.
- 4) Priebežne zlepšiť prezentáciu jednotlivých SOŠ na ZŠ. Cieľovou skupinou by mali byť žiaci 7., 8. a 9. ročníka.
- 5) Priebežne zintenzívniť zapojenie zástupcov stredných škôl do kariérnej výchovy a poradenstva na ZŠ s cieľom viesť žiakov ZŠ a ich rodičov k zodpovednej voľbe SŠ.
- 6) Priebežne podporovať zavádzanie a rozširovanie polytechnickej výchovy na ZŠ – zapojenie majstrov zo SŠ do výučby na ZŠ, návštevy dielní na SŠ a pod.
- 7) Do roku 2020 vybudovať v Trenčianskom kraji zážitkové vedecké centrum pre žiakov ZŠ aj celé rodiny podľa vzoru VIDA! science centrum Brno.

2.6 Opatrenia na národnej úrovni

TSK a jednotliví aktéri stredného školstva v Trenčianskom kraji by mali v rámci svojich možností podporovať prijatie nasledovných legislatívnych a systémových zmien na národnej úrovni, ktoré by pozitívne ovplyvnili fungovanie stredných škôl v regiónoch:

- 1) Zmeniť súčasný normatívny spôsob financovania stredných škôl tak, aby podporoval zvyšovanie ich kvality.
- 2) Hľadať akékoľvek možnosti na zvyšovanie plátov pedagogických zamestnancov.
- 3) Znížiť počet prihlášok na stredné školy z dvoch na jednu.
- 4) Vytvoriť kvalitatívne kritériá pre prijímanie žiakov na stredné školy, napr. jednotné testy pre žiakov ZŠ, priemerné známky na vysvedčení na ZŠ.
- 5) Zaviesť povinnú maturitu z matematiky na gymnáziách, príp. aj na obchodných akadémiách.
- 6) Zaviesť povinnú polytechnickú výchovu na ZŠ.
- 7) Zjednodušiť administratívne zaťaženie pri zavedení duálneho vzdelávania.
- 8) Doplniť špeciálny paragraf o športových gymnáziách do školského zákona.
- 9) Zvyšovanie flexibilitnosti vzdelávacieho systému v kontexte celoživotného vzdelávania – vytváranie rôznorodých vzdelávacích ciest podľa individuálnych potrieb.
- 10) Skvalitniť a inovovať vysokoškolskú prípravu budúcich učiteľov, najmä metódy výučby.
- 11) Nezvyšovať počty tried 8-ročných gymnázií.

3 Akčný plán na roky 2015 – 2017

Prioritná oblasť 1: Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl					
Cieľ	Opatrenie	Časový rámec	Zodpovedná inštitúcia	Zdroj financovania	Projektové zámery
A1: Vytvorenie transparentného a objektívneho systému tvorby VZN o určení počtu tried prvého ročníka stredných škôl v územnej pôsobnosti TSK pre prijímacie konanie v nasledujúcom školskom roku	Pri určovaní počtu tried prvých ročníkov vychádzať z metodiky vytvorenej v rámci národného projektu „Rozvoj stredného odborného vzdelávania“ ako aj zo špecifik Trenčianskeho kraja.	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Komunikovať s ostatnými zriaďovateľmi stredných škôl v TSK s cieľom hľadať konsenzus pri určovaní počtu tried a štruktúry odborov prvých ročníkov.	Priebežne	TSK Iní zriaďovatelia	Rozpočet TSK	
	Určiť počet tried prvého ročníka stredných škôl v územnej pôsobnosti TSK pre prijímacie konanie v školskom roku 2016/2017 tak, aby bol oproti predchádzajúcemu školskému roku zvýšený podiel študentov technických odborov, znížený podiel študentov ekonomických odborov a zachovaný podiel študentov na gymnáziách.	2015	TSK	Rozpočet TSK	
A2 Pokračovanie optimalizácie siete škôl	Znížiť počet študentov v ekonomických odboroch v okrese Považská Bystrica.	2017	TSK	Rozpočet TSK	
	Pretransformovať Spojenú školu Partizánske s tromi organizačnými zložkami (Obchodná akadémia, SOŠ, SPŠ) do jednej SOŠ bez organizačných zložiek.	2017	TSK	Rozpočet TSK	
	Príprava zníženia počtu SOŠ technického zamerania v Považskej Bystrici zo súčasných troch škôl (SOŠ, SOŠ strojnícka, SPŠ) na dve.	2017	TSK	Rozpočet TSK	
	Príprava vyradenia zo siete škôl Gymnázia I. Bellu v Handlovej a Gymnázia v rámci Spojenej školy Nováky.	2017	TSK	Rozpočet TSK	
	Začatie rokovaní s OU Trenčín ohľadom optimalizácie siete škôl v okrese Trenčín.	2017	TSK OÚ TN	Rozpočet TSK	
	Rokovania s MŠVVŠ SR ohľadom prevedenia SOŠ sklárskej v Lednických Rovniach do zriaďovateľskej pôsobnosti MŠVVŠ SR.	2017	TSK MŠVVŠ SR	Rozpočet TSK	

A3: Optimalizácia štruktúry študijných a učebných odborov	Analyzovať štruktúru študijných a učebných odborov podľa dostupných prognóz trhu práce vypracovaných MPSVR SR a podľa vlastných prognóz.	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Redukovať fungovanie študijných a učebných odborov, ktoré nesúvisia s hlavným zameraním danej strednej školy.	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Priebežne odstraňovať duplicitné odbory na školách, ktoré sú v geografickej blízkosti.	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Vytvoriť podmienky na otváranie málopočetných tried pre nedostatkové odbory, najmä remeslá.	2016	TSK	Rozpočet TSK	
	Doplniť do ponuky stredných škôl študijné a učebné odbory, ktoré chýbajú alebo sú nedostatočne zastúpené vzhľadom na historický vývoj a súčasnú štruktúru ekonomiky v okrese.	2017	TSK	Rozpočet TSK	
	Vytvárať a propagovať kvalitné 3-ročné učebné odbory.	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Doplňať perspektívne študijné a učebné odbory.	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
A4 Stabilizácia siete škôl	Stabilizovať sieť stredných škôl v TSK tak, aby bola ich prevádzka dlhodobo udržateľná a predvídateľná pre všetkých zriaďovateľov.	2017	TSK	Rozpočet TSK	

Prioritná oblasť 1: Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl			
Indikátory výsledku	Merná jednotka	Východisková hodnota (školský rok 2014/2015)	Cieľová hodnota (rok)
Podiel žiakov stredných škôl v TSK študujúcich na gymnáziách	%	23,69%	20% (2016/2017)
Podiel žiakov stredných škôl v TSK študujúcich v odboroch ekonomického charakteru	%	24,93%	19% (2016/2017)
Podiel žiakov stredných škôl v TSK študujúcich v odboroch technického a iného charakteru (okrem gymnázií a ekonomických odborov)	%	51,38%	61% (2016/2017)
Podiel učňov na celkovom počte žiakov SOŠ v TSK	Podiel učňov	21,50%	25% (2020)

Prioritná oblasť 2: Posilnenie vnútorných kapacít stredných škôl

Cieľ	Opatrenie	Časový rámec	Zodpovedná inštitúcia	Zdroj financovania	Projektové zámery
B1 Zvýšenie kvality pedagogických zamestnancov	Vytvárať podmienky, aby sa zo začínajúcich učiteľov stali aktívni a tvoriví učitelia	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK OP LZ	Vzdelávanie, motivácia a teambuilding začínajúcich stredoškolských učiteľov a ich uvádzajúcich pedagogických zamestnancov v TSK
	Vytvárať podmienky a podporovať ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	Zlepšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých typoch SŠ
	Vytvárať podmienky na zapojenie odborníkov z praxe do teoretického aj praktického vyučovania na škole	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Vytvárať podmienky a podporovať stáže pedagogických zamestnancov SOŠ v podnikoch	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Vytvárať podmienky a podporovať zahraničné stáže a výmeny pedagogických zamestnancov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK OP LZ SR-ČR Mobilitné programy EÚ	Zahraničné stáže a výmeny pedagogických zamestnancov SŠ v TSK
	Vytvárať podmienky na čo najširšie zapojenie pedagogických zamestnancov do národných aj medzinárodných projektov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Vyhodnocovať a verejne oceňovať najúspešnejších pedagogických zamestnancov	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Hľadať akékoľvek možnosti na zvyšovanie platov pedagogických zamestnancov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK Projekty	
	Ďalším vzdelávaním podporovať kvalitu manažmentu škôl v oblasti riadenia a manažérskych zručností	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK OP LZ	Manažérske vzdelávanie riaditeľov a zástupcov riaditeľov stredných škôl v TSK
B2 Zlepšenie	Odstrániť havarijný stav vo všetkých školách, kde bol vyhlásený	2017	TSK	Rozpočet TSK	

stavebno-technického stavu školských zariadení	Zvyšovať energetickú efektívnosť budov škôl a školských zariadení	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK OP KŽP Envirofond	Zlepšenie energetickej efektívnosti školských budov prostredníctvom komplexných rekonštrukcií so zameraním na efektívne využívanie zdrojov tepla, elektrickej energie vrátane alternatívnych zdrojov Obstaranie a modernizácia materiálo-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane inkluzívneho vzdelávania a zvýšenie energetickej hospodárnosti
	Vytvoriť technické podmienky pre inkluzívne vzdelávanie zdravotne postihnutých osôb na SŠ	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK IROP	
	Hľadať riešenia pre všetky nevyužívané a chátrajúce budovy v správe stredných škôl	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK IROP	
	Rekonštruovať a modernizovať budovy a areály škôl a internátov	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK IROP	
	Budovať a modernizovať školské telocvične, ihriská a športoviská	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK IROP	
B3 Modernizácia materiálo-technického vybavenia	Modernizovať materiálo technické vybavenie SŠ	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK IROP OP LZ	
B4 Zefektívnenie získavania grantov a poskytovania podporných služieb	V rozpočte TSK alokovať dostatočné prostriedky na spolufinancovanie projektov z fondov EÚ	Každý rok	TSK	Rozpočet TSK	
	Pripraviť a podať projektové žiadosti na veľké regionálne projekty, ktorých žiadateľom bude TSK	2017	TSK	Rozpočet TSK	
	Motivovať riaditeľov škôl a pedagogických zamestnancov na predkladanie žiadostí o grant do rôznych národných aj zahraničných schém, vrátane finančnej motivácie úspešným žiadateľom a riešiteľom projektov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Zjednodušiť predpisy TSK pre verejné obstarávanie, ktoré idú nad rámec zákona o verejnom obstarávaní	2015	TSK	Rozpočet TSK	
	Zjednodušiť schvaľovanie výdavkov SŠ tak, aby schválenie plánu VO na začiatku roka znamenalo, že jednotlivé výdavky v rámci plánu VO nebude potrebné opätovne schvaľovať	2015	TSK	Rozpočet TSK	
	Zaviesť pravidelné porady riaditeľov SŠ so zástupcami ekonomických úsekov TSK a Odboru školstva a kultúry TSK	2015	TSK	Rozpočet TSK	

Prioritná oblasť 2: Posilnenie vnútorných kapacít stredných škôl			
Indikátory výsledku	Merná jednotka	Východisková hodnota (školský rok 2014/2015)	Cieľová hodnota (rok)
Podiel začínajúcich učiteľov, ktorí absolvovali počas uvádzacieho roka aktivity nad rámec zákona	%	0%	80% (2020)
Počet pedagogických zamestnancov, ktorí absolvovali zahraničnú stáž v trvaní najmenej 1 mesiac	Počet pedagogických zamestnancov	N/A	100 (2020)
Podiel riaditeľov a zástupov riaditeľov SŠ, ktorí absolvovali manažérske vzdelávanie	%	N/A	100% (2020)
Počet SŠ, na ktorých je vyhlásený havarijný stav	Počet škôl	9	0 (2017)
Počet nevyužitých a chátrajúcich budov v správe SŠ	Počet budov	33	0 (2020)
Počet veľkých regionálnych projektov v oblasti stredného školstva vypracovaných a podaných TSK	Počet projektov	0	24 (2017)

Prioritná oblasť 3: Posilnenie výchovnej a motivačnej funkcie škôl

Cieľ	Opatrenie	Časový rámec	Zodpovedná inštitúcia	Zdroj financovania	Projektové zámery
C1 Posilnenie výchovnej funkcie škôl	Prezentovať a zdôrazňovať svoju hodnotovú orientáciu založenú na slušnosti a korektných medziľudských vzťahoch. Uplatňovať primerane prísny prístup k prípadom porušenia týchto zásad	Priebežne	Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Všetci pedagogickí zamestnanci, ktorých sa to týka, by mali absolvovať vzdelávacie kurzy na prácu so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	2017	TSK SŠ	Rozpočet TSK	Vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
	Podporovať kultúru prehlbovania vzťahov učiteľ – žiak, a to najmä na základe iniciatívy učiteľov a s dôrazom na žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	Priebežne	Všetky SŠ	Rozpočet TSK	Podpora a rozvoj inkluzívneho vzdelávania na všetkých vhodných typoch škôl
	Na SŠ zaviesť vzdelávacie moduly zamerané na rozvoj interpersonálnych zručností	2017	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Na SŠ zaviesť vzdelávacie moduly zamerané na rozvoj finančnej gramotnosti	2017	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Posilniť kapacity školských psychológov	2017	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Na všetkých SŠ realizovať aktivity na prevenciu závislostí a rizikového správania	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Podporovať ďalšie vzdelávanie výchovných poradcov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Posilniť spoluprácu výchovných poradcov s triednymi učiteľmi, so školským psychológom, školským špeciálnym pedagógom a odbornými zamestnancami poradenských zariadení.	2017	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
C2 Posilnenie motivačnej funkcie škôl	Podporovať súťaživosť prostredníctvom organizovania súťaží a podujatí na čo najvyššej úrovni. Verejne oceňovať a odmeňovať úspechy svojich žiakov aj pedagógov.	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Vytvoriť podporné mechanizmy na zásadné zvýšenie medzinárodnej mobility žiakov stredných škôl	2017	TSK Všetky SŠ	Rozpočet TSK OP LZ SR-ČR Mobilitné programy EÚ	Zahraničné stáže a výmeny študentov stredných škôl

	Na všetkých SŠ vytvoriť mechanizmy na vyhľadávanie, podporu a rozvíjanie talentov v akejkoľvek oblasti	2017	Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Na všetkých SŠ vytvoriť a prezentovať profily najúspešnejších absolventov (siene slávy).	2017	Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Na SŠ zaviesť vzdelávacie moduly zamerané na základy podnikania a rozvoj podnikateľských zručností	2017	TSK	Rozpočet TSK	
C3 Posilnenie sociálnej inklúzie	Na SŠ vytvoriť mechanizmy na identifikáciu a podporu študentov ohrozených predčasným odchodom zo školy (napr. mentorské programy)	2017	TSK Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Rozšíriť a skvalitniť služby kariérneho poradenstva na SŠ	2017	TSK	Rozpočet TSK OP LZ IROP SR - ČR	Vybudovanie siete kariérových poradcov Vytvorenie okresných kariérnych centier pre žiakov ZŠ a SŠ
	Rozšíriť ponuku krátkych a flexibilných školení na získanie alebo rozšírenie zručností žiadaných na trhu práce pre mládež a dospelých	2017	TSK	Rozpočet TSK	Návrat ČŽV na SŠ vytvorením vysoko konkurenčnej ponuky vzdelávania. Podpora dostupnosti ČŽV, jeho kvality a efektívnosti v spolupráci so zamestnávateľmi a ÚPSVaR
C4 Rozvoj športu na školách	Zvýšiť počet cvičiacich žiakov na hodinách telesnej výchovy prostredníctvom zatriktívnenia obsahu hodín smerom k zážitkovej telesnej výchove	2017	Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Zvýšiť počet hodín telesnej výchovy v rámci školských vzdelávacích programov	2017	Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Podporovať organizáciu športových súťaží a podujatí na čo najvyššej úrovni	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Posilniť ďalšie vzdelávanie učiteľov telesnej výchovy	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Rozvíjať školy ako centrá voľnočasového športu pre študentov aj pre verejnosť vrátane rozvoja spolupráce so športovými klubmi a centrami voľného času	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Podporovať výstavbu a prevádzkovanie športových zariadení v školách aj v spolupráci s obcami a občianskymi združeniami	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK IROP	

	Modernizovať školské telocvične a športové náčinie	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK IROP	
	Vybudovať v areáloch všetkých škôl TSK multifunkčné ihriská	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK IROP	
C5 Rozvoj kultúry na školách	Organizovať a navštevovať kvalitné kultúrne podujatia pre žiakov	Priebežne	TSK Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Organizovať kultúrne a spoločenské podujatia pre verejnosť	Priebežne	TSK Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Spolupracovať s kreatívnym priemyslom ako zdrojom inovácií a tvorivosti	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Vytvárať na školách priestory pre kultúrnu a umeleckú činnosť (umelecká dielňa, nahrávacie štúdio, premietacia sála, fotoateliér, divadlo a pod.)	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK IROP	

Prioritná oblasť 3: Posilnenie výchovnej a motivačnej funkcie škôl			
Indikátory výsledku	Merná jednotka	Východisková hodnota (školský rok 2014/2015)	Cieľová hodnota (rok)
Podiel SŠ, na ktorých prebiehajú vzdelávacie moduly zamerané na rozvoj interpersonálnych zručností žiakov	%	N/A	100% (2017)
Podiel SŠ, na ktorých prebiehajú vzdelávacie moduly zamerané na rozvoj finančnej gramotnosti žiakov	%	N/A	100% (2017)
Podiel SŠ, na ktorých prebiehajú vzdelávacie moduly zamerané na základy podnikania a rozvoj podnikateľských zručností žiakov	%	N/A	75% (2017)
Počet žiakov SŠ, ktorí absolvovali zahraničnú stáž v trvaní najmenej 1 mesiac	Počet žiakov	N/A	400 (2020)
Počet úspešných absolventov školení na získanie alebo rozšírenie zručností žiadaných na trhu práce zrealizovaných strednými školami pre mládež a dospelých	Počet absolventov školení	N/A	1000 (2017)
Priemerný počet hodín TV za týždeň	Počet hodín/týždeň	3	4 (2020)
Podiel SŠ, ktoré organizujú kultúrne a spoločenské podujatia pre verejnosť	%	68%	100% (2017)

Prioritná oblasť 4: Vzdelávanie pre potreby trhu práce

Cieľ	Opatrenie	Časový rámec	Zodpovedná inštitúcia	Zdroj financovania	Projektové zámery
D1 Rozvoj duálneho vzdelávania	Aktívne komunikovať s podnikmi a motivovať ich na zapojenie do duálneho vzdelávania	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Aktívne komunikovať so zamestnávateľskými zväzmi a angažovať ich v procese komunikácie s členskými podnikmi a prípravy podkladov pre duálne vzdelávanie	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Umožňovať zamestnávateľom vstupovať do obsahu vzdelávania a implementovať potrebné učivo z praxe do školských vzdelávacích programov	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Rozvíjať užšiu spoluprácu SOŠ s jednotlivými firmami	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Umožňovať žiakom v čo najväčšej miere sa zúčastňovať odborných prednášok, exkurzií a návštev výrobných podnikov	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Sledovať vývojové trendy v technológiách a materiáloch a zavádzať ich do vzdelávacieho procesu s cieľom byť v predstihu voči požiadavkám trhu práce	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Zvýšiť pomer praktickej časti prípravy na odborné povolanie v duálnom systéme vzdelávania	2017	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
D2 Rozvoj siete Centier odborného vzdelávania a prípravy	Pokračovať vo vytváraní centier odborného vzdelávania a prípravy pre jednotlivé oblasti podľa požiadaviek trhu práce	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK IROP OP LZ	Vybudovanie a dobudovanie COVP na vybraných SOŠ vrátane stavebných úprav, nadštandardného technického vybavenia a ďalšieho vzdelávania pedagógov
	Prioritne podporiť modernizáciu vybavenia v existujúcich COVP	2017	TSK SOŠ	Rozpočet TSK IROP	
	Začať budovať sieť podnikateľských inkubátorov v spojení s COVP	2017	TSK SOŠ	Rozpočet TSK IROP	
D3 Rozvoj ďalších foriem praktického	Modernizovať dielne na všetkých SOŠ	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK IROP	

vyučovania	Budovať vzťahy a rozvíjať spoluprácu aj s podnikateľmi, ktorí nemajú záujem o duálne vzdelávanie	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Podporovať zakladanie a fungovanie cvičných firiem, predovšetkým v spolupráci s miestnymi podnikateľmi	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK OP LZ SR - ČR	Podpora existujúcich cvičných firiem na školách, vytvorenie nových cvičných firiem a podnikateľských inkubátorov, vrátane predmetu cvičná firma

Prioritná oblasť 4: Vzdelávanie pre potreby trhu práce			
Indikátory výsledku	Merná jednotka	Východisková hodnota (školský rok 2014/2015)	Cieľová hodnota (rok)
Počet podnikov zapojených do duálneho vzdelávania v SOŠ na území TSK	Počet podnikov	14 (od 1.9.2015)	50 (2017)
Počet pracovných miest pre žiakov SOŠ na území TSK v rámci duálneho vzdelávania	Počet žiakov	118 (od 1.9.2015)	500 (2017)
Pomer teoretickej časti vzdelávania k praktickej časti vzdelávania	%	80% - 20% študijné odbory (1. ročník) 60% - 40% študijné odbory (2.-4. ročník) 50% - 50% v 2- a 3-ročných odboroch	50% - 50% v študijných odboroch, 40% - 60% v 3-ročných odboroch, 20% - 80% v 2-ročných odboroch (2017)
Počet COVP v TSK	Počet COVP	5	12 (2020)
Podiel SŠ, na ktorých fungujú cvičné firmy	%	20%	35% (2017)

Prioritná oblasť 5: Zvýšenie kvality a atraktivity vzdelávania					
Cieľ	Opatrenie	Časový rámec	Zodpovedná inštitúcia	Zdroj financovania	Projektové zámery
E1 Riadenie kvality	Zadefinovať indikátory a procesy pre monitorovanie a hodnotenie kvality teoretického aj praktického vzdelávania, vrátane duálneho vzdelávania, a zahájiť proces jeho pilotného testovania	2017	TSK	Rozpočet TSK OP ĽZ	Vytvorenie systému hodnotenia vzdelávania a úrovne zvyšovania kľúčových kompetencií a gramotností žiakov s väzbou na ŠVVP
	Vytvoriť krajský systém pre monitorovanie ďalšej kariéry resp. vzdelávania všetkých absolventov stredných škôl v kraji	2017	TSK	Rozpočet TSK OP ĽZ	Vytvorenie krajského systému pre monitorovanie ďalšej kariéry resp. vzdelávania všetkých absolventov SŠ v TSK
	Príprava krajského systému pre monitorovanie ďalšieho vzdelávania a kariérneho rastu všetkých pedagogických zamestnancov na stredných školách	2017	TSK	Rozpočet TSK OP ĽZ	Vytvorenie krajského systému pre monitorovanie ďalšieho vzdelávania a kariérneho rastu všetkých pedagogických zamestnancov na SŠ v TSK
	Zavádzať systémy manažérstva kvality na jednotlivých stredných školách	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK OP ĽZ	Zavedenie systémov manažérstva kvality na jednotlivých SŠ v TSK
E2 Podpora novej pedagogiky a flexibilných ciest učenia sa	Posilňovať andragogické zručnosti pedagogických zamestnancov na stredných školách	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Rozvíjať kreativitu a podnikateľského ducha pedagogických zamestnancov, aby ich dokázali podporovať u svojich žiakov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	
	Upravovať modely overovania a hodnotenia vedomostí študentov tak, aby podporovali prechod od reprodukovania obsahu učebníc k rozvoju kritického myslenia a praktickej využiteľnosti poznatkov	Priebežne	TSK SŠ	Rozpočet TSK	Zavádzanie inovatívnych a alternatívnych foriem vzdelávania a vyučovacích metód
E3 Zvýšenie povedomia verejnosti o atraktivnosti a možnostiach technických smerov odborného vzdelávania	Vypracovať Krajskú komunikačnú stratégiu na zvýšenie atraktivity technických smerov odborného vzdelávania	2016	TSK	Rozpočet TSK	
	Alokovať a získavať dostatočné finančné zdroje na realizáciu Krajskej komunikačnej stratégie na zvýšenie atraktivity technických smerov odborného vzdelávania	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK OP ĽZ	Realizácia Krajskej komunikačnej stratégie na zvýšenie atraktivity technických smerov odborného vzdelávania
	Organizovať atraktívne súťaže pre študentov technických SOŠ	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Pokračovať v podpisovaní a prezentovaní Memoránd o spolupráci medzi TSK, strednými školami a významnými zamestnávateľmi	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	

E4 Zvyšovanie záujmu žiakov ZŠ o odborné vzdelávanie	Pokračovať v rozširovaní projektu Hrdina remesla a vytvárať projekty s podobným zameraním	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Zatraktívniť organizáciu a zlepšiť propagáciu dní otvorených dverí na jednotlivých SOŠ. Zapojiť aj zástupcov spolupracujúcich podnikov	2016	TSK Všetky SŠ	Rozpočet TSK	
	Podporovať a vyzývať zamestnávateľov k prezentácii svojej činnosti a produkcie a k užšej spolupráci s kariérovými poradcami na ZŠ	Priebežne	TSK	Rozpočet TSK	
	Zlepšiť prezentáciu jednotlivých SŠ na ZŠ, najmä pred cieľovou skupinou žiakov 7., 8. a 9. ročníka	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Zintenzívniť zapojenie zástupcov SŠ do kariérnej výchovy a poradenstva na ZŠ s cieľom viesť žiakov ZŠ a ich rodičov k zodpovednej voľbe SŠ	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK OP LZ	Zodpovedná voľba strednej školy – systematická práca so žiakmi ZŠ a ich rodičmi
	Podporovať zavádzanie a rozširovanie polytechnickej výchovy na ZŠ – zapojenie majstrov zo SŠ do výučby na ZŠ, návštevy dielní na SŠ a pod.	Priebežne	TSK Všetky SOŠ	Rozpočet TSK	
	Prípravné práce pre vybudovanie zážitkového vedeckého centra pre žiakov ZŠ aj celé rodiny podľa vzoru VIDA! science centrum Brno	2017	TSK	Rozpočet TSK IROP	Vybudovanie zážitkového vedeckého centra pre žiakov ZŠ aj celé rodiny

Prioritná oblasť 5: Zvýšenie kvality a atraktivity vzdelávania

Indikátory výsledku	Merná jednotka	Východisková hodnota (školský rok 2014/2015)	Cieľová hodnota (rok)
Počet SŠ so zavedeným systémom manažérstva kvality	Počet škôl	3	20 (2020)
Počet uskutočnených krajských súťaží pre študentov technických SOŠ za 1 školský rok	Počet súťaží/rok	1	10 (2017)
Podiel SOŠ, ktoré aktívne spolupracujú s výchovnými a kariérovými poradcami na ZŠ v regióne	%	N/A	100% (2017)
Podiel technických SOŠ, ktoré sa aktívne zapájajú do polytechnickej výchovy na ZŠ v regióne	%	N/A	100% (2017)

4 Príloha 1 – Analytická časť

4.1 Celková situácia v TSK a jeho regiónoch

4.1.1 Základná charakteristika

Trenčiansky samosprávny kraj (TSK) sa rozprestiera v severozápadnej časti Slovenska a s rozlohou 4 502 km² patrí medzi menšie kraje. Na juhu hraničí s Trnavským a Nitrianskym krajom, na východe s Banskobystrickým a na severe so Žilinským krajom. Celú dĺžku západnej časti kraja tvorí štátna hranica s Českou republikou. Blízkosť Českej republiky, predovšetkým mesta Brno, ktoré je centrom inovácií a sídlom niekoľkých univerzít, prináša TSK možnosti rozvoja spolupráce prihraničných miest a regiónov.

V zmysle územno-správneho usporiadania sa TSK člení na 9 okresov, z ktorých rozlohou najmenším je okres Myjava a najväčším okres Prievidza. Ďalšími okresmi sú: Bánovce nad Bebravou, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Partizánske, Považská Bystrica, Púchov a Trenčín. Povrch územia je značne členitý, pričom z geografického hľadiska TSK spadá do oblasti Západných Karpát a jeho najhustejšie osídlené oblasti sú sústredené v údolí rieky Váh.

Počet obyvateľov k 31.12.2014 dosiahol 591 233 osôb¹. Osídlenie kraja nie je rovnomerné, nakoľko je urbanizácia podmienená predovšetkým morfológickými podmienkami. Nosnými sídelnými rozvojovými osami sú považská sídelná rozvojová os s centrom Trenčín a sídelná rozvojová os na Hornom Ponitří, ktorá sa rozprestiera od Partizánskeho cez Prievidzu až po Nitrianske Pravno. Tieto dve osi sú vzájomne prepojené sídelnou rozvojovou osou cez Bánovce nad Bebravou po Topoľčany (Nitriansky kraj). Husto zaľudnené sú tak predovšetkým rovinatejšie územia na severozápade a juhovýchode (Považské Podolie, Nitrianska niva, Hornonitrianska kotlina a Bánovská pahorkatina). Podstatne redšie osídlenie je v pohoriach nachádzajúcich sa prevažne po obvodě kraja (Biele Karpaty, Javorníky, Strážovské vrchy, Trábeč, Vtáčnik a Považský Inovec). Kraj celkovo tvorí 18 miest a 276 obcí. Najviac obyvateľov žije v krajskom meste Trenčín, ktoré však v porovnaní s inými krajskými mestami nie je viditeľne dominantné mesto. Ďalšími väčšími mestami sú Prievidza, Považská Bystrica, Partizánske, Púchov a Nové Mesto nad Váhom.

4.1.2 Demografická charakteristika

Demografický vývoj v TSK je ovplyvňovaný predovšetkým zmenami ekonomických a sociálnych podmienok v spoločnosti a je charakterizovaný spomaľovaním procesu reprodukcie obyvateľstva. V roku 2014 sa v kraji živonarodilo 5 118 detí, zomrelo spolu 5 656 obyvateľov. Pre TSK je taktiež charakteristický aj proces starnutia obyvateľstva. Od roku 1996 mierne klesá podiel detskej (predproduktívnej) zložky obyvateľstva a zvyšuje sa podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva.

¹ Zdroj: MY V ČÍSLACH Pohyb obyvateľstva 2014, ŠÚ SR

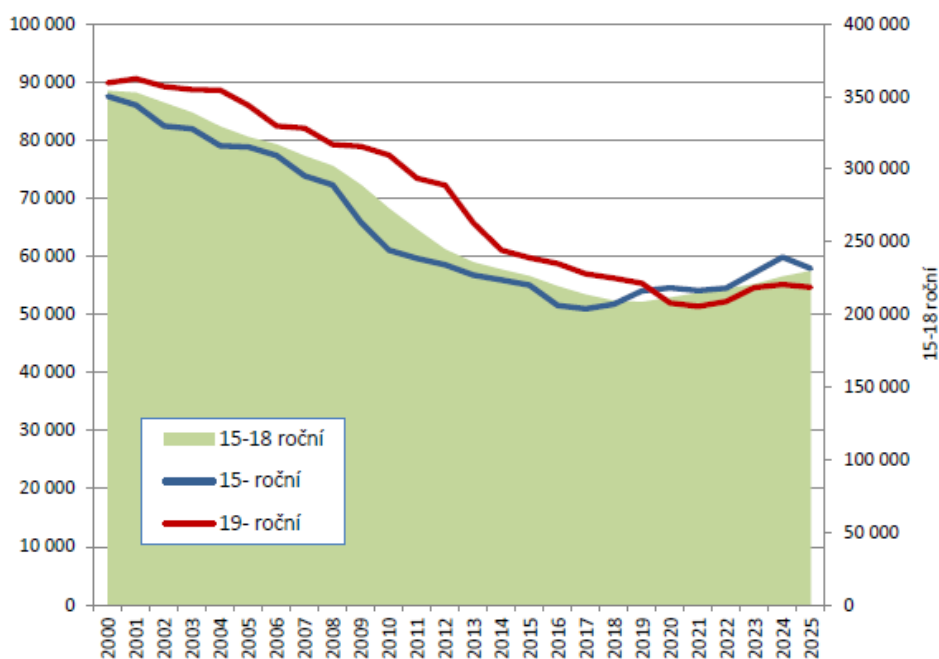
Tabuľka 1: Veková štruktúra obyvateľstva TSK k 31.12. daného roka

	2011	2012	2013
Obyvateľstvo v predproduktívnom veku (0 - 14 roční) v %	13,4	13,3	13,3
Obyvateľstvo v produktívnom veku (15 - 64 roční) v %	72,6	72,3	71,8
Obyvateľstvo v poproduktívnom veku (65 a viac roční) v %	14,0	14,4	14,9
Počet žien na 1 000 mužov	1 039	1 039	1 038
Priemerný vek (roky)	40,35	40,58	41,00

Zdroj: Trenčiansky kraj v číslach 2014, ŠÚ SR

Referenčný rámec novoprijatých žiakov na stredné školy tvorí populačný ročník 15-ročných. Od roku 2000 tento populačný ročník v celoslovenskom meradle klesol z 87,5 tisíc na súčasných 58,5 tisíc. Populácia 15-ročných by mala podľa analýz (Prognóza vývoja ukazovateľov SOŠ do roku 2025, Centrum vedecko-technických informácií SR) klesať do roku 2017, kedy by pri priemernom ročnom poklese o 3% mala dosiahnuť stav 50,9 tisíc. V ďalšom období by mala podľa analýz nastúpiť rastová fáza. Do roku 2025 by sa mal populačný ročník 15-ročných zvýšiť na približne 58 tisíc osôb.

Graf 1: Prognóza vývoja referenčnej populácie žiakov stredných odborných škôl

Zdroj: Prognóza vývoja ukazovateľov SOŠ do roku 2025, Centrum vedecko-technických informácií SR

V súvislosti s prognózou vývoja celoslovenskej populácie žiakov stredných odborných škôl bol zostavený aj odhad počtu žiakov končiacich na základných školách v jednotlivých okresoch TSK pre obdobie 2015 – 2023. Táto prognóza potvrdzuje na krajskej úrovni celoslovenský trend poklesu žiakov končiacich základné školy až do školského roku 2017/2018. Od školského roku 2018/2019 by mal počet detí mierne stúpať:

Tabuľka 2: Počet končiacich žiakov štátnych, cirkevných a súkromných základných škôl Trenčianskom kraji v školských rokoch 2014/15 – 2022/23, s rozdelením na jednotlivé okresy

Školy	Počet žiakov končiacich základnú školu v školských rokoch 2014/15 - 2022/23								
	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Okres BN	325	289	299	275	316	306	302	311	342
Štátne	325	289	299	275	316	306	302	311	342
Cirkevné									
Súkromné									
Okres IL	463	440	420	406	468	487	474	495	527
Štátne	413	392	371	363	402	428	416	423	453
Cirkevné	34	34	32	28	56	40	40	52	59
Súkromné	16	14	17	15	10	19	18	20	15
Okres MY	210	185	191	184	189	179	207	211	211
Štátne	210	185	191	184	189	179	207	211	211
Cirkevné									
Súkromné									
Okres NM	485	483	474	424	518	541	490	512	532
Štátne	440	441	450	379	489	505	452	469	500
Cirkevné	45	42	24	45	29	36	38	43	32
Súkromné									
Okres PE	352	311	331	317	360	334	354	366	358
Štátne	352	311	331	317	360	334	354	366	358
Cirkevné									
Súkromné									
Okres PB	583	513	502	493	503	488	498	513	527
Štátne	561	493	477	469	485	460	477	492	504
Cirkevné	22	20	25	24	18	28	21	21	23
Súkromné									
Okres PD	1 143	1 003	925	865	980	1 062	1 074	1 057	1 137
Štátne	1 109	973	894	844	922	1 011	1 017	1 021	1 087
Cirkevné	25	22	26	13	53	35	50	25	40
Súkromné	9	8	5	8	5	16	7	11	10
Okres PU	409	358	351	366	414	438	372	342	411
Štátne	394	345	333	344	400	421	351	330	390
Cirkevné	15	13	18	22	14	17	21	12	21
Súkromné									
Okres TN	936	842	876	830	978	1006	968	979	1003
Štátne	883	799	835	795	941	951	910	912	950
Cirkevné	53	43	41	35	31	46	47	50	53
Súkromné					6	9	11	17	
Spolu za TSK	4 906	4 424	4 369	4 160	4 726	4 841	4 739	4 786	5 048
- z toho štátne	4 687	4 228	4 181	3 970	4 504	4 595	4 486	4 535	4 795
- z toho cirkevné	194	174	166	167	201	202	217	203	228
- z toho súkromné	25	22	22	23	21	44	36	48	25

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva

4.1.3 Doprava

TSK disponuje rozvinutým systémom cestnej a železničnej dopravy, ktorý je sústredený predovšetkým na považský dopravný koridor spájajúci juh-sever a západ-východ územia SR a ich prepojenie na dopravný systém Českej republiky.

Kraj križuje medzinárodne významná železničná trať spájajúca Maďarsko/Rakúsko – Bratislavu – Trenčín – Košice – Poľsko. Výraznú dominanciu v železničnej doprave v smere sever-juh, západ-východ tak zastáva práve považský železničný koridor. Železničným uzlom regionálneho charakteru je Prievidza, ktorá zabezpečuje železničné spojenie Ponitria s južným Slovenskom (Prievidza – Nové Zámky), s hlavným mestom SR (Prievidza – Bratislava) a s okolitými obcami (Prievidza – Horná Štubňa). Výrazným nedostatkom hornonitrianskeho železničného uzla je, že trate v tomto regióne nie sú elektrifikované. TSK je taktiež napojený na železničnú sieť Českej republiky, a to predovšetkým prostredníctvom regionálnej trate z Trenčína do Brna.

Krajom prechádza aj významný cestný koridor tvorený z väčšej časti diaľnicou medzi Bratislavou, Trenčínom (Považím) a následne Žilinou, ako aj tranzitné cesty do Českej republiky a na stredné Slovensko. Aj v cestnej doprave sa tak prejavuje rozdielna úroveň medzi Považím a ostatnými regiónmi TSK (Ponitím a Myjavskom), v ktorých percentuálne prevládajú predovšetkým cesty II. a III. triedy (predovšetkým v okresoch Bánovce nad Bebravou a Myjava).

Kvalitu cestnej siete TSK by malo zlepšiť dobudovanie rýchlostnej cesty R2, ktorá začína pri Trenčíne v križovatke Chocholná s diaľnicou D1 a pokračuje na východ stredným a južným Slovenskom smerom na mestá Prievidza, Žiar nad Hronom, Zvolen, Lučenec, Rožňava a končí pri Košických Olšanoch napojením na diaľnicu D1, ako aj obchvaty Bánoviec nad Bebravou a Prievidze.

Keďže TSK nemá žiadne medzinárodné osobné alebo dopravné letisko, jeho vzdušné spojenie so svetom sa zabezpečuje z letísk susedných regiónov. Medzi letiská regionálneho charakteru patria: Prievidza (status medzinárodného letiska pre nepravidelné lety športových a malých dopravných lietadiel, aeroklub, záchranná služba), Trenčín, Dubnica nad Váhom – Slavnica a Partizánske – Malé Bielice (aeroklub a záchranná služba, výcvik športového lietania).

4.1.4 Ekonomika a priemysel

Na základe hospodárskej štruktúry môže byť Trenčiansky kraj charakterizovaný ako priemyselný región. Má dlhú tradíciu najmä v oblasti strojárkeho, textilného, ťažobného, chemického a gumárenského priemyslu. Strojárska produkcia bola v minulosti orientovaná najmä na zbrojné účely. V súčasnosti je priemysel v TSK rôznorodý, zastúpený predovšetkým strojárstvom, elektrotechnikou, automobilovým, banským, textilným a odevným priemyslom, sklárskym, kožiarskym a potravinárskym priemyslom.

V súčasnosti sa TSK radí medzi ekonomicky najsilnejšie kraje Slovenska. V roku 2013 dosiahol podľa údajov Štatistického úradu SR regionálny HDP na obyvateľa 11 929 EUR, čím sa TSK zaradil na tretie miesto za Bratislavský kraj (33 260 EUR) a Trnavský kraj (14 790 EUR).

Z hospodárskeho hľadiska má kraj dve výrazne odlišné oblasti oddelené Považským Inovcom, a to Považie a Ponitrie. Na Hornej Nitre je alokovaná jedna z najvýznamnejších baníckych oblastí Slovenska. Na Považí dominuje predovšetkým strojárstvo a textilný priemysel. Rozdielna ekonomická vyspelosť a odlišné hospodárske zameranie regiónov TSK sa odráža aj v počte a štruktúre podnikov pôsobiach v jednotlivých okresoch. Z tabuľky X vyplýva, že najviac podnikov pôsobí v okresoch Trenčín, Prievidza a Nové Mesto nad Váhom:

Tabuľka 3: Počet podnikov podľa SK NACE v okresoch TSK (2014)

NACE	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN	Spolu
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	69	73	30	71	38	90	13	69	139	592
Priemysel spolu	96	285	123	278	150	248	335	122	462	2099
Stavebníctvo	59	130	30	118	71	159	229	54	329	1179
Veľkoobchod a maloobchod; oprava mot. vozidiel a motocyklov	196	506	168	640	322	521	948	336	1616	5253
Doprava a nakladanie	42	61	22	115	37	90	120	53	180	720
Ubytovacie a stravovacie služby	23	52	14	70	30	54	116	32	200	591
Informácie a komunikácia	13	57	14	59	27	40	100	29	179	518
Finančné a poisťovacie činnosti	0	5	0	1	0	5	8	2	18	39
Činnosti v oblasti nehnuteľností	43	74	34	64	28	67	150	42	258	760
Odborné, vedecké a technické činnosti	61	147	44	175	77	158	295	87	593	1637
Administratívne a podporné služby	40	92	15	142	47	84	162	48	297	927
Vzdelávanie	5	25	7	10	7	14	34	11	46	159
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	23	57	18	57	39	60	117	39	138	548
Umenie, zábava a rekreácia	7	10	9	18	10	19	41	16	47	177
Ostatné činnosti	5	15	5	19	13	18	28	7	40	150
Spolu	682	1589	533	1837	896	1627	2696	947	4542	15349

Zdroj: ŠÚ SR

Čo sa týka hospodárskej štruktúry podnikov, tá odráža priemyselne dominantné zameranie kraja, pričom v tomto odvetví podniká 13,68% všetkých spoločností, čo je po maloobchode a veľkoobchode (34,22%) druhý najvyšší podiel.

Graf 2: Hospodárska štruktúra podnikov v TSK (2014)

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

V TSK je vybudovaných 10 priemyselných parkov v nasledovných lokalitách:

Tabuľka 4: Priemyselné parky v TSK

Priemyselný park	Obec/Mesto	Rozloha (v ha)
Priemyselný park Dubnica nad Váhom	Dubnica nad Váhom	21
Priemyselný park Javorinská Myjava	Myjava	16
Priemyselný park Partizánske	Partizánske	26
Priemyselný park Prievidza	Prievidza	47
Priemyselný park Trenčín	Trenčín	115
Priemyselný park Chocholná Veľčice	Chocholná Veľčice	38
Priemyselný park Považská Bystrica	Považská Bystrica	10
Priemyselný park Nováky	Nováky	10
Priemyselný park Rakoluby	Rakoluby	14
Priemyselný park Horná Streda	Horná Streda	22

Zdroj: SARIO

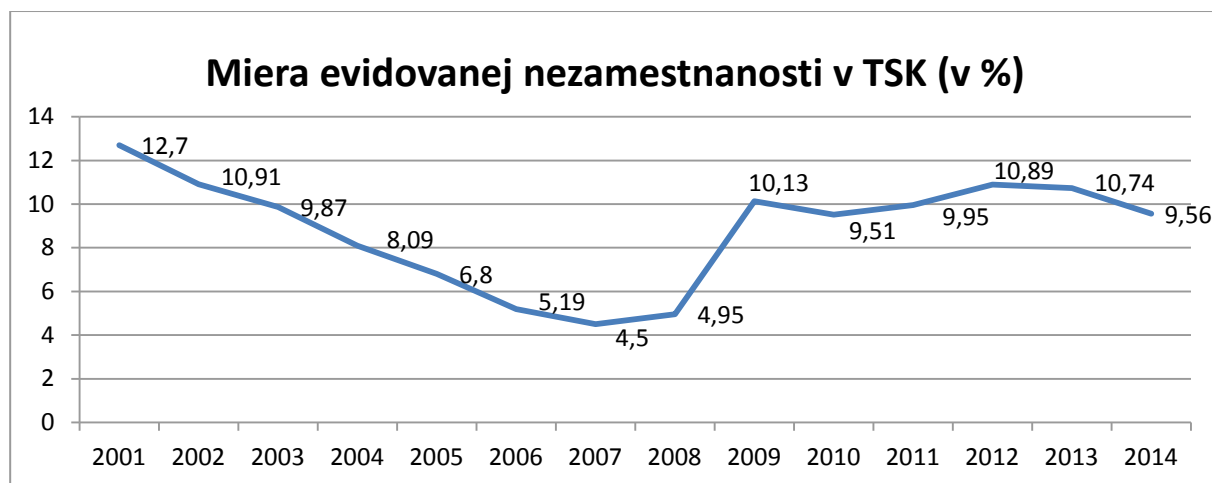
Pol'nohospodárska pôda zaberá približne dve pätiny územia TSK. Rastlinná výroba v teplejších, nižšie položených častiach regiónu produkuje predovšetkým jačmeň, cukrovú repu a pšenicu. Vo vyšších polohách sa pestujú prevažne zemiaky. So stúpajúcou nadmorskou výškou pribúdajú lúky a pasienky, na ktoré nadväzuje chov hovädzieho dobytku. Živočíšna výroba je zameraná na produkciu mlieka, mäsa a vajec. Pol'nohospodárstvo je najrozvinutejšie v okrese Prievidza. Vďaka geografickej charakteristike kraja v ňom zohráva dôležitú úlohu aj lesníctvo. Bukové, dubové a borovicové porasty pokrývajú takmer 35% jeho celkovej plochy.

TSK má taktiež široké možnosti v oblasti rozvoja cestovného ruchu na svojom území. K rozvoju cestovného ruchu prispievajú predovšetkým priaznivé prírodné podmienky tohto regiónu – vhodná členitosť terénu, mierne teplé klimatické podmienky, zachovalosť a rozmanitosť prírodného a kultúrneho potenciálu s možnosťou celoročného využitia. TSK je taktiež charakteristický diverzitou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi a folklórom, čo vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturistiky. Jeho bohatá história, množstvo významných kultúrnych pamiatok (napr. Trenčiansky hrad, Bojnický zámok a i.), rozmanitosť kultúrnych a spoločenských podujatí medzinárodného významu či kúpeľníctvo (Bojnice, Trenčianske Teplice, Nimnica) vytvárajú z Trenčianskeho kraja atraktívny región pre návštevníkov zo Slovenska i zo zahraničia.

4.1.5 Nezamestnanosť

Miera evidovanej nezamestnanosti mala v TSK do roku 2007 klesajúci trend. S vypuknutím svetovej finančnej krízy v roku 2008 sa však tento vývoj zmenil, pričom sa najviac prejavil v roku 2009, kedy sa dopady finančnej krízy začali postupne presúvať z USA aj do Európy. V roku 2009 zaznamenala miera evidovanej nezamestnanosti v TSK hodnotu 10,13%, čo bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom viac ako dvojnásobný nárast. Spôsobené to bolo predovšetkým hromadným prepúšťaním viacerých spoločností pôsobiach v TSK. V posledných piatich rokoch je vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v Trenčianskom kraji ustálený, pričom osciluje okolo úrovne 10 %:

Graf 3: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v TSK (v %)

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Evidovaná miera nezamestnanosti v TSK zaznamenala k 31.12.2014 medziročný pokles, a tak s hodnotou 9,56% obsadil TSK tretie miesto spomedzi krajov SR (za Bratislavským krajom s nezamestnanosťou 6,13 % a Trnavským krajom 8,03 %)².

Najvyššiu mieru evidovanej nezamestnanosti v roku 2014 zaznamenal okres Prievidza. Nasledovali okresy Partizánske, Považská Bystrica a Bánovce nad Bebravou. Najnižšiu mieru evidovanej nezamestnanosti si z dlhodobého hľadiska, s pomedzi okresov Trenčianskeho kraja, udržiavajú okresy Púchov, Nové Mesto nad Váhom, Myjava a Trenčín.

Tabuľka 5: Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch TSK k 31.12.2014

Okres	Miera evidovanej nezamestnanosti
Bánovce nad Bebravou	10,24%
Ilava	7,92%
Myjava	7,74%
Nové Mesto nad Váhom	7,69%
Partizánske	11,39%
Považská Bystrica	10,53%
Prievidza	12,47%
Púchov	7,15%
Trenčín	7,82%
Trenčiansky samosprávny kraj	9,56%

Zdroj: ŠÚ SR

² Zdroj: ŠÚ SR

4.1.6 Školstvo

Na území kraja je dobre rozvinutá sieť predškolských a školských zariadení. TSK má spolu 184 základných škôl a 59 stredných odborných škôl a gymnázií. Podrobnejšie informácie o stredných školách sú uvedené v časti 4.3 Základné údaje o stredných školách v TSK.

V kraji sa nachádzajú tri vysoké školy:

- Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne, ktorá ponúka štúdium na štyroch fakultách:
 - Fakulta špeciálnej techniky
 - Fakulta zdravotníctva
 - Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov
 - Fakulta priemyselných technológií
- Vysoká škola manažmentu v Trenčíne (súkromná VŠ)
- Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom (súkromná VŠ).

Vysokoškolské štúdium v TSK poskytujú aj detašované pracoviská fakúlt vysokých škôl:

- Materiálovotechnologická fakulta STU Bratislava v Dubnici nad Váhom
- Obchodná fakulta Ekonomickej univerzity Bratislava v Púchove
- Národohospodárska fakulta Ekonomickej univerzity Bratislava v Púchove
- Strojnícka fakulta Žilinskej univerzity v Považskej Bystrici
- Fakulta riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v Prievidzi
- Fakulta sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda Trnava v Prievidzi
- Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave – detašované pracovisko sv. Cyrila a Metoda v Partizánskom.

4.2 Vývoj stredného školstva

Do roku 1989 bola vzdelávacia politika na území Slovenska orientovaná výlučne na udržanie jednotného, nediferencovaného školského systému. Jeho charakter sa odvíjal od základného ideového dokumentu **Ďalší rozvoj československej výchovno-vzdelávacej sústavy**, ktorý bol skoncipovaný v roku 1976 a ktorý tvoril východisko pre všetky legislatívne normy, prijaté v rozmedzí rokov 1978 až 1984.

Systém stredného odborného vzdelávania v ČSSR bol charakteristický dvoma aspektmi:

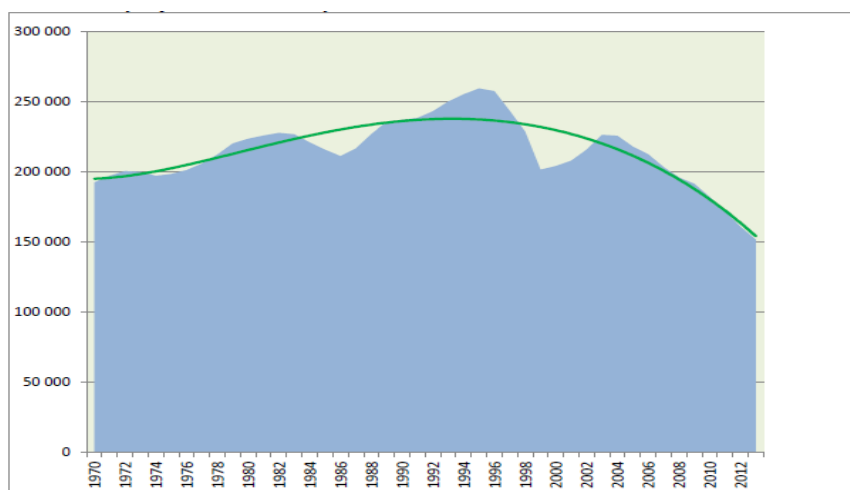
- 1) organizovanie stredného odborného školstva súviselo s plánovaným hospodárstvom, tzn. že vopred stanovené počty žiakov boli pridelené na miesta v školách podľa noriem päťročných plánov,
- 2) duálne zameranie stredného odborného školstva, nakoľko odbornovo-praktický obsah vzdelávania bol sprostredkovaný v štátnych podnikoch.

Prvky duálneho vzdelávania sa tak vo vzdelávacom systéme na Slovensku objavovali už pred rokom 1989, kedy bolo vzdelávanie predovšetkým na učňovských stredných školách previazané na výrobnú sféru a na konkrétne štátne podniky, ktoré zabezpečovali prípravu žiakov pre svoje budúce povolanie. Po roku 1989, kedy sa tieto štátne podniky začali privatizovať, sa však táto previazanosť učňovského odborného vzdelávania a výrobnjej sféry prerušila, nakoľko sa učilištia, ktoré boli súčasťou bývalých štátnych podnikov, stali pre ich nových majiteľov nerentabilnými. Stredné odborné učilištia po roku 1989 zasiahol taktiež pokles populačnej krivky a strata záujmu žiakov o robotnícke profesie.

Rastúce tempo rozvoja učňovského a odborného školstva zo 70-tych rokov 20. storočia, ktoré odrážalo potreby priemyselnej etapy vývoja, pokračovalo aj v nasledujúcom desaťročí. K zlomu došlo v polovici 90-tych rokov, kedy zmenený ekonomický systém určil diametrálne odlišné požiadavky na odborné vzdelávanie a prípravu.³

Počet žiakov odborných škôl rástol s menšími odchýlkami až do roku 1995 (zvýšenie počtu žiakov o 35%, zo 192,5 tisíc v roku 1970 na 259,5 tisíc v roku 1995), pričom tempo rastovej fázy bolo 2,3 tisíc žiakov za rok. Klesajúca fáza nastala v roku 1996, pričom trvá dodnes.

Graf 4: Vývoj počtu žiakov stredných odborných škôl od roku 1970

Zdroj: HERICH, J. 2014. Prognóza vývoja ukazovateľov stredných odborných škôl do roku 2025. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií SR, 2014. s. 8.

³ HERICH, J. 2014. Prognóza vývoja ukazovateľov stredných odborných škôl do roku 2025. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií SR, 2014. s. 8.

Spoločenské a sociálno-ekonomické zmeny po roku 1989 sa prejavili i v oblasti školstva, a to predovšetkým v zmene štruktúry školského systému a postupnou inováciou obsahu vzdelávania a celého výchovno-vzdelávacieho procesu. Systém základných a stredných škôl bol novelizovaný v roku 1990, a to **zákonom č. 171/1990 Zb.**, ktorým sa menil a dopĺňal dovtedy platný **zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl** (Školský zákon). Novelizácia sa dotýkala predovšetkým týchto oblastí:

- vzdelávanie na základnej škole sa predĺžilo z 8 na 9 rokov,
- povinná školská dochádzka sa skrátila z 10 na 9 rokov,
- upravilo sa zriaďovanie, finančné a materiálne zabezpečenie škôl a školských zariadení,
- umožnilo sa zriaďovať aj neštátne základné a stredné školy (zriaďovateľom školy sa mohla stať fyzická alebo právnická osoba, cirkev alebo náboženská spoločnosť).

Vďaka možnosti zriaďovať aj neštátne školy bolo na začiatku 90-tych rokov regionálne školstvo charakteristické prudkým nárastom počtu cirkevných a súkromných základných a stredných škôl.⁴

Pozitívnu zmenou v školskom systéme na Slovensku po roku 1989 bola tiež skutočnosť, že právomoci vymenúvať a odvolávať riaditeľov škôl a školských zariadení a zriaďovať a zrušovať školy a školské zariadenia sa presunuli z centrálnej úrovne na obce a samosprávy, čím sa začala decentralizácia školského systému.

V rokoch 1991, resp. 1994 boli rezortom školstva predstavené reformné koncepty **Duch školy** a **Projekt Konštantín – Národný program výchovy a vzdelávania**, ktorý bol prvou ucelenou reformnou koncepciou systému školstva. Keďže však v decembri toho istého roka došlo k zmene na pozícii ministra školstva, Projekt Konštantín upadol do zabudnutia.

Potrebu priniesť komplexnejšiu reformu vzdelávania a školstva na Slovensku priniesol rezort školstva opätovne až v roku 1998, kedy ministerstvo školstva ustanovilo komisiu na vypracovanie **Koncepcie rozvoja výchovy a vzdelávania v SR s horizontom na najbližších 10 – 15 rokov**. Vznikla tak reformná vízia, ktorú dnes verejnosť pozná pod názvom **Milénium**. K následnému rozpracovaniu tejto koncepcie do podoby konkrétnej reformnej stratégie však došlo až v decembri 2001, kedy Vláda SR uznesením č. 1193/2001 schválila **Národný program výchovy a vzdelávania v SR na najbližších 15 – 20 rokov**, ktorý bol rozpracovaním Projektu Milénium, a ktorý mal slúžiť ako východisko pri koncipovaní novej školskej legislatívy. Návrh nového školského zákona predložil minister školstva vo februári 2002, no po vlne protichodných reakcií a diskusií neprešiel schvaľovacím procesom.⁵

Na konci roka 2003 boli prijaté dva nové zákony o decentralizovaní financovania a riadenia školstva. Týmito zákonmi boli Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve upravuje pôsobnosť, organizáciu a úlohy orgánov štátnej správy v školstve, obcí, samosprávnych krajov a orgánov školskej samosprávy a určuje ich pôsobnosť v oblasti výkonu štátnej správy a v školstve a školskej samosprávy, v oblasti tvorby siete škôl a školských zariadení na území Slovenskej republiky. Ďalej rieši oblasť zaradovania, vyradovania a zmien v sieti a v oblasti zriaďovania a zrušovania škôl a školských zariadení.

Kompetencie samosprávnych krajov, ktorých fungovanie schválil parlament SR v roku 2001 **zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov** (zákon o samosprávnych

⁴ HUMAJOVÁ, Z. – KRÍŽ, M. – PUPULA, B. – ZAJAC, P. 2008. *Vzdelávanie pre život. Reforma školstva v súvislostiach*. Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, 2008. s. 13. ISBN 978-80-89121-12-0.

⁵ O prijatie nového školského zákona sa v priebehu rokov 1990 – 2007 snažili viacerí ministri školstva, no na prijatie novej legislatívy týkajúcej sa vzdelávania sa im nikdy v tomto období nepodarilo vygenerovať dostatočný politický a odborný potenciál.

krajoch) a **zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky**, v rámci stredného školstva upravuje § 9 zákona č. 596/2003 Z. z. Podľa tejto legislatívnej úpravy samosprávne kraje pri prenesenom výkone štátnej správy⁶ zriaďujú a zrušujú všeobecne záväzným nariadením stredné školy a strediská praktického vyučovania. Pri výkone samosprávy⁷ samosprávny kraj zriaďuje a zrušuje všeobecne záväzným nariadením základné umelecké školy, jazykové školy okrem jazykových škôl pri základných školách, školské internáty, zariadenia školského stravovania, školské hospodárstva a strediská odbornej praxe, strediská služieb školy, školy v prírode a centrá voľného času.

Významnú zmenu vo financovaní školstva prinieslo prijatie **zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a nariadenia vlády SR č. 2/2004 Z. z.**, ktoré bolo jeho vykonávacím predpisom. Týmto právnymi normami sa zmenil systém rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu podľa „historického princípu“, ktorý predtým vychádzal z výdavkov v minulom období, na normatívny princíp, ktorý sa odvíja od počtu žiakov školy a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu. Cieľom prijatých legislatívnych zmien bolo zvýšiť motiváciu k efektívnejšiemu využívaniu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, vniesť do systému transparentnosť a tlak na racionalizáciu. Normatívny spôsob financovania je uplatňovaný od 1.1.2004.

V roku 2005 vláda Slovenskej republiky schválila materiál **Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010: Národná Lisabonská stratégia**, ktorého cieľom bolo spracovať ďalší postup pri uplatňovaní cieľov a stratégie stanovených predstaviteľmi Európskej únie v roku 2000 na summite v Lisabone. Táto stratégia určila prioritné oblasti, medzi ktoré patrili i vzdelávanie a zamestnanosť a výskum, vývoj a inovácie. Jednou z priorít, ktorú si Slovensko určilo v tejto oblasti bolo i dokončenie reformy základného a stredného školstva s dôrazom na reformu obsahu vzdelávania.

Potreba reformy vzdelávania bola zdôrazňovaná i v iných strategických projektoch týkajúcich sa oblasti školstva, ktorými boli napríklad akčné plány Lisabonskej stratégie pre Slovensko, známe pod názvom **MINERVA** (mobilizácia inovácií v národnej ekonomike a rozvoj vedecko-vzdelávacích aktivít), **Národný program reforiem SR na roky 2006 – 2008**, či projekt **Kurikulárna transformácia všeobecnovzdelávacej zložky stredoškolského vzdelávania v procese prípravy mládeže na trh práce**, ktorého cieľom bolo priniesť do vzdelávania na stredných školách nový systém a predovšetkým kvalitu.

Nový školský zákon, ktorý sa stal základom školskej reformy na Slovensku, sa podarilo prijať až v roku 2008. **Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní** a o zmene a doplnení niektorých

Normatívny spôsob financovania škôl

Podľa analytikov MŠVVaŠ SR je normatívne financovanie, tak ako je momentálne nadstavené, najspravodlivejšie a pomáha zvýšiť kvalitu prerozdelenia a využívania finančných prostriedkov. Na druhej strane však zástupcovia škôl upozorňujú na niekoľko zásadných nedostatkov tohto systému. Problém normatívneho financovania školstva sa prejavuje najmä v súvislosti s klesajúcou demografickou krivkou. Školy v snahe o udržanie sa v sústave škôl a školských zariadení zápasia o každého žiaka bez ohľadu na jeho vzdelávacie a osobnostné predpoklady, čím sa znižuje ich celková kvalita. Na druhej strane klesá motivácia žiakov ZŠ a študentov SŠ dosahovať vynikajúce študijné výsledky, nakoľko sú si istí, že ich nejaká SŠ resp. VŠ prijme. Ďalším problémom, na ktorý v súčasnosti zástupcovia škôl upozorňujú v súvislosti s normatívnym financovaním školstva, je fakt, že hoci objem finančných prostriedkov z normatívov z roka na rok klesá (z dôvodu znižovania počtu študentov), rozsah priestorov a budov, ktoré sú v správe škôl (a ktoré sú z dôvodu zníženia počtu študentov často nevyužívané a chátrajúce) zostáva nezmenený. Z menšieho objemu pridelených finančných prostriedkov tak musia pokrývať prevádzkové náklady tej istej metráže a počtu budov, čo rozpočty škôl neúmerne zaťažuje.

⁶ Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky.

⁷ § 4 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch).

zákonov v znení neskorších predpisov (účinnosť nadobudol 1. septembra 2008) nahradil dovtedy platný zákon ešte z roku 1984 a priniesol viacero významných zmien. Nanovo definoval školskú sústavu na Slovensku a zasadil slovenský vzdelávací systém do požadovaného európskeho rámca. Zaviedol štátny vzdelávací program, záväzný pre všetky školy, a súčasne im dal možnosť vytvárať si na jeho základe vlastné školské vzdelávacie programy, a tak sa profilovať podľa vlastných predstáv, možností a potrieb regiónu.

Za stredné školy sú podľa § 32 zákona o výchove a vzdelávaní považované:

- gymnázium - je všeobecnovzdelávacia stredná škola, ktorá pripravuje žiakov vo štvorročnom, v päťročnom alebo v osemročnom vzdelávacom programe a poskytuje úplné stredné všeobecné vzdelanie. Vzdelávacie programy gymnázia sú zamerané predovšetkým na prípravu pre štúdium na vysokých školách, môžu pripravovať aj na výkon niektorých činností vo verejnej správe, kultúre a športe;⁸
- stredná odborná škola - je stredná škola, ktorá pripravuje žiakov v najmenej dvojročnom a najviac päťročnom vzdelávacom programe príslušného odboru vzdelávania. Vzdelávacie programy strednej odbornej školy sú zamerané predovšetkým na výkon povolání a odborných činností v národnom hospodárstve, zdravotníctve, verejnej správe, kultúre, umení a v ostatných oblastiach a môžu pripravovať aj na ďalšie štúdium;⁹
- konzervatórium - poskytuje komplexné umelecké a umelecko-pedagogické vzdelanie. Pripravuje žiakov na profesionálne umelecké uplatnenie a na vyučovanie umeleckých a odborných predmetov vo vzdelávacích programoch umeleckého zamerania.¹⁰

Štúdiom jednotlivých odborov vzdelávania možno na stredných školách dosiahnuť nasledovné stupne vzdelania:¹¹

- nižšie stredné odborné vzdelanie (nižšie sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole alebo v odbornom učilišti, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o záverečnej skúške alebo výučný list,
- stredné odborné vzdelanie (sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním najmenej trojročného a najviac štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o záverečnej skúške s doložkou a dokladom o získanej kvalifikácii je výučný list,
- úplné stredné všeobecné vzdelanie (vyššie sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním najmenej štvorročného a najviac osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v gymnáziu, ktorý sa ukončuje maturitnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o maturitnej skúške,

⁸ § 41 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

⁹ § 42, ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

¹⁰ § 44, ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

¹¹ § 16, ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

- úplné stredné odborné vzdelanie (vyššie sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním najmenej štvorročného a najviac päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje maturitnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške; v študijných odboroch určených štátnym vzdelávacím programom môže byť dokladom o získanej kvalifikácii aj výučný list.

O rok neskôr, t. j. v roku 2009 bol prijatý ďalší nový zákon – **zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (do účinnosti vstúpil 1. septembra 2009). Zákon rieši komplexne oblasť stredného odborného školstva, ktorú dovtedy čiastkovo upravovalo viacero právnych noriem. Zákon upravuje podmienky na zabezpečenie odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách a v školských zariadeniach v SR, s cieľom pripraviť absolventov na život a prácu v podmienkach vedomostnej spoločnosti a trhu práce. Prijatá bola taktiež **vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 282/2009 Z. z. o stredných školách** v znení neskorších predpisov. Táto vyhláška definuje typy stredných odborných škôl a konzervatórií, sústavu odborov vzdelávania, zriaďovanie, zrušovanie, delenie a označovanie tried, organizáciu vyučovania a hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

Klesajúci záujem o štúdium na stredných odborných školách sa rozhodlo ministerstvo školstva riešiť v roku 2012 prijatím **zákona č. 324/2012 Z. z.** z 20. septembra 2012, ktorým sa novelizoval zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave. Podľa tohto zákona sa na štúdium na gymnáziách od septembra 2014 mohli hlásiť len žiaci s priemerom známok do 2,0 a na stredné odborné školy len žiaci s prospechom do 2,75. Tento priemer sa mal vypočítavať zo známok z povinných predmetov z druhého polroka ôsmeho a z prvého polroka deviateho ročníka na základnej škole, pričom žiak musel tento priemer splniť aj v druhom polroku deviateho ročníka. V praxi sa však táto časť novely neuplatnila, nakoľko v roku 2014 Ústavný súd konštatoval, že táto časť novely nie je v súlade s ústavou zaručeným právom na vzdelanie.

Nové právomoci dal zákon č. 324/2012 Z. z. i vyšším územným celkom. Od januára 2013 podľa tohto zákona môžu samosprávne kraje rozhodovať o otvorení prvých ročníkov vo všetkých, aj cirkevných a súkromných stredných školách, s výnimkou gymnázií s osemročným vzdelávacím programom a stredných škôl, ktorých zriaďovateľom je Okresný úrad. O otvorení prvých ročníkov by mali samosprávne kraje rozhodovať na základe regionálnej stratégie výchovy a vzdelávania a analýz a prognóz o vývoji na trhu práce.

MŠVVŠ SR je oprávnené rozhodovať o zvýšení počtu tried prvého ročníka stredných škôl určeného prostredníctvom VZN samosprávneho kraja. Môže tak urobiť na návrh zriaďovateľa školy a po prerokovaní so samosprávnym krajom, ak dospeje k názoru, že otvorenie ďalšej triedy je vo verejnom záujme. V takomto prípade si však ich zriaďovatelia musia financovať ich prevádzku z vlastných finančných zdrojov.

Klesajúca kvalita gymnaziálneho vzdelávania

Podľa výročných správ o stave vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike¹², ktoré každoročne vypracováva Štátna školská inšpekcia, dlhodobo pretrváva trend poklesu úrovne vzdelávacích výsledkov v slovenských gymnáziách, čo súvisí so zmäkčením kritérií prijatia žiakov na štúdium. Počet absolventov deviateho ročníka základných škôl síce každoročne klesal, ale úmerne tomuto poklesu sa nezmenšoval počet prijímaných žiakov do gymnázií. Na gymnáziách sa tak začali dostávať i žiaci s horším prospechom, čo viedlo k zníženiu kvality slovenských gymnázií. Zníženie kritérií pre prijímanie na gymnáziách tak malo za následok, že mnohí žiaci začali uprednostňovať štúdium na gymnáziu pred ostatnými strednými školami – nakoľko považovali gymnázium za prestížnejšiu školu. Tento fakt sa podľa Štátnej školskej inšpekcie odrazil i na nedostatku žiakov v stredných odborných školách.

¹² Štátna školská inšpekcia. 2007. Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2006/2007. Bratislava: ŠŠI, 2007; a nasledujúce.

TSK doposiaľ určil počet tried prvého ročníka stredných škôl v územnej pôsobnosti TSK dvakrát – a to pre prijímacie konanie pre školský rok 2014/2015 (VZN č. 26/2013 zo dňa 28.10.2013) a pre školský rok 2015/2016 (VZN č. 10/2014 zo dňa 29. septembra 2014).

Podľa zápisnice z VIII. zasadnutia Zastupiteľstva TSK zo dňa 29.09.2014 je zámerom TSK postupné znižovanie počtu tried gymnázií, obchodných akadémií a ekonomických zameraní a posilnenie počtu tried technických odborov na školách pre nasledujúci školský rok. V zmysle tohto zámeru bol pre školský rok 2015/2016 znížený počet tried prvého ročníka gymnázií o 11, pričom 9 tried bolo znížených na gymnáziách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a 2 triedy na súkromných gymnáziách. Počet tried na cirkevných gymnáziách sa nezmenil.

Počet tried prvého ročníka na stredných odborných školách sa medziročne zvýšil o 3 triedy, pričom cirkevné SOŠ stratili v porovnaní s predchádzajúcim školským rokom jednu triedu, súkromné SOŠ stratili 5 tried a SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK získali o 9 tried prvého ročníka viac. Najviac tried prvého ročníka (+3) pribudlo na Spojenej škole Nováky, SOŠ Bánovce nad Bebravou a SOŠ Dubnica nad Váhom. Na druhej strane o 3 prvé triedy menej bolo schválených pre SOŠ podnikania Trenčín.

Nad rozsah VZN povolilo MŠVVŠ SR zvýšiť počet tried prvých ročníkov v školskom roku 2015/2016 v týchto školách:

- Súkromná obchodná akadémia Považská Bystrica (zvýšenie z 0 na 1 triedu v študijných odboroch obchodná akadémia a obchodná akadémia - bilingválne štúdium),
- Súkromná hotelová akadémia Považská Bystrica (zvýšenie z 0 na 1 triedu v študijných odboroch hotelová akadémia a cestovný ruch),
- Súkromná stredná odborná škola Prievidza (zvýšenie z 0 na 1 triedu v študijnom odbore animátor voľného času),
- Súkromná stredná odborná škola Trenčín (zvýšenie z 0 na 2 triedy v študijných odboroch škola podnikania, kozmetička a vizážistka, vychovávateľsko-opatrovateľská činnosť a technické lýceum),
- Súkromné gymnázium FUTURUM, Trenčín (zvýšenie o 1 triedu bilingválneho gymnázia) – zatiaľ bez rozhodnutia MŠVVaŠ SR.

Významným problémom, ktorému v súčasnosti čelí stredné školstvo na Slovensku, je nedostatočné prepojenie trhu práce a vzdelávania. Podľa zamestnávateľov totiž odborné vzdelávanie a príprava nedostatočne reaguje na potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne po ukončení štúdia vstúpiť do pracovného procesu.¹³ Absolventi stredných škôl tak podľa názorov zamestnávateľov vstupujú na trh práce nedostatočne pripravení, a to predovšetkým v oblasti praktických zručností. Vo všeobecnosti totiž platí, že za ideálneho uchádzača zamestnávateľa považujú človeka, ktorý

Určovanie počtu prvých tried

Právomoc určovať počet tried prvého ročníka je významnou kompetenciou samosprávnych krajov, ktorá sa dotýka študentov, rodičov, zriaďovateľov škôl, ich zamestnancov ako aj všetkých zamestnávateľov v kraji. Vzhľadom na pomerne vágnu zákonnú úpravu kritérií, podľa ktorých majú samosprávne kraje rozhodovať, a rozporuplné reakcie odbornej aj laickej verejnosti na prvé dve kolá rozhodnutí samosprávnych krajov v rokoch 2013 a 2014, sa v rámci národného projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania pripravuje presnejšia metodika určovania počtu prvých tried prostredníctvom VZN. Rozhodovanie je však komplikované aj nesystémovými prvkami mimo vplyvu VZN (počty tried a odbory na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresných úradov, dodatočné povolenie tried prvého ročníka zo strany MŠVVŠ SR) a konkurenčným bojom nielen medzi školami rôznych zriaďovateľov, ale aj medzi rôznymi typmi škôl v zriaďovateľskej kompetencii samosprávnych krajov. Znižovanie počtu tried v jednotlivých školách je limitované aj udržiavateľnosťou ich prevádzky, keďže administratívne a prevádzkové náklady nie sú priamo úmerné počtu žiakov.

¹³ MŠVVaŠ SR. 2013. Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja. Bratislava: MŠVVaŠ SR, 2013. s. 19-20.

má aspoň čiastočnú prax v danom odbore. Mnohí absolventi stredných škôl nie sú práve z tohto dôvodu u mnohých zamestnávateľov považovaní za vhodných uchádzačov o zamestnanie.¹⁴

Problémom sa taktiež javí fakt, že mnohé pracovné miesta vhodné pre absolventov stredných škôl sú obsadzované uchádzačmi s ukončeným vysokoškolským vzdelaním¹⁵. Druhým dôvodom, prečo táto skutočnosť nastala, je ekonomická situácia, ktorá núti vysokoškolsky vzdelaných mladých ľudí brať i menej finančne ohodnotenú prácu, na ktorú by im stačilo len stredoškolské vzdelanie.

Jedným z riešení, ako zlepšiť uplatnenie absolventov stredných škôl v praxi, je tzv. **duálny systém vzdelávania**, ktorého zavedenie parlament SR schválil 12. marca 2015 v **novom zákone o odbornom vzdelávaní a príprave** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 61/2015 Z. z.). Inšpiráciou pre zavedenie praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania boli predovšetkým pozitívne skúsenosti s týmto systémom vzdelávania v Nemecku, Rakúsku a Švajčiarsku. Je možné tiež konštatovať, že v niektorých aspektoch ide o návrat k systému duálneho vzdelávania fungujúceho pred rokom 1989.

V systéme duálneho vzdelávania sa žiak strednej školy pripravuje na výkon povolania či odborných činností podľa konkrétnych potrieb a požiadaviek zamestnávateľa – výučba v škole sa strieda s praktickým vyučovaním v priestoroch zamestnávateľa. Duálne vzdelávanie je založené na (i) učebnej zmluve medzi zamestnávateľom a žiakom a (ii) zmluve o duálnom vzdelávaní medzi zamestnávateľom a strednou odbornou školou. Študent bude za vykonanú prácu dostávať odmenu a motivačné štipendium. Pre zamestnávateľov je motiváciou pre vstup do systému duálneho vzdelávania predovšetkým možnosť pripraviť študentov SOŠ na povolanie v súlade so svojimi potrebami a daňové stimuly – zníženie základu dane v závislosti od počtu žiakov a počtu hodín praktického vyučovania. Medzi očakávané prínosy duálneho vzdelávania pre školy patrí zapojenie pedagógov do inovačného vzdelávania u zamestnávateľa, materiálna a technická podpora výučby v škole zo strany zamestnávateľa a tiež posilnenie imidžu školy na verejnosti aj v odborných kruhoch.

Systém duálneho vzdelávania bude zavedený do praxe počnúc školským rokom 2015/2016. Podrobnejšie informácie o zavádzaní duálneho vzdelávania v TSK sú uvedené v časti 1.5.3 Duálne vzdelávanie.

¹⁴ Rozhovor s prezidentom Zväzu automobilového priemyslu SR Ing. Jaroslavom Holečkom, uverejnený na internete: <<http://www.vysokoskolacidopraxe.sk/rozhovor-s-prezidentom-zvazu-automobiloveho-priemyslu-sr-ing-jaroslavom-holeckom/>>.

¹⁵ Poštová banka, 2014. Takmer pätina Slovákov má vyššiu kvalifikáciu než aká je potrebná na výkon ich práce. In *Ekonomický týždenník* [online]. 2014, 9. týždeň 2014. Dostupné na internete: <https://www.postovabanka.sk/media/502028/ET-2014_9t.pdf>.

4.3 Základné údaje o stredných školách v TSK

V Trenčianskom kraji poskytujú v školskom roku 2014/2015 vzdelávanie stredné školy rôznych zriaďovateľov. Z celkového počtu 59 stredných škôl je v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK 42 (71,2%). Študuje však na nich 19 534 žiakov, t.j. 87,1% všetkých stredoškôľakov v Trenčianskom kraji.

Tabuľka 6: Počet stredných škôl podľa zriaďovateľov, s uvedením počtu žiakov a ich percentuálne zastúpenie v Trenčianskom kraji v školskom roku 2014/15 (stav k 15.9.2014)

Zriaďovateľ	počet škôl	% zastúpenie v kraji	počet žiakov	% zastúpenia v kraji
Trenčiansky samosprávny kraj	42	71,2	19 534	87,1
Okresný úrad v Trenčíne	3	5,1	733	3,3
Súkromný	8	13,6	804	3,5
Cirkevný	6	10,1	1 361	6,1
Spolu	59	100	22 432	100

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva

V TSK funguje v školskom roku 2014/2015 spolu 16 gymnázií. Počet gymnázií podľa zriaďovateľov s uvedením počtu žiakov a ich percentuálne zastúpenie v Trenčianskom kraji v školskom roku 2014/2015 je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka 7: Počet gymnázií podľa zriaďovateľov, s uvedením počtu žiakov a ich percentuálne zastúpenie v Trenčianskom kraji v školskom roku 2014/15 (stav k 15.9.2014)

Zriaďovateľ	počet škôl	% zastúpenie v kraji	počet žiakov	% zastúpenia v kraji
Trenčiansky samosprávny kraj	11	68,75	4 998	84,41
Okresný úrad v Trenčíne	1	6,25	89	1,5
Súkromný	3	18,75	361	6,1
Cirkevný	1	6,25	473	7,99
Spolu	16	100	5 921	100

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva

Stredné odborné školy sú zastúpené v Trenčianskom kraji v počte 43. Počet stredných odborných škôl podľa zriaďovateľov s uvedením počtu žiakov a ich percentuálne zastúpenie v Trenčianskom kraji v školskom roku 2014/2015 je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 8: Počet stredných odborných škôl podľa zriaďovateľov, s uvedením počtu žiakov a ich percentuálne zastúpenie v Trenčianskom kraji v školskom roku 2014/15 (stav k 15.9.2014)

Zriaďovateľ	počet škôl	% zastúpenie v kraji	počet žiakov	% zastúpenia v kraji
Trenčiansky samosprávny kraj	31	72,09	14 536	88,04
Okresný úrad v Trenčíne	2	4,65	644	3,9
Súkromný	5	11,63	443	2,68
Cirkevný	5	11,63	888	5,38
Spolu	43	100	16 511	100

Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva

V zriaďovateľskej pôsobnosti TSK sú nasledovné stredné školy a školské zariadenia:

- 11 gymnázií (z toho 1 športové gymnázium) s počtom žiakov 4 998
- 4 obchodné akadémie s počtom žiakov 1480
- 4 stredné priemyselné školy s počtom žiakov 1773
- 2 stredné zdravotnícke školy s počtom žiakov 783
- 1 stredná umelecká škola s počtom žiakov 514
- 2 spojené školy s počtom žiakov 1020
- 4 stredné odborné školy obchodu a služieb s počtom žiakov 3 089
- 14 ostatných stredných odborných škôl s počtom žiakov 5 877
- 1 Jazyková škola Trenčín
- 1 školské zariadenie (Krajské centrum voľného času v Trenčíne)

Celkovo má TSK v školskom roku 2014/2015 zriadených 42 škôl, z toho je 11 gymnázií a 31 stredných odborných škôl.

V nasledovnej tabuľke je uvedený vývoj počtu stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v školských rokoch 2002/2003 – 2014/2015. Ich počet za posledných 13 školských rokov klesol zo 65 na 42, teda o 35 %. K najvýraznejšiemu poklesu došlo u stredných priemyselných škôl, a to z 10 na 4.

Tabuľka 9: Vývoj počtu stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja v školských rokoch 2002/03 – 2014/15

Typ školy	Školský rok												
	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
GYM	12	12	12	12	12	12	12	12	12	11	11	11	11
OA	6	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
SZŠ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
SPŠ	10	9	7	5	4	3	3	3	3	3	3	3	4
SUŠ	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
DOŠ	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOŠ	1	1	1	0	0	0	19	25	25	23	22	20	18
SOU	20	16	12	10	10	10	0	0	0	0	0	0	0
SŠ	0	0	1	3	3	4	7	1	1	2	2	2	2
ZSŠ	12	14	15	14	14	13	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	65	59	54	50	50	49	48	48	48	46	45	43	42

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

V školskom roku 2014/2015 navštevuje stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK spolu 19 534 žiakov. Z toho je 4 998 žiakov gymnázií, čo predstavuje 25,59%. Na stredných odborných školách študuje 14 536 žiakov, čo predstavuje 74,41% z celkového počtu žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v školskom roku 2014/2015.

Zo 14 536 žiakov stredných odborných škôl sa vzdeláva 1 480 žiakov v obchodných akadémiách, čo predstavuje 10,18% (z celkového počtu žiakov – 7,58%), 783 žiakov v stredných zdravotníckych školách, čo predstavuje 5,39% (z celkového počtu žiakov – 4,01%), 1 773 žiakov v stredných priemyselných školách, čo predstavuje 12,20% (z celkového počtu – 9,08%), v strednej umeleckej škole 514 žiakov, čo predstavuje 3,54% (z celkového počtu – 2,63%), 1 020 žiakov v spojených školách, čo predstavuje 7,02% (z celkového počtu – 5,22%) a 8 966 žiakov v ostatných stredných odborných školách, čo predstavuje 61,68% (z celkového počtu – 45,90%).

V nasledovnej tabuľke je uvedený vývoj počtu žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v školských rokoch 2002/2003 – 2014/2015. Ich počet sa za posledných 13 školských rokov

znížil z 28 940 na 19 534, teda o 33 %. K najvýraznejšiemu poklesu došlo u žiakov stredných priemyselných škôl, a to o viac ako 50 %.

Tabuľka 10: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja v školských rokoch 2002/03 – 2014/15

Typ školy	Školský rok												
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/1 2000	2010/ 20011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
GYM	6 232	7 269	7 816	7 702	7 507	7 416	7 287	6 933	6 577	5 861	5 516	5 147	4 998
OA	2 063	2 208	2 203	2 177	2 172	2 191	2 189	2 133	2 035	1 826	1 638	1 546	1 480
SZŠ	859	983	876	692	770	802	768	767	817	781	787	778	783
SPŠ	3 745	3 925	3 596	2 957	2 292	1 839	1 802	1 778	1 648	1 576	1 439	1 548	1 773
SUŠ					552	565	563	547	534	527	514	502	514
DOŠ	110												
SOŠ	93	284	359				11 438	15 080	14 166	12 677	11 364	9 971	8 966
SOU	8 603	8 701	7 622	6 811	6 358	5 713							
SŠ			1 089	2 322	2 252	3 084	5 035	884	799	1 451	1 281	1 122	1 020
ZŠŠ	7235	9 621	10 559	10 115	9 756	8 557							
Spolu	28 940	32 991	34 120	32 776	31 659	30 167	29 082	28 122	26 576	24 699	22 539	20 614	19 534

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti iných zriaďovateľov

V zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Trenčíne sú nasledovné stredné školy:

- 1 gymnázium s počtom žiakov 89
- 2 stredné odborné školy s počtom žiakov 644

V zriaďovateľskej pôsobnosti súkromných osôb sú nasledovné stredné školy:

- 3 gymnáziá s počtom žiakov 361
- 1 obchodná akadémia s počtom žiakov 28
- 4 stredné odborné školy s počtom žiakov 415

V zriaďovateľskej pôsobnosti cirkví sú nasledovné stredné školy:

- 1 gymnázium s počtom žiakov 473
- 4 spojené školy s počtom žiakov 594
- 1 stredná odborná škola s počtom žiakov 294

Uplatnenie absolventov stredných škôl na trhu práce

Vývoj nezamestnanosti absolventov stredných škôl¹⁶ má sezónny charakter a prebieha v pravidelných cykloch od júna do mája nasledujúceho roka. V júni začína príchodom čerstvých absolventov na trh práce, z ktorých sa časť zamestná hneď a časť si hľadá pracovné miesta dlhšie, a to i prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a dostáva sa tak do ich evidencie. V septembri zvyčajne počet evidovaných absolventov stredných škôl na úradoch práce kulminuje. Dynamika následne pokračuje postupnou absorpciou nezamestnaných trhom práce, pričom počet evidovaných klesá a uzatvára sa na minimálnej hodnote spravidla v máji.

Z vývoja nezamestnanosti absolventov stredných škôl v TSK je vidieť v medziročnom období 05/2014 – 05/2015 pokles počtu nezamestnaných absolventov stredných škôl. Celková miera nezamestnanosti absolventov stredných škôl v TSK bola v máji 2015 9,47%.

¹⁶ Podľa novoupravenej definície je absolventom školy občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý skončil sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a ne získal svoje prvé pravidelne platené zamestnanie (ÚPSVaR).

Tabuľka 11: Vývoj absolventskej nezamestnanosti podľa druhov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK

Druh školy	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn. absolventi máj 2014	Absolventská miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestn. absolventi september 2014	Absolventská miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn. absolventi máj 2015	Absolventská miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázia	2 720	148	5,4	127	4,7	2 912	146	5,0
Stredné priemyselné školy	1 312	104	7,9	180	13,7	1 116	86	7,7
Obchodné akadémié	985	87	8,8	120	12,2	933	57	6,1
Stredné zdravotnícke školy	506	21	4,2	31	6,1	301	17	5,6
Stredná umelecká škola	255	26	10,2	35	13,7	234	28	12,0
Stredné odborné školy	4 273	607	14,2	748	17,5	4 277	502	11,7
Stredné odborné školy obchodu a služieb	2 120	338	15,9	498	23,5	1 885	251	13,3
Spojené školy	721	91	12,6	149	20,7	879	100	11,4
Spolu za Trenčiansky kraj	12 892	1 422	11,0	1 888	14,6	12 537	1 187	9,47

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Najviac nezamestnaných bolo v máji 2015 medzi absolventmi Stredných odborných škôl obchodu a služieb, a to 13,3%. Nasledovali absolventi Strednej umeleckej školy (12,0%), Stredných odborných škôl (11,7%) a Spojených škôl (11,4%). Najnižšiu mieru absolventskej nezamestnanosti dosiahli v máji 2015 Gymnaziá (5,0%). Nasledovali Stredné zdravotnícke školy (5,6%), Obchodné akadémié (6,1%) a Stredné priemyselné školy (7,7%).

Najvýraznejší medziročný nárast absolventskej nezamestnanosti v období 05/2014 až 05/2015 zaznamenali Stredná umelecká škola (medziročný nárast o 1,8 p.b.) a Stredné zdravotnícke školy (medziročný nárast o 1,4 p.b.). Naopak, najvýraznejší medziročný pokles absolventskej nezamestnanosti zaznamenali Obchodné akadémié (medziročný pokles o 2,7 p.b.), Stredné odborné školy obchodu a služieb (medziročný pokles o 2,6 p.b.) a Stredné odborné školy (medziročný pokles o 2,5 p.b.).

4.3.1 Okres Bánovce nad Bebravou

V okrese Bánovce nad Bebravou sa nachádzajú 3 stredné školy, všetky v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Sú to nasledovné stredné školy:

- Gymnázium Janka Jesenského, Radlinského 665/2, 957 01 Bánovce nad Bebravou
- Stredná odborná škola, Farská 7, 957 20 Bánovce nad Bebravou (zastupiteľstvo TSK schválilo návrh na zmenu názvu školy na Strednú priemyselnú školu strojnícku, Partizánska cesta 76, Bánovce nad Bebravou s účinnosťou od 1.9.2016 – zatiaľ bez rozhodnutia MŠVVaŠ SR)
- Stredná odborná škola Juraja Ribaya, Partizánska cesta 76, 957 01 Bánovce nad Bebravou (zastupiteľstvo TSK schválilo návrh na vyradenie Strednej odbornej školy Juraja Ribaya, Partizánska cesta 76, Bánovce nad Bebravou s účinnosťou k 31.8.2016 – zatiaľ bez rozhodnutia MŠVVaŠ SR)

Na stredných školách v okrese Bánovce nad Bebravou študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 1 060 žiakov, z toho 404 žiakov na Gymnázium J. Jesenského, 317 žiakov na SOŠ na ul. Farská a 339 žiakov na SOŠ J. Ribaya. Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 260 stredoškôľakov, z toho 28 na 8-ročné gymnázium (Gymnázium J. Jesenského) a 176 žiakov na 4-ročné štúdium (56 na Gymnázium J. Jesenského, 88 na SOŠ na ul. Farská a 32 na SOŠ J. Ribaya).

Tabuľka 12: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Bánovce nad Bebravou v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok													
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
GYM J. JesenskéhoBN	366	446	527	516	474	471	454	438	446	412	413	432	404	
SOŠ, Farská, BN	584	577	596	569	534	464	476	465	429	401	348	320	317	
SOŠ J. Ribaya, BN	541	653	749	815	765	749	716	704	636	579	452	391	339	
Okres BN spolu	1 491	1 676	1 872	1 900	1 773	1 684	1 646	1 607	1 511	1 392	1 213	1 143	1 060	

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 260 stredoškolákov, z toho 176 na 4-ročné štúdium v študijných odboroch (najviac – 88 žiakov na SOŠ Farská), 28 na 8-ročné gymnázium, 33 na 3-ročné štúdium a 9 na 2-ročné štúdium v rámci učebných odborov. Na nadstavbové štúdium bolo prijatých 14 žiakov. Počet prijatých žiakov na všetkých troch školách je takmer rovnaký.

Tabuľka 13: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Bánovce nad Bebravou

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
Gymnázium BN	28		56						84
SOŠ, Farská, BN			88						88
SOŠ J. Ribaya BN			32	33	9		14		88
Okres BN	28	0	176	33	9	0	14	0	260

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v bánovskom okrese sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 824 (77,74%), 105 žiakov dochádza do školy z okresu Partizánske (9,91%), 74 (6,98%) z okresu Trenčín a 18 (1,70%) z okresu Prievidza. Do stredných škôl v Bánovciach nad Bebravou dochádza aj 39 žiakov (3,68%) z Nitrianskeho kraja.

Tabuľka 14: Štruktúra žiakov stredných škôl v okrese Bánovce nad Bebravou z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								
Gymnázium J. Jesenského BN	354				10		4		36								404
SOŠ, Farská BN	231				37		13		19				17				317
SOŠ J. Ribaya BN	239				58		1		19				22				339
Okres BN	824				105		18		74				39				1 060

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Bánovce nad Bebravou bola v máji 2015 11,6%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka pokles o 2,4 p.b. Najvyššiu nezamestnanosť svojich absolventov mala v máji 2015 SOŠ Farská v Bánovciach nad Bebravou (14,4%). Naopak, najnižšiu mieru absolventskej nezamestnanosti zaznamenalo Gymnázium J. Jesenského Bánovce nad Bebravou (8,2%). SOŠ J. Ribaya v Bánovciach nad Bebravou zaznamenala v máji 2015 mieru absolventskej nezamestnanosti 11,9%.

V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenala nárast miery absolventskej nezamestnanosti len SOŠ Farská (medziročný nárast o 1,2 p.b.). Ostatné dve stredné školy v Bánovciach nad Bebravou zaznamenali medziročný pokles miery absolventskej nezamestnanosti – Gymnázium (medziročný pokles o 0,3 p.b.), SOŠ J. Ribaya (medziročný pokles o 5,5 p.b.).

Tabuľka 15: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Bánovce nad Bebravou

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn. absolventi máj 2014	Absolventská miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestn. absolventi september 2014	Absolventská miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn. absolventi máj 2015	Absolventská miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium J. Jesenského, BN (TSK)	164	14	8,5	13	7,1	184	15	8,2
SOŠ, Farská, BN (TSK)	220	29	13,2	45	26,3	194	28	14,4
SOŠ J. Ribaya, BN (TSK)	311	54	17,4	51	17,3	260	31	11,9
SPOLU ZA OKRES BN	695	97	14,0	109	15,7	638	74	11,6

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.2 Okres Ilava

V okrese Ilava sa nachádza 6 stredných škôl, z toho:

5 škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium, Školská 2, 018 41 Dubnica nad Váhom
- Obchodná akadémia, Hviezdoslavova 330/17, 019 01 Ilava (vyradenie zo siete škôl a školských zariadení SR k 31.8.2015)
- Stredná priemyselná škola, Obrancov mieru 343/1, 018 41 Dubnica nad Váhom
- Stredná odborná škola, Pruské 294, 018 52 Pruské
- Stredná odborná škola, Štúrova 1388/23 A, 018 41 Dubnica nad Váhom

1 škola v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkvi:

- Spojená škola sv. Jána Bosca, Trenčianska 66/28, 018 51 Nová Dubnica – zriaďovateľ: Rímskokatolícka cirkev, Žilinská diecéza, J. Kalinčiaka 1, 010 01 Žilina
 - organizačná zložka Materská škola sv. Jána Bosca
 - organizačná zložka Základná škola sv. Jána Bosca
 - organizačná zložka Gymnázium sv. Jána Bosca
 - organizačná zložka Stredná odborná škola sv. Jána Bosca

Na stredných školách v okrese Ilava študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 2 310 žiakov, z toho 2 144 (92,81% z celkového počtu) na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Najviac žiakov študuje v ilavskom okrese na Strednej priemyselnej škole v Dubnici nad Váhom – 566 žiakov (24,50% z celkového počtu). Najmenej žiakov študuje na cirkevnej Spojenej škole sv. J. Bosca v Novej Dubnici – 166 žiakov (7,19%), z toho 154 žiakov na gymnázium a 12 na SOŠ.

Tabuľka 16: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Ilava v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok												
	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
GYM Dubnica n. V.	464	560	604	599	589	602	578	544	534	525	518	485	441
SPŠ Dubnica n. V.	472	633	695	699	687	663	685	665	618	612	567	553	566
OA Ilava	249	289	292	301	336	331	352	337	333	288	256	263	251

SOŠ Dubnica n. V.	1 389	1 332	1 268	1 129	1 011	849	783	786	750	664	582	528	500
SOŠ Pruské	621	669	661	644	586	565	479	488	440	435	378	376	386
SŠ sv. J. Bosca GYM, Nová Dubnica												185	154
SŠ sv. J. Bosca SOŠ Nová Dubnica												5	12
Okres IL	3 195	3 483	3 520	3 372	3 209	3 010	2 877	2 820	2 675	2 524	2 301	2 395	2 310

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 660 stredoškolákov, z toho 371 na 4-ročné štúdium v študijných odboroch (najviac – 153 žiakov na SPŠ Dubnica nad Váhom), 84 na 3-ročné štúdium v rámci učebných odborov. Na nadstavbové štúdium bolo prijatých spolu 75 žiakov a na pomaturitné štúdium 82 žiakov. Najviac žiakov do prvého ročníka prijali SOŠ Dubnica nad Váhom – 171 žiakov (25,91% z celkového počtu), SPŠ Dubnica nad Váhom – 153 žiakov (23,18% z celkového počtu) a SOŠ Pruské – 142 žiakov (21,52% z celkového počtu). Najmenej žiakov do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 prijala Spojená škola sv. J. Bosca v Novej Dubnici – 26 žiakov (3,94% z celkového počtu), z toho 19 na gymnázium a 7 na SOŠ.

Tabuľka 17: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Ilava

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
GYM Dubnica n. Váhom	19		61						80
OA Ilava			24					64	88
SPŠ Dubnica n. Váhom			153						153
SOŠ Dubnica n. Váhom			97	40	14		20		171
SOŠ Pruské			25	44			55	18	142
SŠ sv. J. Bosca GYM, Nová Dubnica	15		4						19
SŠ sv. J. Bosca SOŠ, Nová Dubnica			7						7
Okres IL	34	0	371	84	14	0	75	82	660

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v ilavskom okrese sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 1 340 (62,5%), 410 žiakov dochádza do školy z okresu Trenčín (19,12%), 249 z okresu Púchov (11,6%), 56 z okresu Považská Bystrica (2,61%), 32 (1,49%) zo Žilinského kraja a 22 (1,03%) z Prievidzského okresu. Na SOŠ v Pruskom študuje 1 žiak z Českej republiky.

Tabuľka 18: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Ilava z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	iný štát Česko	SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN									
Gymnázium Dubnica n. V.		372					6	18	45									441
SPŠ Dubnica n. V.		262				28	4	82	188	1						1		566
OA Ilava		183		1		1		51	12						1	2		251
SOŠ Dubnica n. V.		338				3	3	42	109	1			1	1		2		500
SOŠ Pruské	3	185	1	4	2	24	9	56	56	6	2	2	5		3	27	1	386
Okres IL	3	1340	1	5	2	56	22	249	410	8	2	2	6	1	4	32	1	2144

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Ilava bola v máji 2015 5,4%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka pokles o 3,1 p.b. Najvyššiu nezamestnanosť svojich absolventov mala v máji 2015 SOŠ Pruské (10,8%). Naopak, najnižšiu mieru absolventskej nezamestnanosti zaznamenali Obchodná akadémia Ilava (2,2%), Gymnázium Dubnica nad Váhom (2,6%) a Spojená škola sv. J. Bosca Nová Dubnica (4,0%).

V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenali pokles miery absolventskej nezamestnanosti všetky stredné školy v ilavskom okrese. Najväčší pokles miery absolventskej nezamestnanosti zaznamenala SOŠ Pruské (medziročný pokles o 4,6 p.b.). Nasledovali SOŠ Dubnica nad Váhom (medziročný pokles o 3,1 p.b.) a Spojená škola sv. J. Bosca v Novej Dubnici (medziročný pokles o 3,1 p.b.).

Tabuľka 19: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Ilava

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestnaní absolventi máj 2014	Absolventská miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestnaní absolventi september 2014	Absolventská miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestnaní absolventi máj 2015	Absolventská miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium Dubnica nad Váhom (TSK)	231	12	5,2	4	1,7	235	6	2,6
SŠ sv. J. Bosca, Nová Dubnica (cirkev)	112	8	7,1	6	6,0	100	4	4,0
SOŠ Pruské (TSK)	246	38	15,4	48	21,6	222	24	10,8
SPŠ Dubnica nad Váhom (TSK)	322	22	6,8	27	9,5	285	12	4,2
OA Ilava (TSK)	146	5	3,4	4	3,0	135	3	2,2
SOŠ Dubnica nad Váhom (TSK)	402	39	9,7	47	14,1	334	22	6,6
Okres IL	1 459	124	8,5	136	9,3	1 311	71	5,4

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.3 Okres Myjava

V okrese Myjava sa nachádzajú 2 stredné školy, obe v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium, Jablonská 301/5, 907 01 Myjava
- Stredná priemyselná škola, Ul. SNP 413/8, 907 01 Myjava (škola sa dňom 1.9.2013 stala nástupníckou organizáciou zrušených škôl Stredná odborná škola, Trokanova 3, Myjava a Stredná odborná škola M. R. Štefánika, Cesta SNP 244/1, Brezová pod Bradlom)

Na stredných školách v okrese Myjava študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 885 žiakov, z toho 514 na Strednej priemyselnej škole v Myjave (64,85% z celkového počtu) a 371 žiakov (35,15%) na Gymnáziu.

Tabuľka 20: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Myjava v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok												
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
GYM MY	421	472	511	498	465	425	428	377	335	313	300	324	371
SPŠ MY	449	501	640	617	614	548	508	481	408	384	357	562	514
SOŠ MY	455	548	517	424	397	317	261	262	263	241	213	0	0
SOŠ Brezová p. B.	302	328	353	333	319	306	263	200	187	138	115	0	0
okres MY	1 627	1 849	2 021	1 872	1 795	1 596	1 460	1 320	1 193	1 076	985	886	885

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 220 stredoškolákov, z toho 138 na 4-ročné štúdium v študijných odboroch (najviac – 93 žiakov na SPŠ Myjava), 30 na 5-ročné štúdium v študijných odboroch (Gymnázium Myjava), 22 žiakov na 8-ročné štúdium na Gymnázium Myjava, 17 na 3-ročné štúdium v učebných odboroch. Najmenej študentov bolo prijatých do prvého ročníka na nadstavbové štúdium na SPŠ Myjava (12 žiakov) a na 2-ročné štúdium v učebných odboroch na SPŠ Myjava (1 žiak). Najviac žiakov do prvého ročníka prijala SPŠ Myjava – 123 žiakov (55,91% z celkového počtu). Druhá stredná škola sídliaca v myjavskom okrese, Gymnázium Myjava prijalo v školskom roku 2014/2015 do prvého ročníka 97 žiakov (44,09% z celkového počtu).

Tabuľka 21: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Myjava

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015							
	klasické denné štúdium					nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory				
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.			
Gymnázium Myjava	22	30	45					97
SPŠ Myjava			93	17	1		12	123
Okres MY	22	30	138	17	1	0	12	200

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v myjavskom okrese sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 594 (67,12%). 216 žiakov (24,41%) dochádza do školy zo susedného Trnavského kraja, 62 žiakov (7,01%) z okresu Nové Mesto nad Váhom, 7 z Bratislavského kraja a po 2 z okresu Bánovce nad Bebravou, Považská Bystrica a z Košického kraja. 230 žiakov (44,75%) študujúcich na SPŠ Myjava dochádza do školy z iného ako myjavského okresu.

Tabuľka 22: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Myjava z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								
Gymnázium Myjava			310	29											32		371
SPŠ Myjava	2		284	33		2					7	2			184		514
Okres MY	2		594	62		2					7	2			216		885

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Myjava bola v máji 2015 6,7%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka pokles o 0,5 p.b. V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenali nárast miery absolventskej nezamestnanosti obe stredné školy v okrese Myjava – SPŠ Myjava (medziročný nárast o 1,8 p.b.), Gymnázium Myjava (medziročný nárast o 0,3 p.b.).

Tabuľka 23: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Myjava

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn absolventi máj 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2014	Nezamest. absolventi september 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn . absolventi máj 2015	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium Myjava (TSK)	143	5	3,5	2	1,9	106	4	3,8
SPŠ Myjava (TSK)	292	17	5,8	50	15,2	329	25	7,6
SOŠ M. R. Štefánika, Brezová p. B. (TSK)	45	9	20,0	4	8,9			
SOŠ Myjava (TSK)	76	9	11,8	3	3,9			
Okres MY	556	40	7,2	59	10,6	435	29	6,7

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.4 Okres Nové Mesto nad Váhom

V okrese Nové Mesto nad Váhom sa nachádza 7 stredných škôl, z toho:

4 školy v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium M. R. Štefánika, Športová 41, 915 01 Nové Mesto nad Váhom
- Stredná odborná škola, Športovcov 675, 916 01 Stará Turá
- Stredná priemyselná škola, Bzinská 11, 915 01 Nové Mesto nad Váhom
- Stredná odborná škola obchodu a služieb, Piešťanská 2262/80, 915 01 Nové Mesto nad Váhom (od 01.09.2014 je škola právnym nástupcom Strednej odbornej školy, Jánošíkova 4, Nové Mesto nad Váhom)

1 škola v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Trenčíne:

- Bilingválne slovensko-španielske gymnázium, Športová 41, 915 01 Nové Mesto nad Váhom

1 škola v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromnej osoby:

- Súkromná hotelová akadémia, Generála M. R. Štefánika 375/63, 916 01 Stará Turá – zriaďovateľ: TBS, a.s., Športová 1, 916 01 Stará Turá

1 škola v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkvi:

- Spojená škola sv. Jozefa, Klčové 87, 915 01 Nové Mesto nad Váhom – zriaďovateľ: kongregácia Školských sestier de Notre Dame, Klčové 87, 915 01 Nové Mesto nad Váhom
 - organizačná zložka Základná škola sv. Jozefa
 - organizačná zložka Gymnázium sv. Jozefa

Na stredných školách v okrese Nové Mesto nad Váhom študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 1 879 žiakov, z toho 1 626 (86,53% z celkového počtu) na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Najviac žiakov študuje na Strednej odbornej škole obchodu a služieb v Novom Meste nad Váhom – 621 žiakov (33,05% z celkového počtu). Najmenej žiakov

študuje na Súkromnej hotelovej akadémii v Starej Turej – 68 žiakov (3,62% z celkového počtu). Stredná odborná škola, Jánošíkova 4, Nové Mesto nad Váhom od 01.09.2014 prešla na právneho nástupcu Strednú odbornú školu obchodu a služieb, Piešťanská 2262/80, Nové Mesto nad Váhom.

Tabuľka 24: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Nové Mesto nad Váhom v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok												
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
GYM. M.R. Štefánika, NM	484	624	707	726	671	670	658	602	546	498	470	401	374
SPŠ, Bzinská, NM	859	720	678	606	582	539	552	481	436	397	350	334	332
SOŠ, Jánošíkova, NM	550	537	499	476	431	376	351	358	329	314	249	226	0
SOŠ OaS, Piešťanská, NM	477	783	829	813	797	791	720	654	629	558	474	441	621
SOŠ Stará Turá	542	753	690	597	533	451	390	355	300	292	282	276	299
Biling. slov-špan GYM, NM												95	89
Súkr. hotel. akad., St. Turá												67	68
SŠ sv. Jozefa, GYM, NM												121	96
okres NM	2 912	3 417	3 403	3 218	3 014	2 827	2 671	2 450	2 240	2 059	1 825	1 961	1 879

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 455 stredoškolákov, z toho 290 na 4-ročné štúdium v študijných odboroch (najviac – 81 žiakov na SOŠ Stará Turá), 70 žiakov na 3-ročné štúdium v rámci učebných odborov.

Najviac žiakov do prvého ročníka prijali SOŠ obchodu a služieb Nové Mesto nad Váhom – 170 žiakov (37,36% z celkového počtu), SOŠ Stará Turá – 81 žiakov (17,80% z celkového počtu) a SPŠ, Bzinská, Nové Mesto nad Váhom – 78 žiakov (17,14% z celkového počtu). Najmenej žiakov do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 prijala Súkromná hotelová akadémia v Starej Turej – 16 žiakov (3,52% z celkového počtu).

Celkovo prijali stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 398 žiakov (87,47% z celkového počtu).

Tabuľka 25: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Nové Mesto nad Váhom

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
Gymnázium NM	13		56						69
SOŠ OaS, Piešťanská, NM			55	70	17		28		170
SPŠ, Bzinská, NM			78						78
SOŠ Stará Turá			81						81
Blling. slov-špan GYM, NM		21							21
Súkr. hotel. akad., St. Turá		16							16
SŠ sv. Jozefa, GYM, NM			20						20
Okres NM	13	37	290	70	17	0	28	0	455

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Nové Mesto nad Váhom sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 1 350 (83,03%), 81 žiakov dochádza do školy z okresu Trenčín (4,98%), 62 (3,81%) z Trnavského okresu a 62 (3,81%) z okresu Myjava. Na SOŠ Stará Turá študuje 43 žiakov zo Srbska.

Tabuľka 26: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Nové Mesto nad Váhom z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	iný štát	SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								Srbsko	
Gymnázium NM	1		1	361					4	1	1				3	2		374
SPŠ Bzinská, NM			4	296				1	1	26	1			1	2			332
SOŠ OaS, Piešťanská, NM		1	21	545				1		38		1			13	1		621
SOŠ Stará Turá		2	36	148		1			9	13			3		44		43	299
Okres NM	1	3	62	1350		1	2	10	81	2	2		3	1	62	3	43	1626

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Nové Mesto nad Váhom bola v máji 2015 7,5%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka pokles o 1,4 p.b. Najvyššiu nezamestnanosť svojich absolventov mala v máji 2015 SOŠ Jánošíkova, Nové Mesto nad Váhom (17,4%). Nasledovali SOŠ Stará Turá (10,0%) a SOŠ Bzinská, Nové Mesto nad Váhom (9,3%). Naopak, najnižšiu mieru absolventskej nezamestnanosti zaznamenalo v máji 2015 Bilingválne slovensko-španielske gymnázium v Novom Meste nad Váhom (0,0%) a Spojená škola sv. Jozefa (gymnázium) v Novom Meste nad Váhom (2,6%).

V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenala najvyšší nárast miery absolventskej nezamestnanosti SOŠ Jánošíkova, Nové Mesto nad Váhom – nárast o 6,2 p.b. Nárast miery nezamestnanosti svojich absolventov taktiež zaznamenali Gymnázium M. R. Štefánika Nové Mesto nad Váhom (medziročný nárast o 1,3 p.b.) a SOŠ Bzinská, Nové Mesto nad Váhom (medziročný nárast o 1,4 p.b.). Medziročný pokles miery absolventskej miery nezamestnanosti zaznamenali: SOŠ obchodu a služieb Nové Mesto nad Váhom (-4,7 p.b.), Spojená škola sv. Jozefa (Gymnázium) v Novom Meste nad Váhom (-4,3 p.b.), SOŠ Stará Turá (-1,3 p.b.) a Súkromná hotelová akadémia Stará Turá (-0,7 p.b.).

Tabuľka 27: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Nové Mesto nad Váhom

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn absolventi máj 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestn absolventi september 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn absolventi máj 2015	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium M.R. Štefánika, NM (TSK)	235	8	3,4	11	5,2	211	10	4,7
SŠ sv. Jozefa, GYM, NM (cirkev)	72	5	6,9	2	2,6	77	2	2,6
Bilingválne slov-špan gymn., NM (OÚ TN)	0	0		3	6,3	48	0	0,0
SOŠ, Jánošíkova, NM (TSK)	170	19	11,2	21	30,4	69	12	17,4
SOŠ, Bzinská, NM (TSK)	254	20	7,9	32	16,5	194	18	9,3
SOŠ OaS, Piešťanská, NM (TSK)	306	37	12,1	61	21,6	283	21	7,4

SOŠ Stará Turá (TSK)	160	18	11,3	24	18,5	130	13	10,0
Súkr. Hotel. Akad., Stará Turá (súkr.)	65	5	7,7	8	18,6	43	3	7,0
Okres NM	1 262	112	8,9	162	12,8	1 055	79	7,5

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.5 Okres Partizánske

V okrese Partizánske sa nachádzajú 2 stredné školy, obe v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium, Komenského 2/1074, 958 01 Partizánske
- Spojená škola, Námestie SNP 5, Partizánske
 - organizačná zložka Stredná odborná škola, Námestie SNP 5, Partizánske
 - organizačná zložka Stredná priemyselná škola, Námestie SNP 5, Partizánske
 - organizačná zložka Obchodná akadémia, Námestie SNP 5, Partizánske

Na stredných školách v okrese Partizánske študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 990 žiakov, z toho 597 na Spojenej škole Partizánske (60,30%) a 393 na Gymnáziu Partizánske (39,70%).

Tabuľka 28: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Partizánske v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok												
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
GYM PE	457	534	588	594	588	573	578	548	506	461	414	385	393
SŠ PE	893	978	1089	1025	983	914	917	884	799	746	692	631	597
Okres PE	1 350	1 512	1 677	1 619	1 571	1 487	1 495	1 432	1 305	1 207	1 106	1 016	990

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 284 stredoškôľakov, z toho 172 na 4-ročné štúdium v rámci študijných odborov, 49 žiakov na 3-ročné štúdium v rámci učebných odborov, 28 na 8-ročné gymnázium, 18 na dvojročné odborné štúdium a 17 na nadstavbové štúdium. Viac žiakov do prvého ročníka prijali na Spojenej škole v Partizánskom – 173 (60,92% z celkového počtu). Na Gymnáziu v Partizánskom prijali do prvého ročníka 111 žiakov (39,08% z celkového počtu), z toho 28 na 8-ročné gymnázium a 83 na 4-ročné gymnázium.

Tabuľka 29: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Partizánske

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
Gymnázium Partizánske	28		83						111
Spojená škola, Partizánske			89	49	18		17		173
Okres PE	28	0	172	49	18	0	17	0	284

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v okrese Partizánske sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 848 (85,66%), 102 žiakov dochádza do školy z okresu Prievidza (10,30%), 29 (2,93%) z okresu Bánovce nad Bebravou a 9 (0,91%) z Nitrianskeho kraja.

Tabuľka 30: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Partizánske z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								
Gymnázium PE	5				346		39		1				2				393
Spojená škola PE	24				502		63					1	7				597
Okres PE	29				848		102		1			1	9				990

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková miera nezamestnanosti absolventov stredných škôl v okrese Partizánske bola v máji 2015 13,9%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka nárast o 1,5 p.b. Vyššiu nezamestnanosť svojich absolventov mala v máji 2015 Spojená škola Partizánske (19,4%). Gymnázium Partizánske malo v tom istom období mieru nezamestnanosti svojich absolventov 4,6%. V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenalo Gymnázium Partizánske pokles miery nezamestnanosti svojich absolventov o 1,3 p.b.

Tabuľka 31: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Partizánske

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn. absolventi máj 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestn. absolventi september 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn. absolventi máj 2015	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium Partizánske (TSK)	221	13	5,9	14	6,3	195	9	4,6
SŠ Partizánske (TSK)	367	60	16,3	97	26,4	324	63	19,4
Okres PE	588	73	12,4	111	18,9	519	72	13,9

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.6 Okres Považská Bystrica

V okrese Považská Bystrica sa nachádza 9 stredných škôl, z toho:

6 škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium, Školská 234/8, 017 01 Považská Bystrica
- Obchodná akadémia, Jesenského 259/6, 017 44 Považská Bystrica (od 1.9.2015 Elokované pracovisko, Hviezdoslavova 330/17, Ilava)
- Stredná priemyselná škola, Ul. slovenských partizánov 1132/52, 017 01 Považská Bystrica
- Stredná zdravotnícka škola, Školská 230, 017 01 Považská Bystrica
- Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/45, 017 01 Považská Bystrica
- Stredná odborná škola strojnícka, Športovcov 341/2, 017 49 Považská Bystrica

3 školy v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromnej osoby:

- Súkromná hotelová akadémia, M. R. Štefánika 147, 017 44 Považská Bystrica – zriaďovateľ: ŽIVENA spol. s.r.o., Š. C. Parráka 9, 917 01 Trnava

- Súkromná obchodná akadémia, M. R. Štefánika 147, 017 44 Považská Bystrica – zriaďovateľ: ŽIVENA spol. s.r.o., Š. C. Parráka 9, 917 01 Trnava
- Súkromné gymnázium, M. R. Štefánika 147, 017 44 Považská Bystrica – zriaďovateľ: ŽIVENA spol. s.r.o., Š. C. Parráka 9, 917 01 Trnava

Na stredných školách v okrese Považská Bystrica študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 2 646 žiakov, z toho 2 476 (93,58% z celkového počtu) na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Najviac žiakov študuje v povážskobystrickom okrese na SOŠ strojníckej v Považskej Bystrici – 579 (21,88% z celkového počtu). Nasledujú Gymnázium Považská Bystrica – 558 žiakov (21,09% z celkového počtu), Obchodná akadémia Považská Bystrica – 362 žiakov (13,68% z celkového počtu). Celkovo najmenej žiakov sa vzdeláva na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti spoločnosti ŽIVENA s.r.o. Trnava – 170 žiakov (6,42% z celkového počtu).

Tabuľka 32: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Považská Bystrica v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok												
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
GYM PB	581	671	810	842	870	863	852	831	803	754	698	613	558
SPŠ PB	487	678	754	686	633	628	609	632	622	580	515	433	361
SZŠ PB	228	286	299	269	308	265	293	279	341	341	331	311	300
OA PB	425	507	569	553	551	571	567	565	530	472	409	378	362
SOŠ PB	504	584	578	560	546	520	480	509	469	444	418	388	316
SOŠ strojnícka PB	789	933	882	839	805	804	763	743	699	599	551	539	579
Súkr. GYM, PB												5	1
Súkr. OA, PB												28	28
Súkr. hotel. akad., PB												71	141
Okres PB	3 014	3 659	3 892	3 749	3 713	3 651	3 564	3 559	3 464	3 190	2 922	2 766	2 646

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 760 stredoškôľakov, z toho 702 žiakov do škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Najviac, 473 žiakov bolo prijatých na 4-ročné štúdium v rámci študijných odborov, 113 na 3-ročné štúdium v učebných odboroch, 75 na nadstavbové štúdium a 73 na pomaturitné štúdium. Najviac žiakov do prvého ročníka prijali na SOŠ strojnica Považská Bystrica – 194 žiakov (25,53% z celkového počtu), SOŠ Považská Bystrica – 120 žiakov (15,79% z celkového počtu), Gymnázium Považská Bystrica – 110 žiakov (14,47% z celkového počtu) a Stredná zdravotnícka škola Považská Bystrica – 108 žiakov (14,21% z celkového počtu). Najmenej žiakov do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 prijali stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti spoločnosti ŽIVENA s.r.o. Trnava – celkovo 58 žiakov (7,63% z celkového počtu).

Tabuľka 33: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Považská Bystrica

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
Gymnázium PB			110						110
OA Považská Bystrica			97						97
SPŠ Považská Bystrica			73						73
SZŠ Považská Bystrica			60			20		28	108
SOŠ Pov. Bystrica			18	51			51		120
SOŠ strojnica PB			108	62			24		194

Súkr. GYM, PB									0
Súkr. OA, PB			7						7
Súkr. hotel. akadémia, PB		6						45	51
Okres PB	0	6	473	113	0	20	75	73	760

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v povážskobystrickom okrese sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 1 789 (72,25%), 322 žiakov dochádza do školy z okresu Púchov (13%), 317 (12,8%) zo Žilinského kraja a 36 (1,45%) z okresu Ilava. Najviac žiakov zo Žilinského okresu (133) sa vzdeláva na SOŠ strojnícka Považská Bystrica.

Tabuľka 34: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Považská Bystrica z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								
Gymnázium PB		1				517		29								11	558
SPŠ PB		2				311		21								27	361
OA PB		1				260	2	67								32	362
SZŠ PB		20	1			137	3	66	4							69	300
SOŠ strojnícka PB		6				350		90								133	579
SOŠ PB		6			1	214		49							1	45	316
Okres PB		36	1		1	1789	5	322	4						1	317	2476

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Považská Bystrica bola v máji 2015 9,3%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka nezmenená hodnota. Najvyššiu nezamestnanosť svojich absolventov mala v máji 2015 Stredná odborná škola v Považskej Bystrici (19,2%). Nasledovali Súkromná hotelová akadémia Považské Bystrica (11,3%) a Stredná zdravotnícka škola Považská Bystrica (11,1%). Najnižšiu mieru nezamestnanosti zaznamenali Súkromná obchodná akadémia Považská Bystrica (0,0%), Gymnázium Považská Bystrica (4,4%) a SOŠ strojnícka Považská Bystrica (7,2%).

V medzioročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenali nárast miery absolventskej nezamestnanosti Stredná zdravotnícka škola Považská Bystrica (nárast o 5,7 p.b.), Stredná priemyselná škola Považská Bystrica (nárast o 1,7 p.b.), SOŠ Považská Bystrica (nárast o 1,1 p.b.) a Gymnázium Považská Bystrica (nárast o 0,6 p.b.). Naopak, medzioročný pokles zaznamenali Súkromná obchodná akadémia Považská bystrica (pokles o 10,3 p.b.), Súkromná hotelová akadémia Považská Bystrica (pokles o 6,3 p.b.), SOŠ strojnícka Považská Bystrica (pokles o 5,8 p.b.) a Obchodná akadémia Považská Bystrica (pokles o 1,5 p.b.).

Tabuľka 35: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Považská Bystrica

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn. absolventi máj 2014	Absolventská miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestn. absolventi september 2014	Absolventská miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn. absolventi máj 2015	Absolventská miera nezamest. v % máj 2015
GYM Považská Bystrica (TSK)	368	14	3,8	17	4,7	361	16	4,4
Súkromné GYM, PB (súkromník)	0	0						

SPŠ, Považská Bystrica (TSK)	323	27	8,4	64	20,8	308	31	10,1
Obchodná akadémia, PB (TSK)	262	24	9,2	46	19,7	234	18	7,7
SZŠ, Považská Bystrica (TSK)	244	5	5,4	12	10,3	117	13	11,1
SOŠ strojnica, PB (TSK)	361	47	13,0	46	15,0	306	22	7,2
SOŠ Považská Bystrica (TSK)	276	50	18,1	79	31,0	255	49	19,2
Súkromná OA, PB (súkromník)	39	4	10,3	3	9,4%	32	0	0,0
Súkr. hotel. akad., PB (súkromník)	34	6	17,6	8	15,1	53	6	11,3
Okres PB	1 907	177	9,3	275	14,4	1 666	155	9,3

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.7 Okres Prievidza

V okrese Prievidza sa nachádza 9 stredných škôl, z toho:

7 škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium I. Bellu, Lipová 15, 972 51 Handlová
- Gymnázium V. B. Nedožerského, Matice slovenskej 16, 971 01 Prievidza
- Obchodná akadémia, F. Madvu 2, 971 29 Prievidza
- Stredná odborná škola obchodu a služieb, Nábřežie J. Kalinčiaka 1, 971 01 Prievidza
- Stredná odborná škola, Lipová 8, 972 51 Handlová
- Stredná odborná škola, T. Vansovej 32, 971 01 Prievidza
- Spojená škola, Rastislavova 332, 972 71 Nováky

1 škola v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromnej osoby:

- Súkromná stredná odborná škola, Sama Chalupku 1938/12B, 972 51 Prievidza – zriaďovateľ Kristína Bátorová, M. Rázusa 44/4, 971 01 Prievidza

1 škola v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkvi:

- Piaristická spojená škola Františka Hanáka, A. Hlinku 44, 971 01 Prievidza – zriaďovateľ: Rehoľa piaristov na Slovensku, Piaristická 8, Nitra
 - organizačná zložka Piaristická materská škola Františka Hanáka
 - organizačná zložka Piaristická základná škola Františka Hanáka
 - organizačná zložka Piaristické gymnázium Františka Hanáka
 - organizačná zložka Piaristické stredná odborná škola Františka Hanáka

Na stredných školách v okrese Prievidza študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 4 750 žiakov, z toho 4 335 (91,26% z celkového počtu) na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Najviac žiakov študuje v prievidzskom okrese na SOŠ obchodu a služieb Prievidza – 992 žiakov (20,88% z celkového počtu), Gymnázium V.B. Nedožerského Prievidza – 950 žiakov (20% z celkového počtu) a na SOŠ Prievidza – 783 žiakov (16,48% z celkového počtu). Najmenej žiakov študuje na Súkromnej SOŠ v Prievidzi – 92 žiakov (1,94% z celkového počtu).

Tabuľka 36: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Prievidza v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok												
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
GYM Nováky	478	499	478	486	480	479	482	436	397	0	0	0	0
GYM I. Bellu, Handlová	370	422	391	376	373	364	335	294	281	262	207	176	157
GYM V. B. Nedožerského, PD	794	971	1 072	1 032	1 014	989	1 000	1 003	969	967	955	927	950
OA PD	485	608	682	657	626	621	608	589	557	502	452	402	375
SOŠ Handlová	1 047	1 111	1 140	1 155	1 101	1 029	1 022	1 004	953	904	829	741	655
SOŠ OaS PD	1 071	1 372	1 396	1 422	1 434	1 429	1 444	1 445	1 394	1 509	1 298	1 123	992
SOŠ, PD	951	939	945	893	840	750	644	541	454	353	859	790	783
SOŠ, Vinohradnícka, PD	284	304	321	334	332	333	330	353	304	0	0	0	0
SOŠ, polytechnická, PD	1 103	1 227	1 200	1 051	922	763	669	682	648	621	0	0	0
SOŠ Nováky	575	658	653	569	495	478	460	457	449	0	0	0	0
SŠ Nováky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	705	589	491	423
Súkromná SOŠ, PD												85	92
Piarist. SŠ – GYM, PD												262	254
Piarist. SŠ – SOŠ, PD												71	69
okres PD	7 158	8 111	8 278	7 975	7 617	7 235	6 994	6 804	6 406	5 823	5 189	5 068	4 335

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 1 262 stredoškolákov, z toho 1 164 žiakov do škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Najviac, 700 žiakov bolo prijatých na 4-ročné štúdium v rámci študijných odborov, 188 na 3-ročné štúdium v učebných odboroch a 107 žiakov na nadstavbové štúdium. Najviac žiakov do prvého ročníka prijali SOŠ obchodu a služieb Prievidza – 264 žiakov (20,92% z celkového počtu), SOŠ Prievidza – 233 žiakov (18,46% z celkového počtu) a Gymnázium V.B. Nedožerského Prievidza – 223 žiakov (17,67% z celkového počtu). Najmenej žiakov do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 prijali Súkromná SOŠ Prievidza – 22 žiakov (1,74% z celkového počtu) a Gymnázium I. Bellu v Handlovej - 43 žiakov (3,41% z celkového počtu).

Tabuľka 37: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Prievidza

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
GYM I. Bellu Handlová	18		25						43
GYM V.B. Nedožerského , PD	49		174						223
Spojená škola Nováky			87						87
SOŠ OaS Prievidza		65	76	79			44		264
SOŠ, Vansovej, Prievidza			106	77	19		31		233
OA Prievidza			89					23	112
SOŠ Handlová		18	102	21			32	29	202
Súkromná SOŠ, Prievidza			22						22
Piarist. SŠ – GYM, PD	24		20						44
Piarist. SŠ – SOŠ, PD			21	11					32
Okres PD	91	83	700	188	19	0	107	52	1262

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v prievidzskom okrese sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 4 145 (95,62%), 118 žiakov (2,72%) dochádza do školy

z okresu Partizánske, 26 (0,6%) z Banskobystrického kraja a 21 (0,48%) zo Žilinského kraja. Na SOŠ obchodu a služieb Prievidza študuje 1 žiak z Bulharska.

Tabuľka 38: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Prievidza z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	iný štát	SPOLU	
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								Bulharsko		
GYM I. Bellu Handlová							156										1		157
GYM V.B.Nedožerského, PD							948				1						1		950
OA Prievidza					2		370			2			1						375
SOŠ OaS Prievidza	7	1	1		53	1	911			4	1		4	1			7	1	992
SOŠ Prievidza					29		739		1	3	1		1				9		783
Spojená škola Nováky					29		394												423
SOŠ Handlová					5	1	627			17	1					1	3		655
Okres PD	7	1	1	0	118	2	4145	0	1	26	4	0	6	1	1	21		1	4335

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Prievidza bola v máji 2015 12,5%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúce roka pokles o 2,4 p.b. Najvyššiu nezamestnanosť svojich absolventov mali v máji 2015 Súkromná SOŠ v Prievidzi (23,1%), SOŠ obchodu a služieb Prievidza (19,5%) a Gymnázium I. Bellu v Handlovej (18,8%). Najnižšiu mieru nezamestnanosti zaznamenali Gmnázium V. B. Nedožerského Prievidza (5,6%) a Spojená škola Nováky (6,6%).

V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenali pokles miery absolventskej nezamestnanosti takmer všetky stredné školy okrem Gymnázia I. Bellu v Handlovej, ktoré zaznamenalo medziročný nárast o 7,1 p.b. Ostatné stredné školy v prievidzskom okrese zaznamenali medziročný pokles miery nezamestnanosti svojich absolventov. Najväčší medziročný pokles zaznamenala SOŠ Handlová (medziročný pokles o 4,4 p.b.), SOŠ obchodu a služieb Prievidza (medziročný pokles o 4,2 p.b.) a Súkromná SOŠ v Prievidzi (medziročný pokles o 3,2 p.b.).

Tabuľka 39: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Prievidza

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn absolventi máj 2014	Absolventská miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestn absolventi september 2014	Absolventská miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn absolventi máj 2015	Absolventská miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium I. Bellu, Handlová (TSK)	111	13	11,7	12	12,5	96	18	18,8
Gymnázium V.B. Nedožerského, PD (TSK)	451	30	6,7	14	3,3	427	24	5,6
Piarist. SŠ F.Hanáka, PD (cirkev)	101	11	10,9	8	7,6	105	10	9,5
SOŠ Obchodu a služieb, PD (TSK)	705	167	23,7	191	32,6	586	114	19,5
Obchodná akadémia, PD (TSK)	278	36	12,9	47	18,7	251	25	10,0
SŠ Nováky (TSK)	354	31	8,8	47	14,8	317	21	6,6
SOŠ Handlová (TSK)	489	89	18,2	105	25,8	407	56	13,8
SOŠ PD (TSK)	588	79	13,4	94	21,6	435	58	13,3

SOŠ polytechnická, PD (TSK)	0	0						
Súkromná SOŠ, PD (súkromník)	19	5	26,3	5	19,2	26	6	23,1
Okres PD	3 096	461	14,9	523	16,9	2 650	332	12,5

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.8 Okres Púchov

V okrese Púchov sa nachádzajú 4 stredné školy, všetky v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Sú to nasledovné stredné školy:

- Gymnázium, Ul. 1. mája 905, 020 15 Púchov
- Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. 1. mája 1264, 020 01 Púchov
- Stredná odborná škola, I. Krasku 491, 020 32 Púchov
- Stredná odborná škola sklárska, Súhradka 193, 020 61 Lednické Rovne

Na stredných školách v okrese Púchov študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 1589 žiakov. Najviac žiakov študuje v púchovskom okrese na SOŠ obchodu a služieb Púchov – 625 žiakov (39,33% z celkového počtu), SOŠ Púchov – 426 žiakov (26,81% z celkového počtu) a na Gymnázium v Púchove – 433 žiakov (27,25% z celkového počtu). Najmenej stredoškolákov sa vzdeláva na SOŠ sklárska Lednické Rovne – 105 žiakov (6,61% z celkového počtu).

Tabuľka 40: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Púchov v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok												
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
GYM PU	491	593	604	589	572	571	586	593	570	556	514	461	433
SOŠ, PU	1 179	1255	1239	1209	1119	949	855	742	676	632	570	469	426
SOŠ O a S, PU	698	803	840	813	809	790	826	834	804	770	721	678	625
SOŠ sklárska, Lednické Rovne	267	259	234	229	206	195	199	197	192	168	139	137	105
okres PU	2 635	2 910	2 917	2 840	2 706	2 505	2 466	2 366	2 242	2 126	1 944	1 745	1 589

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 419 stredoškolákov. Najviac, 207 žiakov bolo prijatých na 4-ročné štúdium v rámci študijných odborov, 83 na 3-ročné štúdium v učebných odboroch, 59 na nadstavbové štúdium. Najviac žiakov do prvého ročníka prijali SOŠ obchodu a služieb Púchov – 198 žiakov (47,26% z celkového počtu), Gymnázium Púchov – 93 žiakov (22,2% z celkového počtu) a SOŠ Púchov – 84 žiakov (20,05% z celkového počtu). Najmenej žiakov do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 prijala SOŠ sklárska Lednické Rovne – 44 žiakov (10,5% z celkového počtu).

Tabuľka 41: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Púchov

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
Gymnázium Púchov	17		76						93
SOŠ OaS Púchov		23	41	77			57		198

SOŠ Púchov			84						84
SOŠ sklárska Led. Rovne			6	6	16		2	14	44
Okres PU	17	23	207	83	16	0	59	14	419

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v púchovskom okrese sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 978 (61,55%), 404 žiakov (25,42%) dochádza do školy z okresu Považská Bystrica, 159 (10,01%) z okresu Ilava. Zo 625 žiakov študujúcich na SOŠ obchodu a služieb je až 65,28% žiakov, ktorí do školy dochádzajú z iného ako púchovského okresu.

Tabuľka 42: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Púchov z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								
GYM Púchov		6				37		386	1					2		1	433
SOŠ Púchov		35				55		333	1							2	426
SOŠ sklárska Led. Rovne		22				10		42	18		1				2	10	105
SOŠ OaS Púchov		96	1			302		217			1					8	625
Okres PU		159	1			404		978	20		2			2	2	21	1589

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Púchov bola v máji 2015 9,1%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka nárast o 0,3 p.b. Najvyššiu nezamestnanosť svojich absolventov v máji 2015 mali SOŠ sklárska Lednické Rovne (18,8%) a SOŠ obchodu a služieb Púchov (11,4%). Najnižšiu mieru nezamestnanosti svojich absolventov zaznamenalo gymnázium Púchov (4,2%) a SOŠ Púchov (9,1%).

V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenali nárast miery absolventskej nezamestnanosti takmer všetky stredné školy v púchovskom okrese okrem SOŠ Púchov, ktorá dosiahla medziročný pokles o 1,1 p.b. Ostatné stredné školy zaznamenali nárast absolventskej nezamestnanosti – SOŠ sklárska Lednické Rovne (medziročný nárast o 4,8 p.b.), Gymnázium Púchov (medziročný nárast o 0,9 p.b.) a SOŠ obchodu a služieb Púchov (medziročný nárast o 0,8 p.b.).

Tabuľka 43: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Púchov

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamestn. absolventi máj 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2014	Nezamestn. absolventi september 2014	Absolvents ká miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn. absolventi máj 2015	Absolvents ká miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium Púchov (TSK)	275	9	3,3	18	6,2	259	11	4,2
SOŠ OaS, Púchov (TSK)	452	48	10,6	114	26,6	429	49	11,4
SOŠ Púchov (TSK)	364	37	10,2	55	19,2	287	26	9,1
SOŠ skl. Led. Rovne (TSK)	43	6	14,0	10	31,3	32	6	18,8
Okres PU	1 134	100	8,8	197	17,4	1 007	92	9,1

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.3.9 Okres Trenčín

V okrese Trenčín sa nachádza 16 stredných škôl, z toho:

9 škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium L. Štúra, Ul. 1. mája 1701/2, 911 35 Trenčín
- Športové gymnázium, Staničná 6, 911 05 Trenčín
- Obchodná akadémia M. Hodžu, M. Rázusa 1, 911 29 Trenčín
- Stredná umelecká škola, Staničná 8, 911 05 Trenčín
- Stredná zdravotnícka škola, J. Braneckého 4, 911 67 Trenčín (od 1.9.2015 zmena sídla na Veľkomoravská 14, 911 34 Trenčín)
- Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. P. Jilemnického 24, 912 50 Trenčín
- Stredná odborná škola stavebná E. Belluša, Staničná 4, 911 05 Trenčín
- Stredná odborná škola podnikania, Veľkomoravská 14, 911 34 Trenčín (vyraďenie zo siete k 31.8.2015)
- Stredná odborná škola, Pod Sokolicami 14, 911 01 Trenčín

2 školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Trenčíne:

- Stredná odborná škola letecko-technická, Legionárska 160, 911 04 Trenčín
- Dopravná akadémia, Školská 66, 912 50 Trenčín

3 školy v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromnej osoby:

- Súkromná stredná odborná škola, M. R. Štefánika 379/19, 911 01 Trenčín – zriaďovateľ: občianske združenie AMOS Trenčín, Pod Sokolicami 14, 911 01 Trenčín
- Súkromné športové gymnázium, SNP 6, 914 51 Trenčianske Teplice – zriaďovateľ: SPORT SCHOOL SLOVAKIA, s.r.o., Staničná 1062, 911 05 Trenčín
- Súkromné gymnázium FUTURUM, Na dolinách 27, 911 35 Trenčín – zriaďovateľ: FUTURE n.o., Trieda SNP 61, 040 01 Košice

3 školy v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkvi:

- Piaristické gymnázium Jozefa Braneckého, Palackého 4, 912 50 Trenčín – zriaďovateľ: Rehoľa piaristov na Slovensku, Piaristická 8, 949 01 Nitra
- Pedagogická a sociálna akadémia sv. Andreja – Svorada a Benedikta, Ul. 1. mája 7, 911 35 Trenčín – zriaďovateľ: Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Nitra, Námestie J. Pavla II. č. 7, 950 50 Nitra
- Katolícka spojená škola, Školská 9, 914 41 Nemšová – zriaďovateľ: Rímskokatolícka cirkev, Biskupstvo Nitra, Námestie J. Pavla II. č. 7, 950 50 Nitra
 - organizačná zložka Materská škola sv. Gabriela
 - organizačná zložka Základná škola sv. Michaela
 - organizačná zložka Stredná odborná škola sv. Rafaela

V zriaďovateľskej pôsobnosti TSK sa v okrese Trenčín nachádza 1 jazyková škola a 1 školské zariadenie:

- Jazyková škola, Ul. 1. mája 2, 911 35 Trenčín
- Krajské centrum voľného času, Pod Sokolicami 14, 911 01 Trenčín

Na stredných školách v okrese Trenčín študuje v školskom roku 2014/2015 celkovo 6 323 žiakov, z toho 4 429 žiakov (70,06% z celkového počtu) na stredných školách v zriaďovateľskej

pôsobnosti TSK. Najviac žiakov študuje v trenčianskom okrese na SOŠ obchodu a služieb Trenčín – 851 žiakov (13,56% z celkového počtu), Gymnázium Ľ. Štúra Trenčín – 725 žiakov (11,46% z celkového počtu) a na Strednej umeleckej škole Trenčín – 514 žiakov (8,13% z celkového počtu). Najmenej stredoškôľakov sa vzdeláva na Katolíckej spojenej škole v Nemšovej – 9 žiakov (0,14% z celkového počtu), Súkromnej SOŠ Trenčín – 114 žiakov (1,8% z celkového počtu) a na Súkromnom športovom gymnázium v Trenčianskych Tepliciach – 134 žiakov (2,12% z celkového počtu).

Tabuľka 44: Vývoj počtu žiakov stredných škôl v okrese Trenčín v školských rokoch 2002/2003 - 2014/2015

Škola	Školský rok													
	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	
GYM Ľ. Štúra, TN	932	1064	1120	1073	1064	1054	1002	963	907	872	818	751	724	
ŠGY TN	394	413	404	371	347	355	334	304	283	241	209	192	193	
SUŠ TN	482	532	558	570	552	565	563	547	534	527	514	502	514	
SZŠ TN	631	697	577	423	462	537	475	488	476	440	456	467	483	
OA M. Hodžu, TN	559	627	660	666	659	668	662	642	615	564	521	503	492	
SOŠ O a S TN	836	1045	1039	1030	1102	1150	1167	1110	1021	999	990	890	851	
SOŠ stavebná E. Belluša, TN	597	692	760	728	735	677	631	612	604	557	513	443	404	
SOŠ podnikania TN	625	715	741	724	735	611	562	625	639	671	608	574	466	
SOŠ TN	502	589	681	646	605	555	513	473	461	431	425	307	302	
SOŠ let-tech., TN												322	326	
Dopr. akadémia, TN												356	318	
Súkr. SOŠ, TN												130	114	
Súkr. šport. GYM, Trenč. Teplice												104	134	
Súkr. GYM FUTURUM, TN												176	226	
Piaristické GYM J. Braneckého, TN												470	473	
Pedag. a soc. akadémia, TN												262	294	
Katolícka SŠ – SOŠ sv. Rafaela, Nemšová												23	9	
Okres TN	5 558	6 374	6 540	6 231	6 261	6 172	5 909	5 764	5 540	5 302	5 054	6 472	6 323	

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Do prvého ročníka bolo v školskom roku 2014/2015 prijatých celkovo 1 687 stredoškôľakov, z toho 1 225 do škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK. Najviac, 843 žiakov bolo prijatých na 4-ročné štúdium v rámci študijných odborov, 1 126 na 3-ročné štúdium v učebných odboroch, 113 na nadstavbové štúdium. Najviac žiakov do prvého ročníka prijali SOŠ obchodu a služieb Trenčín – 242 žiakov (14,34% z celkového počtu), Gymnázium Ľ. Štúra Trenčín – 183 žiakov (10,85% z celkového počtu) a Stredná zdravotnícka škola Trenčín – 157 žiakov (9,31% z celkového počtu). Najmenej žiakov do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 prijali Súkromné športové gymnázium v Trenčianskych Tepliciach – 12 žiakov (0,71% z celkového počtu), Súkromná SOŠ Trenčín – 29 žiakov (1,72% z celkového počtu) a Športové gymnázium v Trenčíne – 61 žiakov (3,62% z celkového počtu).

Tabuľka 45: Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre šk. rok 2014/2015 na stredných školách v okrese Trenčín

Škola	Počet prijatých a zapísaných žiakov do 1. ročníka pre školský rok 2014/2015								
	klasické denné štúdium						nadstavbové štúdium	pomaturitné štúdium	Spolu počet prijatých žiakov k 15.09.2014
	študijné odbory			učebné odbory					
	8. roč. št.	5. roč. št.	4. roč. št.	3. roč. št.	2. roč. št.	1. roč. št. NŠ			
Gymnázium L.Štúra Trenčín		31	152						183
Športové gymnázium Trenčín	10		51						61
SUŠ Trenčín			124						124
SZŠ Trenčín			131			26			157
SOŠ, Pod Sokolicami, Trenčín			40	30			22		92
SOŠ podnikania, Trenčín			78		4		24		106
Obch. akadémia M. Hodžu Trenčín			139						139
SOŠ stav. E. Belluša, Trenčín			60	24	11		26		121
SOŠ OaS Trenčín		61	68	72			41		242
SOŠ let-tech., Trenčín			74	25			9		108
Dopr. akadémia, Trenčín			64						64
Súkromná SOŠ, Trenčín			29						29
Súkr. šport. gym. Trenč.Teplice	7		5						12
Súkr. gym. FUTURUM, TN		71							71
Piarist. gym. J. Braneckého,TN	32		60						92
Pedag. a soc. akadémia, TN			56				30		86
Katol. SŠ – SOŠ, Nemšová									0
Okres TN	10	92	843	126	15	26	113	0	1 687

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v trenčianskom okrese sa vzdelávajú v prevažnej miere žiaci z tohto okresu – 2 717 (61,35%), 537 žiakov (12,12%) dochádza do školy z okresu Ilava, 239 žiakov (5,4%) z okresu Nové Mesto nad Váhom, 217 žiakov (4,90%) z okresu Bánovce nad Bebravou, 135 žiakov (3,05%) z Trnavského kraja. Na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Trenčín študuje 5 žiakov z Českej republiky, 3 žiaci zo Srbska a po 1 žiakovi z Japonska a Belgicka.

Tabuľka 46: Štruktúra žiakov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK v okrese Trenčín z hľadiska ich trvalého pobytu

Škola	Trenčiansky kraj									Banskobystrický kraj	Bratislavský kraj	Košický kraj	Nitriansky kraj	Prešovský kraj	Trnavský kraj	Žilinský kraj	iný štát				SPOLU
	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN								Česko	Srbsko	Japonsko	Belgicko	
GYM L. Štúra TN	15	41	5	37	2	1	5	4	602		1	1	3		4	3					724
Šport. GYM, TN	4	12	2	4	3	4	13	3	81	8	8	3	15	8	15	10					193
SUŠ Trenčín	12	55	23	25	6	36	46	17	142	11	5	1	12	4	89	28			1	1	514
SZŠ Trenčín	44	61	9	35	10	23	24	37	170	1		1	8		8	50	2				483
SOŠ Trenčín	9	15	1	4	1			2	265					1	1			3			302
SOŠ podnikania TN	31	72	2	25	5	5	13	12	273	1	1	1	5	1	8	9	2				466
OA Trenčín	29	56	1	65		1	2	1	326		2	1	2		6						492
SOŠ stav. E. Belluša TN	18	46	2	35	2	3	2	30	263						3						404
SOŠ OaS TN	55	179	1	9	1	1	2	4	595	1			1		1		1				851
Okres TN	217	537	46	239	30	74	107	110	2717	22	17	8	46	14	135	100	5	3	1	1	4429

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Celková nezamestnanosť absolventov stredných škôl v okrese Trenčín bola v máji 2015 8,7%, čo je oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka pokles o 3 p.b. Najvyššiu nezamestnanosť svojich absolventov mali v máji 2015 Súkromné športové gymnázium Trenčianske Teplice (15,8%), Dopravná akadémia Trenčín (12,8%), SOŠ stavebná Trenčín (12,8%) a SOŠ podnikania Trenčín (12,7%). Najnižšiu mieru nezamestnanosti svojich absolventov zaznamenala Stredná zdravotnícka škola Trenčín (2,2%), Gymnázium L. Štúra Trenčín (3,0%) a Piaristické gymnázium J. Braneckého Trenčín (3,4%).

V medziročnom porovnaní (obdobie 05/2014 a 05/2015) zaznamenali najvyšší nárast miery absolventskej nezamestnanosti Súkromné športové gymnázium Trenčianske Teplice (medziročný nárast o 10,5 p.b.), Pedagogická a sociálna akadémia sv. Andreja-Svorada a Benedikta Trenčín (medziročný nárast o 3,1 p.b.) a Stredná umelecká škola Trenčín (1,8 p.b.). Najvýznamnejší medziročný pokles miery absolventskej nezamestnanosti zaznamenali SOŠ sv. Rafaela v Nemšovej (pokles o 11,7 p.b.), SOŠ Trenčín (pokles o 7,8 p.b.) a Súkromná SOŠ Trenčín (5,3 p.b.).

Tabuľka 47: Vývoj absolventskej nezamestnanosti stredných škôl v okrese Trenčín

Škola (zriaďovateľ)	Absolventi za ostatné dva roky 2012 - 2013	Nezamest. absolventi máj 2014	Absolventská miera nezamest. v % máj 2014	Nezamest. absolventi september 2014	Absolventská miera nezamest. v % september 2014	Absolventi za ostatné dva roky 2013 - 2014	Nezamestn. absolventi máj 2015	Absolventská miera nezamest. v % máj 2015
Gymnázium L. Štúra, TN (TSK)	421	19	4,5	9	2,2	406	12	3,0
Športové gymnázium, TN (TSK)	100	11	11,0	14	15,4	91	9	9,9
Súkr. šport. gym., Trenč. Teplice (súkr.)	19	1	5,3	5	26,3	19	3	15,8
Piar. gym. Braneckého, TN (TSK)	154	12	7,8	7	4,0	174	6	3,4
Súkr. GYM FUTURUM, TN (súkromník)				0	0,0	23	1	4,3
Stred. umelecká škola, TN (TSK)	255	26	10,2	36	15,4	234	28	12,0
OA M. Hodžu, TN (TSK)	299	22	7,4	23	8,2	281	11	3,9
SOŠ OaS, TN (TSK)	487	67	13,8	111	22,6	491	58	11,8
Stred. zdravotnícka škola, TN (TSK)	262	16	6,1	19	10,3	184	4	2,2
SOŠ Trenčín (TSK)	156	22	14,1	24	15,0	160	10	6,3
Dopravná akadémia TN (OÚ TN)	316	69	21,8	63	24,5	257	33	12,8
SOŠ stavebná E. Belluša, TN (TSK)	313	44	14,1	51	17,6	289	37	12,8
SOŠ podnikania, TN (TSK)	344	57	16,6	61	20,3	300	38	12,7
Pedagog. a soc. akadémia, TN (cirkev)	104	4	3,8	9	8,8	102	7	6,9
SOŠ sv. Rafaela, Nemšová (cirkev)	45	8	17,8	4	12,1	33	2	6,1
Súkromná SOŠ, TN (súkromník)	65	11	16,9	23	26,7	86	10	11,6
SOŠ letecko-technická, TN (OÚ TN)	141	19	13,5	37	29,4	126	14	11,1
Okres TN	3 481	408	11,7	496	14,2	3 256	283	8,7

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

4.4 Stav stredného školstva v TSK podľa riaditeľov škôl

V tejto kapitole sú zosumarizované zistenia z prieskumu vykonaného v apríli a v máji 2015. Na otázky odpovedali osobne a/alebo písomnou formou riaditelia všetkých stredných škôl v zriaďovateľskej kompetencii TSK, piatich stredných škôl v zriaďovateľskej kompetencii cirkví, dvoch stredných škôl v zriaďovateľskej kompetencii Okresného úradu Trenčín a troch súkromných stredných škôl.

4.4.1 Študenti

Spoločenské zmeny sa odrazili i na súčasnej mládeži. Podľa názoru zástupcov jednotlivých stredných škôl v TSK sa žiaci za posledných 10 rokov zmenili nielen v oblasti svojich vedomostí, s ktorými prichádzajú na strednú školu, ale i v oblasti správania.

V oblasti vedomostí majú žiaci prichádzajúci na stredné školy znateľne menej vedomostí ako pred desiatimi rokmi. Majú kvalitatívne i kvantitatívne menej encyklopedických vedomostí, majú slabší všeobecný prehľad a chýba im logické myslenie. Výrazným problémom, s ktorým sa stredné školy pri novoprijatých žiakoch stretávajú, sú nedostatočné vedomosti z matematiky, fyziky, či chémie, a preto veľmi často venujú prvý polrok prvého ročníka práve doučovaniu učiva, ktoré mali žiaci ovládať už zo základnej školy. Týmto procesom taktiež vyrovnávajú rozdiely v kvalite a kvantite vedomostí žiakov z rozličných základných škôl, čo je spôsobené faktom, že jednotlivé základné školy si samy zostavujú svoj školský vzdelávací program. K poklesu došlo aj v kvalite domácej prípravy žiakov na vyučovanie, takže žiaci sa vo väčšej miere spoliehajú na to, čo sa naučia v škole. V poslednom desaťročí sa začal prejavovať aj trend nárastu žiakov s poruchami správania a učenia. Títo žiaci zaostávajú za ostatnými spolužiakmi a nespĺňajú výkonové štandardy v takom rozsahu a kvalite, aké by mali byť na nich kladené.

Súčasná doba však zanechala na dnešnej mládeži i zmeny, ktoré zástupcovia stredných škôl hodnotia ako pozitívne. U žiakov sú vo väčšej miere rozvinuté vedomosti a schopnosti z oblasti IKT a internetu, sú viac asertívni a komunikatívni, dokážu sa lepšie prezentovať. Vedia a ovládajú niektoré veci, ktoré nevedia učitelia (PC, grafika, internet a pod.). Viaceré stredné školy sú pyšné na svojich žiakov, ktorí svojimi schopnosťami a vedomosťami úspešne reprezentujú svoje školy v mnohých regionálnych, celoslovenských či dokonca medzinárodných súťažiach. Takíto žiaci sú však čoraz ojedinelejšími prípadmi, keďže v mnohých deťoch nie je v súčasnosti rodinným prostredím budovaná vytrvalosť, zodpovednosť, záujem o školský prospech či úcta k autoritám.

Výrazné zmeny nastali aj v správaní žiakov študujúcich na stredných školách. Podľa slov riaditeľov stredných škôl v TSK sa čoraz častejšie v správaní ich žiakov prejavuje nezodpovednosť, ľahostajnosť k študijnému prospechu, neúcta k autoritám a vulgárne slovné vystupovanie. Študenti taktiež v mnohých prípadoch nemajú vytvorený hodnotový systém, nie sú dostatočne rozvinuté ich vôľové vlastnosti, a tak musí škola obsahom a formou vzdelávania výrazne pôsobiť na ich osobnostný rozvoj. Nezriedka musí škola nahrádzať základný výchovný faktor – rodinu, nakoľko veľa problémov pramení zo sociálnych problémov v rodine a mnohé deti pochádzajú z neúplných rodín. Zhoršenie správania vnímajú najmä riaditelia stredných odborných škôl. Stabilná úroveň v správaní žiakov je podľa slov zástupcov stredných škôl na gymnáziách a obchodných akadémiách. Znížená motivácia študentov súvisí podľa riaditeľov škôl aj s tým, že žiaci si uvedomujú, že vzhľadom na súčasné nastavenie a fungovanie vysokého školstva ich niektorá z vysokých škôl vždy prijme na štúdium.

Moderná doba zanechala stopy i na fyzických schopnostiach dnešnej mládeže. Mladí ľudia podľa názoru riaditeľov škôl nie sú zvyknutí manuálne pracovať a v porovnaní so svojimi vrstovníkmi pred desiatimi rokmi sú menej fyzicky zdatní. Veľkú časť žiakov musia stredné školy nútiť športovať. To potvrdzuje i údajne stále vyššie percento žiakov, ktorí sú oslobodení od telesnej výchovy.

Meniace sa spoločenské podmienky sa za posledných 10 rokov prejavili i v požiadavkách a očakávaniach zo strany rodičov. Na rozdiel od minulosti rodičia očakávajú korektnú a rovnocennú komunikáciu so školou, takže škola musí vedieť vecne riešiť aj citlivé rodinné problémy. Rodičia v posledných rokoch prejavujú zvýšený záujem o vyučovanie informatiky a cudzích jazykov, zvýšenú spoluprácu stredných škôl so zamestnávateľmi a kvalitnú prípravu ich detí na vysoké školy. Podľa skúseností riaditeľov bol záujem rodičov o dianie na škole pred 10 rokmi vyšší, čo sa prejavovalo i na počte rodičov, ktorí sa zúčastňovali na rodičovských združeníach. V súčasnosti rozhodujúca väčšina rodičov očakáva len to, aby ich dieťa vychodilo strednú školu, spravilo si maturitu a potom študovalo na vysokej škole alebo sa uplatnilo na trhu práce. Rodičia tak od stredných škôl očakávajú, že ich deti budú mať dobré študijné výsledky, ktoré im zabezpečia získanie maturity a prijatie na vysokú školu. V mnohých prípadoch sa však stáva, že rodičia nevedia objektívne vyhodnotiť kvality a schopnosti svojich detí a prihlásia ich na odbor končiaci maturitou, hoci fakticky z pohľadu svojich reálnych vedomostí a schopností na to nemajú predpoklady. Rodičia, ale napokon i samotní žiaci, totiž v súčasnosti preferujú maturitné vysvedčenie pred výučným listom, a to z dôvodu vidiny získania vysokoškolského vzdelania, či lepšieho zárobku v oblastiach ako sú IT alebo administratívne profesie. Z tohto dôvodu je zo strany rodičov aj študentov nižší záujem o štúdium v odboroch, ktoré sa špecializujú na manuálne práce a remeslá. Negatívnym trendom z pohľadu stredných škôl je i spôsob, akým si žiaci vyberajú strednú školu. Čoraz častejšie sa totiž pri výbere strednej školy rozhodujú podľa svojich kamarátov a nie podľa svojich zručností a záujmov. Veľa žiakov si tak často vzťah k zvolenej strednej škole, resp. k zvolenej profesii buduje až na škole a mnohí sú často sklamaní, že neštudujú to, čo si pod daným odborom predstavovali, keď sa naň hlásili.

Podľa zistení prieskumu sú na stredných školách v TSK vytvorené základné podmienky pre inkluzívne vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Na stredných školách v TSK študuje podľa odhadov riaditeľov stredných škôl približne 140 žiakov z rómskych komunít. Tento počet je len odhadovaný, nakoľko sa žiaci z tohto etnika hlásia k slovenskej národnosti. V priemere tak navštevujú strednú školu 3 rómski žiaci. Z hľadiska typu stredných škôl navštevuje najviac rómskych žiakov stredné odborné školy (priemerne 4 žiaci), na druhej strane najmenej žiakov z rómskeho etnika študuje podľa odhadov na gymnáziách a obchodných akadémiách (v priemere menej ako jeden).

Podľa zistení z prieskumu študuje na stredných školách v TSK približne 85 ľahšie či ťažšie telesne postihnutých žiakov. Títo žiaci študujú predovšetkým na školách s humanitne a spoločensky zameranými odbormi, nakoľko im ich telesný hendikep nedovoľuje študovať na manuálne zameraných stredných odborných školách alebo na iných špecializovaných stredných školách. Stredné školy, ktoré zabezpečujú vzdelávanie pre telesne postihnutých študentov, sú prispôsobené pre uľahčenie ich pohybu v priestoroch školy (minimálne úpravou rozvrhu do učební na prízemí). Mnohé školy majú vybudovaný bezbariérový vchod do školy, bezbariérové sociálne zariadenia, či zakúpený tzv. schodolez.

4.4.2 Študijné odbory

Na základe prieskumu bola zostavená nasledovná tabuľka odborov, o ktoré je z pohľadu študentov najväčší záujem a ktoré sú z pohľadu zástupcov jednotlivých škôl najkvalitnejšie:

Tabuľka 48: Odbory s najväčším záujmom žiakov a najkvalitnejšie odbory podľa vedenia školy

Škola	Odbor s najväčším záujmom žiakov	Najkvalitnejší odbor podľa vedenia školy
SOŠ obchodu a služieb Prievidza	Hotelová akadémia	Hotelová akadémia
SOŠ Dubnica nad Váhom	Mechanik nastavovač	Mechanik nastavovač
SOŠ Považská Bystrica	Autoopravár – mechanik Autoopravár – elektrikár	Nie je možné určiť

SOŠ Pruské	Agropodnikanie – kynológia Poľnohospodár – mechanizácia	Agropodnikanie – kynológia Záhradníctvo Poľnohospodár – mechanizácia
SOŠ Púchov	Mechanik – nastavovač Mechanik – mechatronik	Operátor gumenárskej a plastikárskej výroby
SOŠ obchodu a služieb Púchov	Hotelová akadémia Kaderník	Kuchár Čašník, servírka Hotelová akadémia
SOŠ sklárska Lednické Rovne	Výtvarné spracúvanie skla Operátor sklárskej výroby so zameraním na duté a lisované sklo	Výtvarné spracúvanie skla
SOŠ strojnícka Považská Bystrica	Mechanik – nastavovač	Mechanik počítačových sietí Mechanik – nastavovač
SPŠ Považská Bystrica	Prevádzka a ekonomika dopravy	Technika a prevádzka dopravy
SOŠ Bánovce nad Bebravou	Strojárstvo Elektrotechnika Mechatronika	Strojárstvo Elektrotechnika
SOŠ obchodu a služieb Nové Mesto nad Váhom	Obchodná akadémia Kuchár - cukrár	Manažment regionálneho cestovného ruchu
SOŠ J. Ribaya Bánovce nad Bebravou	Automechanik Kuchár Mechanik počítačových sietí Programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	Automechanik Programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení
SOŠ Stará Turá	Informačné a sieťové technológie	Informačné a sieťové technológie Mechanik nastavovač
SPŠ Nové Mesto nad Váhom	Elektrotechnika	<i>Nie je možné určiť</i>
SPŠ Myjava	Technické lýceum Mechatronika	Strojárstvo
Spojená škola Partizánske	Obchodná akadémia Strojárstvo	Obchodná akadémia Biotechnológia Farmakológia Strojárstvo
SOŠ Handlová	Mechanik počítačových sietí Mechanik opravár – stroje a zariadenia	Grafik počítačových médií Mechatronika Technické lýceum
Spojená škola Nováky	Biotechnológia a farmakológia Mechanik počítačových sietí Mechatronik	Mechanik počítačových sietí Biotechnológia a farmakológia
SOŠ Prievidza	Autoopravár – mechanik Programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	Programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení Staviteľstvo
SOŠ Trenčín	Mechanik – nastavovač Mechanik – elektrotechnik Autoopravár – mechanik	Mechanik číslicovo riadených strojov
SOŠ stavebná Trenčín	Murár Inštalatér Staviteľstvo Geodézia, kartografia a kataster	Geodézia, kartografia a kataster Staviteľstvo
Stredná umelecká škola Trenčín	Dizajn interiéru + dizajn exteriéru Reklamná tvorba	Reklamná tvorba
SPŠ Dubnica nad Váhom	Elektrotechnika Mechatronika	Elektrotechnika
SOŠ obchodu a služieb Trenčín	Hotelová akadémia Kaderník	Hotelová akadémia
Stredná zdravotnícka škola Trenčín	Farmaceutický laborant Zubný asistent	<i>Nie je možné určiť</i>
Piaristická spojená škola F. Hanáka Prievidza	Grafik digitálnych médií 8-ročné gymnázium	Grafik digitálnych médií Gymnázium

Dopravná akadémia Trenčín	Komerčný pracovník v doprave Pracovník marketingu Dopravná akadémia	Komerčný pracovník v doprave
Pedagogická a sociálna akadémia sv. Andreja – Svorada a Benedikta Trenčín	Učiteľstvo pre MŠ a výchovateľstvo	Učiteľstvo pre MŠ a výchovateľstvo Sociálno-výchovný pracovník
Stredná odborná škola letecko-technická Trenčín	Mechanik lietadiel – mechanika Mechanik lietadiel – avionika Autoopravár – mechanik Autoopravár – elektrikár	Mechanik lietadiel – mechanika Mechanik lietadiel – avionika Autoopravár – mechanik Autoopravár – elektrikár

Poznámka: V tabuľke nie sú uvedené gymnáziá, obchodné akadémie a odborné školy, ktoré majú len jeden odbor.

Zdroj: Dotazníkový prieskum ERUDIO, s.r.o.

Z tohto prehľadu vyplýva, že najväčší záujem žiakov je o štúdium v odboroch autoopravár (mechanik, elektrikár), mechanik (nastavovač, elektrotechnik), programátor obrábacích a zväracích strojov a zariadení a v oblasti IKT a počítačových sietí. Vo väčšine prípadov si žiaci vyberajú tie učebné alebo študijné odbory, ktoré sú zároveň aj z pohľadu samotných stredných škôl považované za najkvalitnejšie, či už z hľadiska používaných učebných pomôcok, aplikovateľnosti pre trh práce alebo z hľadiska kvalifikácie absolventa daného odboru.

V súčasnosti stredné školy neplánujú rušiť žiadne svoje učebné alebo študijné odbory. Na druhej strane niekoľko škôl otvára, resp. v blízkej budúcnosti plánuje otvoriť nové učebné a študijné odbory, po ktorých je podľa nich dopyt na trhu práce. Ide o nasledovné odbory:

Tabuľka 49: Nové odbory, ktoré SŠ plánujú otvoriť

Škola	Odbor
SOŠ obchodu a služieb Prievidza	Pracovník v potravinárstve Biochemik – mliekarská výroba
Obchodná akadémia Považská Bystrica	Odbor v oblasti medzinárodného obchodu a cestovného ruchu
SOŠ Považská Bystrica	Technik energetických zariadení budov Autoopravár – karosár a lakovník
SOŠ Pruské	Agropodnikanie
SOŠ obchodu a služieb Púchov	Kuchár – cukrár
SOŠ sklárska Lednické Rovne	Technik sklárskej výroby
SOŠ Považská Bystrica	Informačné a sieťové technológie Elektrotechnika v doprave a telekomunikáciách
Stredná zdravotnícka škola Považská Bystrica	Zubný asistent
SOŠ Bánovce nad Bebravou	Technik informačných a komunikačných technológií Informačné a sieťové technológie
SPŠ Nové Mesto nad Váhom	Nadstavbové štúdium strojárskoho zamerania
Spojená škola Partizánske	Autoopravár – elektrikár Technik obuvníckej výroby
SOŠ Handlová	Technik energetických zariadení budov
Spojená škola Nováky	Výživa, ochrana zdravia a hodnotenie potravín Technológia kozmetiky a chemických liečiv Mechatronik
SOŠ Prievidza	Elektrotechnik – mechanik výroby tepla
Gymnázium Ľ. Štúra Trenčín	8. ročné gymnázium
SOŠ stavebná Trenčín	Kominár
Stredná umelecká škola Trenčín	Produktová tvorba (pomaturitné štúdium)
SOŠ obchodu a služieb Trenčín	Skladový operátor
Dopravná akadémia Trenčín	Prevádzka a ekonomika dopravy Klientsky manažér pošty
Pedagogická a sociálna akadémia sv. Andreja-Svorada a Benedikta Trenčín	Vychovateľsko-opatrovateľská činnosť
SOŠ letecko-technická Trenčín	Elektrotechnika (nadstavbový odbor)

Zdroj: Dotazníkový prieskum ERUDIO, s.r.o.

Čo sa týka oblasti ďalšieho vzdelávania, ktoré stredné školy poskytujú pre verejnosť, prípadne svojich aj cudzích učiteľov, tak sa školy podľa svojho odborného zamerania orientujú predovšetkým na poskytovanie celoživotného vzdelávania v akreditovaných vzdelávacích programoch v odboroch ako sú stolár, murár, inštalatér, autoopravár-mechanik, autoopravár-elektrikár, rekvalifikačné kurzy v oblasti nastavovania CNC strojov, zvaračské kurzy, barmanské, somelierské a baristické kurzy a pod. Ďalšími formami odborného vzdelávania je napríklad organizovanie Univerzity tretieho veku, kontinuálneho vzdelávania v rámci kreditového systému, nadstavbové, resp. pomaturitné štúdium a i.

4.4.3 Pedagogickí zamestnanci

Stredné školy v TSK hodnotia počet a kvalifikáciu svojich pedagogických zamestnancov ako dostačujúcu. Vzhľadom na znižujúci sa počet žiakov a otváraných tried sa v posledných rokoch úmerne znižuje i počet pedagogických zamestnancov, takže školy skôr svojich zamestnancov prepúšťali, prípadne znižovali stavy prostredníctvom odchodu do dôchodku. Keďže sa učiteľské zbory redukujú, v prípade potreby nie je problém odchádzajúcich učiteľov nahradiť.

Dostatok kvalifikovaných pedagogických zamestnancov je však na stredných školách v TSK vnímaný len z pohľadu kvantity a kvality, nie však z pohľadu vekovej štruktúry. Priemerný vek pedagogických zamestnancov na stredných školách predstavoval k 31.12.2014 47,40 rokov. Najnižší priemerný vek pedagogických zamestnancov bol zaznamenaný na Pedagogickej a sociálnej akadémii sv. Andreja – Svorada a Benedikta v Trenčíne (36 rokov) a na Strednej umeleckej škole v Trenčíne (41,25 rokov). Naopak, najvyšší priemerný vek pedagogických zamestnancov má Gymnázium v Púchove, a to 56,68 rokov. Z hľadiska vekovej štruktúry pedagogických zamestnancov nie sú významné rozdiely medzi jednotlivými typmi škôl ani medzi školami rozličných zriaďovateľov.

Mnohé stredné, predovšetkým odborné školy sa obávajú prichádzajúceho dôchodkového veku učiteľov, ktorých bude nutné nahradiť. Školy v súčasnosti vnímajú akútny nedostatok majstrov odbornej výchovy, a to pre absenciu odborníkov z daného odboru (najmä odbory strojárstvo, elektrotechnika a stavebníctvo), nezaujímajú o prácu v školstve či nadhodnotenú kvalifikačnú požiadavku, ktoré sú na nich kladené v rámci legislatívy (požiadavka maturitného vysvedčenia).

Mnohí zástupcovia stredných škôl v TSK si nepamätajú, kedy naposledy prijali do pracovného pomeru začínajúceho pedagogického zamestnanca. V súčasnosti je totiž veľmi málo tých, ktorí sa chcú venovať profesii učiteľa, čo súvisí predovšetkým so spoločenským a ekonomickým statusom tejto profesie. Túto situáciu potvrdzuje i fakt, že v školskom roku 2014/2015 bolo na všetkých stredných školách v Trenčianskom kraji, ktoré sa zúčastnili prieskumu, evidovaných len 25 začínajúcich pedagogických zamestnancov. Najviac začínajúcich pedagogických zamestnancov majú v tomto školskom roku na Strednej umeleckej škole v Trenčíne (5) a na SOŠ strojníckej v Považskej Bystrici a Strednej zdravotníckej škole v Považskej Bystrici (po 3). Skúsenosti so začínajúcimi pedagogickými zamestnancami, ktorí majú skutočný záujem o učiteľské povolanie, sú podľa slov zástupcov jednotlivých stredných škôl prevažne pozitívne. Osvedčili sa po stránke odbornosti i prístupu k žiakom a svojej práci, sú flexibilní, ochotní na seba pracovať, priniesli do školy nové myšlienky a nápady. V mnohých prípadoch sú dokonca novoprijatí pedagógovia bývalými absolventmi daných stredných škôl, čo si riaditelia pochvaľujú, nakoľko majú vybudovaný i osobný vzťah ku škole. Na druhej strane sú začínajúci učitelia slabšie pripravení v metodike vyučovania, čo je chybou vysokých škôl, takže nové metódy a formy vyučovania sa začínajúci pedagógovia musia učiť až v praxi.

Primárna podpora začínajúcich pedagogických zamestnancov prebieha na stredných školách v rámci adaptačného vzdelávania, ktoré je upravené v §36 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nad rámec legislatívy je začínajúcim pedagogickým zamestnancom zo strany škôl poskytovaná metodická a didaktická podpora, podpora pri tvorbe učebných osnov, interné

vzdelávanie, štúdium odbornej literatúry, zahraničné stáže či možnosť účasti na hodinách u prideleného mentora. Títo učitelia sú na školách i zastupujúcimi učiteľmi s triednickou kompetenciou. Na niektorých školách sú začínajúci učitelia podporovaní aj po materiálnej a sociálnej stránke v rámci kolektívnej zmluvy (napríklad možnosť ubytovať sa v školskom internáte).

Stredné školy v Trenčianskom kraji zabezpečujú ďalšie vzdelávanie svojich pedagogických zamestnancov v rámci schválených plánov kontinuálneho vzdelávania. Svoju kvalifikáciu si učitelia zvyšujú predovšetkým prostredníctvom kreditového systému. V súvislosti s kreditovým systémom sa v minulosti podľa zástupcov stredných škôl objavil problém tzv. „naháňania“ kreditov, kedy si učitelia zhromažďovali kredity i za kurzy a školenia, ktoré nesúviseli s ich odborným zameraním a kvalifikáciou. V súčasnosti sa tento jav prejavuje už len minimálne. Doplňkovými formami ďalšieho vzdelávania stredoškolských pedagogických zamestnancov sú zahraničné stáže v rámci programu ERAZMUS+, interné školenia v oblasti IKT, samovzdelávanie, odborné semináre organizované v spolupráci s firmami (najmä odbory stavebníctvo, gastronómia, kozmetika, elektrotechnika, strojárstvo a i.), školenia a workshopy, ktoré organizujú vzdelávacie inštitúcie ako napríklad Metodicko-pedagogické centrum alebo Štátny inštitút odborného vzdelávania.

4.4.4 Stav školských zariadení a ich vybavenia

Stavebno-technický stav **tried a bežných učební** je z pohľadu zástupcov jednotlivých stredných škôl vyhovujúci (85,51% všetkých tried a bežných učební), pričom 50,72% priestorov je vo vyhovujúcom stave, 31,88% prešlo za posledných 10 rokov rekonštrukciou (výmena okien, interiérová omietka, výmena podláh a pod.) a 2,90% je novostavbou za posledných 10 rokov. Nevyhovujúci až havarijný stav (11,60% bežných učební a tried) bol zaznamenaný v týchto stredných školách:

- SOŠ Stará Turá – havarijný stav fasády na budove bývalej SPŠ elektrotechnickej,
- Gymnázium Ivana Bellu Handlová – havarijný stav strechy zádveria pri hlavnom vstupe, havarijný stav okien na pavilóne D,
- Gymnázium Janka Jesenského Bánovce nad Bebravou – havarijný stav „Dom pamätný Janka Jesenského“ kultúrna pamiatka,
- Gymnázium V. B. Nedožerského Prievidza – havarijný stav kotolne,
- Obchodná akadémia, Považská Bystrica – havarijný stav rozvodov ústredného kúrenia a teplej úžitkovej vody v teplovodnom kanáli,
- SOŠ Púchov – objekty, do ktorých sa škola presťahovala, potrebujú opravu strechy a zateplenie,
- Gymnázium Púchov – škola bola zvonku zrekonštruovaná v rámci projektu ROP. Havarijný stav pretrváva v jednej budove so siedmimi triedami, kde kvôli benchmarku nestačili financie,
- Gymnázium Partizánske – havarijný stav okien na budove školy – žiadosť o poskytnutie finančných prostriedkov na riešenie havarijnej situácie postúpená Okresnému úradu v Trenčíne,
- SOŠ stavebná Emila Belluša Trenčín – havarijný stav okien, zatekajúca strecha,
- SPŠ Nové Mesto nad Váhom – nevyhovujúci stav okien a obvodového plášťa,
- Gymnázium Myjava – nevyhovujúci stav okien.

Problémom z hľadiska stavebno-technického stavu budov, ktoré sú v správe jednotlivých stredných škôl, sú predovšetkým prázdne a nevyužívané budovy, o ktoré sa musia školy starať. Financovanie týchto objektov z pridelených noriem je podľa riaditeľov dotknutých škôl neúnosnou finančnou záťažou pre rozpočet školy. Ide predovšetkým o nasledovné prípady:

- *SOŠ obchodu a služieb Prievidza:*

- objekt bývalej SOŠ, Vinohradnícka 8, Prievidza;
- rodinný dom na Garbiarskej ulici 26, Prievidza;
- *Gymnázium I. Bellu Handlová:*
 - budova školy na ulici Novomeského 15 v Handlovej;
- *Stredná priemyselná škola Myjava:*
 - 2 areály SOŠ, Novomestského 7, Myjava;
 - budova na Trokanovej č. 3 a č. 5, Myjava;
 - budova na Trokonavej č. 7, Myjava;
 - objekt bývalej SOŠ Brezová pod Bradlom;
- *SOŠ obchodu a služieb Nové Mesto nad Váhom:*
 - internát bývalej SOŠ Jánošíkova 4, Nové Mesto nad Váhom;
 - vilka SOŠ Jánošíkova 4, Nové Mesto nad Váhom;
 - administratívna budova SOŠ Jánošíkova 4, Nové Mesto nad Váhom;
 - garáže SOŠ Jánošíkova 4, Nové Mesto nad Váhom;
 - budova dielní na ul. Čachtická 18;
 - učňovské dielne na Rybárskej 5;
- *SOŠ obchodu a služieb Púchov:*
 - časť budovy hotela Študent;
- *SOŠ Stará Turá:*
 - 6 objektov bývalej SPŠ elektrotechnickej, Ul. M. R. Štefánika 375/63;
 - pozemky;
- *SOŠ Bánovce nad Bebravou:*
 - objekt bývalého SOU odevného, Ul. A. Hlinku 21, Bánovce nad Bebravou;
- *Stredná odborná škola, Lipová 8, Handlová:*
 - časť budovy bloku H;
 - časť budovy bloku E;
- *Stredná odborná škola, T. Vansovej 32, Prievidza:*
 - budova bývalého SOU nábytkárskeho Pravenec;
 - budova bývalej zvaračskej školy, Ul. Kalinčiaka, Prievidza;
 - budova na ul. Sládkovičova, Prievidza;
 - budova bývalého internátu na ul. T. Vansovej, Prievidza;
 - objekty zrušenej SOŠ polytechnickej, ul. Falešníka, Prievidza (areál 1-6);
- *Stredná odborná škola strojnica. Športovcov 341/2, Považská Bystrica:*
 - časť budovy školského internátu;
- *Spojená škola, Rastislavova 332, Nováky:*
 - objekt dielní na ul. M. R. Štefánika 646 (budova dielní, šatne umyvárne, prístavba dielní);
 - objekt na ul. chemikov 8, Nováky;
 - objekt bývalého internátu SOU chemického, Bernolákova 378, Nováky.

Čo sa týka **vybavenia tried a bežných učební**, to je v nadpolovičnej väčšine hodnotené ako prevažne moderné (64,29%). Školy z finančných prostriedkov získaných z projektov a sponzorských darov postupne obmieňali a neustále obmieňajú vybavenie bežných učební, najmä

už opotrebovaný a zastaraný nábytok. Vybavenie 19,64% tried a bežných učební je považované za prevažne zastarané, 10,71% za výhradne moderné a 3,57% za výhradne zastarané.

Podobne ako stav tried a bežných učební hodnotia zástupcovia škôl aj stav **odborných učební**. Podľa ich odhadu je 88,24% odborných učební vo vyhovujúcom stavebno-technickom stave, pričom 42,65% je vo vyhovujúcom stave, 39,71% odborných učební prešlo za posledných 10 rokov rekonštrukciou a 5,88% je novostavbou za posledných 10 rokov. V nevyhovujúcom stave je podľa zástupcov jednotlivých stredných škôl 10,29% odborných učební, čo je spôsobené ich umiestnením v budovách s nevyhovujúcim, resp. havarijným stavebno-technickým stavom. Nadštandardne vybavená odborná učebňa pre dopravu – dopravný sál – je v Dopravnej akadémii Trenčín.

Vybavenosť odborných učební je podľa hodnotenia riaditeľov stredných škôl nasledovná:

- prevažne moderné vybavenie odborných učební – 56,65%,
- výhradne moderné vybavenie odborných učební – 21,05% (obnova je financovaná predovšetkým cez projekty, sponzorské dary a rodičovské príspevky),
- prevažne zastarané vybavenie odborných učební – 12,28% (nábytok a učebné pomôcky v laboratóriách fyziky a chémie),
- výhradne zastarané vybavenie odborných učební – 7,02% (nábytok).

Jazykové laboratórium majú približne štyri pätiny stredných škôl v Trenčianskom kraji. Vybavenie týchto jazykových učební je v prevažnej miere moderné (78,05%), resp. výhradne moderné (19,51%).

IKT vybavenie (počítače, dataprojektory, interaktívne tabule a pod.) jednotlivých stredných škôl je podľa zistení prieskumu dostačujúce a v prevažnej miere moderné. Za prevažne moderné považuje svoje IKT vybavenie 56,6% stredných škôl a školských zariadení a 30,19% za výhradne moderné. Za prevažne zastarané považujú svoje IKT vybavenie nasledovné školy: SŠ sv. Jozefa Nové Mesto nad Váhom, Gymnázium Handlová, Gymnázium Považská Bystrica, Gymnázium Partizánske, SOŠ obchodu a služieb Trenčín. Ako výhradne zastarané je IKT vybavenie hodnotené na 2 školách, a to na SOŠ stavebná Trenčín a SOŠ sklárska Lednické Rovne.

Čo sa týka **dielní**, tie má z hľadiska svojho odborného zamerania zriadené takmer 51% analyzovaných škôl (predovšetkým SOŠ, SPŠ a SŠ). Vo vyhovujúcom stave sa nachádza 75,76% stredoškolských dielní, pričom 45,45% je vo vyhovujúcom stave, 27,27% prešlo za posledných 10 rokov rekonštrukciou a 3,03% je novostavbou za posledných 10 rokov. Nevyhovujúci až havarijný stav bol zaznamenaný pri 24,24% dielní.

Vybavenie dielní prechádza na jednotlivých školách vo väčšej alebo menšej miere postupnou modernizáciou a inováciou. Tento fakt potvrdzuje i hodnotenie vybavenosti odborných dielní riaditeľmi jednotlivých škôl, ktorého výsledky sú nasledovné:

- prevažne moderné vybavenie dielní – 40,63%,
- prevažne zastarané vybavenie dielní – 34,38%
- výhradne moderné vybavenie dielní – 15,63%,
- výhradne zastarané vybavenie dielní – 9,38%.

Viac ako 76% stredných škôl v Trenčianskom kraji má v správe a užívaní minimálne 1 **telocvičňu** (ostatné stredné školy využívajú prenájom telocviční predovšetkým od iných škôl). Z toho je takmer 87% telocviční vo vyhovujúcom stave, pričom 52,17% je vo vyhovujúcom stave, 30,43% prešlo za posledných 10 rokov aspoň čiastočnou rekonštrukciou (obnova palubovky, výmena okien) a 4,35% je za posledných 10 rokov novostavbou (telocvične na SOŠ obchodu a služieb Nové Mesto nad Váhom a na Piaristickej spojenej škole F. Hanáka Prievidza). Nevyhovujúci stav telocviční, z pohľadu energetickej náročnosti budovy, nevyhovujúceho osvetlenia a povrchu palubovky, bol zaznamenaný na nasledovných školách: Gymnázium Považská Bystrica, SPŠ Nové Mesto nad Váhom, SPŠ Myjava, Obchodná akadémia Prievidza, SOŠ stavebná Trenčín, Obchodná akadémia M. Hodžu Trenčín.

Vybavenie telocviční je v 53,66% prevažne moderné. Približne 39% stredných škôl považuje vybavenie svojich telocviční za prevažne zastarané. Ako výhradne moderné je vybavenie telocviční hodnotené len v 3 školách, a to na Gymnáziu Púchov, Dopravnej akadémii Trenčín a Pedagogickej a sociálnej akadémii sv. Andreja-Svorada a Benedikta v Trenčíne.

Čo sa týka **športovísk**, v správe a užívaní má minimálne jeden druh športoviska takmer 55% analyzovaných stredných škôl v Trenčianskom kraji. V porovnaní s telocvičňami sú športoviská v omnoho horšom stavebno-technickom stave. Vyhovujúci stav má podľa zástupcov stredných škôl len polovica všetkých športovísk.

Vlastnú **školskú jedáleň** má približne 57% analyzovaných stredných škôl v Trenčianskom kraji. Prevádzka týchto školských jedální (príprava a výdaj jedál) je zabezpečovaná samotnými strednými školami alebo externými subjektmi. Stavebno-technický stav školských jedální je na 94% vyhovujúci. Nevyhovujúci stav školských jedální je z pohľadu zástupcov stredných škôl na SPŠ Nové Mesto nad Váhom a SOŠ strojníckej v Považskej Bystrici.

Stav **vybavenia školských jedální**, najmä kuchynského zariadenia a nábytku, je vo viac ako v dvoch tretinách škôl hodnotený ako prevažne moderný. Za výhradne moderné je vybavenie školskej jedálne považované len v jednej škole z analyzovaného súboru, a to na Dopravnej akadémii v Trenčíne. Ostatné stredné školy považujú vybavenie svojich jedální za prevažne zastarané.

Školské internáty má vo svojej správe a užívaní 14 stredných škôl¹⁷. Tieto internáty prešli čiastočnou rekonštrukciou (čiastočne na nich boli vymenené okná alebo nábytok, niektoré prešli aj exteriérovou a interiérovou rekonštrukciou). Nevyhovujúci stav internátu je na SOŠ strojníckej v Považskej Bystrici a čiastočne nevyhovujúci na SPŠ Myjava.

Hoci na niektorých internátoch už prebehla čiastočná výmena starého zariadenia (predovšetkým nábytku) za nový, stále je 50% **vybavenia internátov** považované zo strany stredných škôl za prevažne zastarané. Ako výhradne moderné bolo vyhodnotené vybavenie internátu Dopravnej akadémie v Trenčíne. Naopak, ako výhradne zastarané je považované vybavenie internátu SOŠ strojníckej v Považskej Bystrici.

Školské priestory sú na mnohých školách využívané i na iné ako vyučovanie účely. Priestory ako sú jedáleň, spoločenské miestnosti, telocvičňa alebo učebne sú zo strany škôl prenajímané na spoločenské podujatia (svadby, kongresy, recepcie, plesy), športové aktivity (jednotlivých športových klubov alebo pre verejnosť), školenia a kurzy (Metodicko-pedagogické centrum, Štátny inštitút odborného vzdelávania, autoškoly, detašované pracoviská vysokých škôl) a i. V priestoroch stredných škôl sídlia niektoré organizácie, či školské zariadenia:

- **SPŠ Považská Bystrica** – v priestoroch školy sídli Považské múzeum a Považské osvetové stredisko,
- **Gymnázium L. Štúra Trenčín** – v budove školy sídli Jazyková škola Trenčín a niekoľko učební je využívaných Strednou zdravotníckou školou Trenčín,
- **Gymnázium V. B. Nedožerského Prievidza** – v budove školy pôsobí Jazyková škola Trenčín,
- **Gymnázium Púchov** – v budove školy pôsobí Jazyková škola Trenčín,
- **Obchodná akadémia Považská Bystrica** – v budove školy pôsobí Jazyková škola Trenčín,
- **SOŠ Trenčín** – v budove sídli Krajské centrum voľného času.

Na školách, kde to aktuálny stav využitia školských priestorov dovoľuje, plánujú prenajať nevyužívané priestory komerčným vzdelávacím agentúram, detašovaným pracoviskám vysokých škôl, miestnym Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pre organizovanie rekvalifikačných kurzov alebo na realizáciu vlastných školení a kurzov pre verejnosť (v prípade dostatočného záujmu).

¹⁷ SOŠ Považská Bystrica, SOŠ obchodu a služieb Prievidza, SOŠ sklárka Lednické Rovne, SOŠ Pruské, SOŠ J. Ribaya Bánovce nad Bebravou, SOŠ Stará Turá, SPŠ Nové Mesto nad Váhom, SOŠ Handlová, Športové gymnázium Trenčín, Dopravná akadémia Trenčín, SOŠ obchodu a služieb Nové Mesto nad Váhom (v súčasnosti nie je internát z dôvodu nepotrebnosti využívaný), SOŠ strojnica Považská Bystrica, SPŠ Myjava.

Niektoré stredné odborné školy uvažujú nad možnosťou poskytnutia svojich odborných dielní na výučbu technického vyučovania pre žiakov základných škôl. Nevyužívané a prázdne budovy, ktoré sú v súčasnosti prebytočné a často aj chátrajúce, žiadajú školy od TSK (ako majiteľa daných budov) odpredať alebo dať do užívania a správy iným subjektom, nakoľko z pridelených finančných prostriedkov je financovanie udržiavania týchto objektov značnou záťažou.

Stredné školy hodnotia kvantitu a kvalitu **učebných pomôcok** využívaných pri vyučovaní vo väčšej či menšej miere ako dostačujúcu, hoci súčasný vedecký pokrok stále rýchlejším tempom morálne znehodnocuje používané pomôcky. Stredné školy tak musia i napriek svojim finančným obmedzeniam neustále reagovať na fakt, že to, čo je dnes moderné, je už zajtra zastarané. Učebné pomôcky, IKT vybavenie alebo iné zariadenia potrebné pre odbornú výučbu sú zo strany škôl modernizované a inovované v závislosti od ich finančných možností, pričom sú financované predovšetkým z projektov EÚ, sponzorských darov alebo z rodičovských príspevkov. Mnohé stredné školy považujú za zastarané predovšetkým vybavenie a učebné pomôcky v odborných laboratóriách pre výučbu chémie a fyziky. Ďalším vnímaným problémom zo strany stredných škôl je oblasť učebníc. Odborné školy majú akútny nedostatok nových učebníc pre odborné predmety (napr. elektrotechnika, strojárstvo, psychológia, účtovníctvo a i.). Učitelia preto využívajú pre výučbu základov, ktoré sa v priebehu rokov nezmenili, učebnice staré už aj niekoľko desaťročí, a pre výučbu nových postupov a metód si pripravujú vlastné učebné materiály, preklady zahraničnej literatúry alebo informačné materiály firiem z konkrétneho odboru. Učebnice pre výučbu cudzích jazykov a informatiky sú z pohľadu stredných škôl kvalitné a dostačujúce, i keď v súčasnosti pomerne finančne náročné (učebnice na cudzie jazyky sú vo väčšine zakupované samotnými žiakmi). Zástupcovia vedenia škôl a pedagógovia tiež konštatujú, že nové učebnice sú v mnohých prípadoch menej kvalitné ako tie staré a nekorešpondujú so štátnym vzdelávacím programom MŠVVaŠ SR, resp. s učebnými plánmi.

V rámci obnovy materiálno-technického vybavenia a zhodnotenia stavebno-technického stavu školských zariadení sú pre stredné školy v blízkej budúcnosti prioritné najmä tieto oblasti:

- **energetická úspora budov** – výmena okien, zateplenie budovy, oprava a zateplenie strechy, rekonštrukcia interiéru (výmena podláh, maľovka stien, výmena starého nábytku), rekonštrukcia a modernizácia vykurovacieho systému (teplovodné rozvody, kotolňa, fotovoltaika, resp. slnečné kolektory),
- **IKT** – obnova, modernizácia a nákup počítačov (notebooky, resp. PC zostavy), dataprojektorov, pripojenia na internet (Wifi, resp. optické pripojenie), softvéru (špeciálnych softvérov pre jednotlivé odbory podľa zamerania školy a antivírusových softvérov),
- **odborné učebne a učebné pomôcky** – modernizácia vybavenia dielní praktického vyučovania na stredných odborných školách (nákup CNC strojov, sústruhov, fréz, ručného náradia, 3D tlačiarň a pod.) a laboratórií na gymnáziách (fyzika, chémia),
- **šport** – rekonštrukcia, modernizácia, resp. vybudovanie nových telocviční a športovísk a ich vybavenia,
- rekonštrukcia a modernizácia vybavenia **jedální a internátov**.

V tejto súvislosti približne 90% stredných škôl plánuje pripraviť, resp. má pripravené projektové zámery, ktoré by mohli byť financované z fondov EÚ v programovom období 2014-2020 (napr. prostredníctvom programov IROP 2014-2020, ERAZMUS, ERAZMUS+ a i.). Tieto projekty sa týkajú predovšetkým nasledujúcich oblastí:

- modernizácia laboratórií, učebných pomôcok a IKT,
- digitalizácia učebných textov a didaktických pomôcok,
- zníženie energetickej náročnosti budov škôl, rekonštrukcia interiéru a exteriéru,
- revitalizácia športovísk, vybudovanie multifunkčných ihrísk a oddychových zón,
- odborné vzdelávanie a jazyková príprava pedagogických zamestnancov,
- podpora kreatívneho priemyslu,
- vybudovanie Centra odborného vzdelávania a odbornej prípravy.

4.4.5 Investičné akcie TSK v roku 2015

V nadväznosti na existujúce nedostatky stavebno-technického stavu školských zariadení pripravil TSK pre rok 2015 investičné akcie v celkovom rozsahu 3,871 mil. EUR. Finančné prostriedky na ich realizáciu pochádzajú z rôznych zdrojov.

Na základe výjazdového rokovania Vlády SR dňa 25. marca 2015 boli pridelené finančné prostriedky z kapitoly MŠVVaŠ SR a MF SR pre nasledovné školy:

Tabuľka 50: Investičné akcie z prostriedkov MŠVVaŠ SR a MF SR

Škola	Investičná akcia	Suma
Gymnázium V. B. Nedožerského Prievidza	Rekonštrukcia strešného plášt'a, okien, ÚK	100 000 EUR
Gymnázium M. R. Štefánika, Nové Mesto nad Váhom	Výmena okien	100 000 EUR
SPŠ Dubnica nad Váhom	Výmena okien	70 000 EUR
MŠVVaŠ SR spolu		270 000 EUR
Stredná odborná škola, T. Vansovej, Prievidza	Rekonštrukcia strechy (vrátane zateplenia) na budove T. Vansovej 32, prestavba šatní na učebne v budove T. Vansovej 32, výmena okien na budove T. Vansovej 28 a na budove T. Vansovej 32	280 000 EUR
Obchodná akadémia M. Hodžu Trenčín	Nákup vybavenia a rekonštrukcia počítačových učební, výmen okien - budova C – prístavba	93 000 EUR
Stredná odborná škola strojnica Považská Bystrica	Rekonštrukcia strechy a strešných svetlíkov	80 000 EUR
MF SR spolu		453 000 EUR

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

V rámci zmeny rozpočtu na rok 2015 bol vyčlenený objem rozpočtových prostriedkov 259 270 EUR pre úsek vzdelávania, a to na zabezpečenie nevyhnutných opráv na školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

Tabuľka 51: Investičné akcie na základe zmeny rozpočtu TSK

Škola	Investičná akcia	Suma
Gymnázium Púchov	Výmena okien v budove E	25 000 EUR
Gymnázium Považská Bystrica	Výmena okien v prístavbe hlavnej budovy	28 000 EUR
Stredná priemyselná škola Považská Bystrica	Výmena vykurovacích telies (Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici, Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici)	10 000 EUR
Stredná zdravotnícka škola Považská Bystrica	Výmena okien	32 800 EUR
Rozpočtové organizácie spolu		95 800 EUR
Stredná odborná škola Považská Bystrica	Oprava strechy COP Považská Bystrica	27 800 EUR
Stredná odborná škola Juraja Ribaya Bánovce nad Bebravou	Výmena okien na telocvični, oprava stropu a podlahy v telocvični	80 070 EUR
Spojená škola Partizánske	Výmena okien, oprava strechy na školskej jedálni	19 400 EUR
Spojená škola Nováky	Náter strešnej krytiny	36 200 EUR
Príspevkové organizácie spolu		163 470 EUR

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Na úseku vzdelávania plánuje TSK v rozpočtovom roku 2015 financovať priamo pre rozpočtové a príspevkové organizácie investičné akcie, ktorých hlavným cieľom je zlepšenie stavebno-technického stavu objektov škôl a školských zariadení, ako aj zlepšenie ich vysokej energetickej náročnosti. Konkrétne ide o nasledovné investičné zámery:

Tabuľka 52: Investičné akcie z rozpočtu TSK

Škola	Investičná akcia	Suma
Gymnázium Myjava	Zateplenie budovy školy vrátane výmeny okien a vchodových dverí, vyregulovanie vykurovacieho systému medzi starou a novou budovou	230 000 EUR
Gymnázium M. R. Štefánika Nové Mesto nad Váhom	Rekonštrukcia obvodového plášťa školy, ríms, odtokového systému strechy a komína	274 000 EUR
Gymnázium V. B. Nedožerského Prievidza	Rekonštrukcia strešného plášťa, okien, ÚK	26 000 EUR
Stredná umelecká škola, Trenčín	Rekonštrukcia elektrických rozvodov a zariadení	36 200 EUR
Stredná priemyselná škola Dubnica nad Váhom	Projektová dokumentácia, rekonštrukcia vykurovania na Domove mládeže s vlastným kondenzačným kotlom na zemný plyn, rekonštrukcia strechy školy - asfaltová, rekonštrukcia strechy školy - plechová, rekonštrukcia elektroinštalácie v budove školy	237 500 EUR
Stredná zdravotnícka škola Trenčín	Rekonštrukcia priestorov budovy na Veľkomoravskej ulici č.14, zubárske kreslo (1 ks), vybavenie stomatologickej ambulancie	162 000 EUR
Spojená škola Partizánske	Rekonštrukcia obvodového plášťa školy, rekonštrukcia strechy školy - so zateplením	181 600 EUR
SOŠ obchodu a služieb Trenčín	Revitalizácia budov	120 300 EUR
SOŠ J. Ribaya Bánovce nad Bebravou	Rekonštrukcia strechy telocvične so zateplením a výmenou zvodov	50 000 EUR
SOŠ strojnícka, Považská Bystrica	Projektová dokumentácia, rekonštrukcia sociálnych zariadení a kanalizácie v budovách A a B školy, energetická úspora budovy školy – pavilón A a B	218 000 EUR
SOŠ Považská Bystrica	Energetická úspora budovy školského internátu	42 800 EUR
SOŠ Trenčín (Pod Sokolice)	Projektová dokumentácia + práce + stavebný dozor na rekonštrukciu kotolne a ÚK, Projektová dokumentácia + práce + stavebný dozor na zateplenie obvodového plášťa vrátane okien a vchodových dverí, Projektová dokumentácia + práce + stavebný dozor na rekonštrukciu sociálnych zariadení v budove školy	700 000 EUR
Rozpočtové a príspevkové organizácie spolu		2 278 400 EUR

Zdroj: Odbor školstva a kultúry TSK

Okrem vyššie uvedených investičných akcií zahŕňa zmena rozpočtu na úseku vzdelávania aj priame financovanie vybudovania šiestich nových multifunkčných ihrísk vrátane projektovej dokumentácie v celkovom objeme 610 000 EUR pre šesť stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

- Gymnázium L. Štúra Trenčín,
- Gymnázium V. B. Nedožerského Prievidza,
- Stredná priemyselná škola Dubnica nad Váhom,
- Stredná priemyselná škola Považská Bystrica,
- Stredná odborná škola obchodu a služieb Púchov,
- Spojená škola Partizánske.

Multifunkčné ihriská budú mať viaceré herné plochy určené najmä na kolektívne športy (volejbal, basketbal, florbal) a budú prispôsobené potrebám a športovému zameraniu príslušnej školy.

Každé z ihrísk bude umiestnené vedľa školy a bude slúžiť predovšetkým pre potreby žiakov danej školy. Mimo vyučovacích hodín však budú ihriská sprístupnené aj okolitým komunitám, takže športovať môžu všetky deti, mládež a celé rodiny žijúce v danej oblasti.

4.4.6 Praktické vyučovanie

Formy praktického vyučovania sa líšia od druhu a zamerania strednej školy. V jednotlivých druhoch stredných škôl sa v prevažnej miere využívajú tieto formy praktického vyučovania:

- gymnáziá – laboratórne pokusy, odborné exkurzie, študentské firmy, prevádzka televízneho štúdia a i.,
- obchodné akadémie – 2-týždenná odborná prax v 3. a 4. ročníku u zamestnávateľov, výučba praktických odborných predmetov: aplikovaná ekonómia, ekonomické cvičenia, podnikanie v cestovnom ruchu, mladý podnikateľ, mladý účtovník a i.,
- stredné odborné školy (SOŠ, SPŠ, SZŠ, SUŠ, SŠ a i.) - odborný výcvik, odborná prax, umelecká prax, praktické cvičenia (v dielňach, na pracovisku zamestnávateľa alebo na pracoviskách praktického vyučovania).

Čo sa týka nadväzovania spolupráce stredných odborných škôl so zamestnávateľmi a prípadne i stavovskými organizáciami, školy zväčša samy oslovovali firmy s otázkou spolupráce pri vykonávaní odborného výcviku a odbornej praxe. Postupom času však narastá záujem zamestnávateľov o žiakov stredných odborných škôl, a tak v čoraz viac prípadoch aj zamestnávateľia oslovujú s ponukou spolupráce konkrétne stredné odborné školy. V niektorých prípadoch je dokonca zo strany zamestnávateľov taký záujem, že si riaditelia škôl môžu vyberať, s ktorými firmami nadviažu spoluprácu (predovšetkým podľa úrovne plnenia učebných osnov zo strany zamestnávateľov a podľa sociálnych podmienok, ktoré firma poskytuje žiakom – či im poskytujú obеды, pracovný odev a pod.). Mnohé stredné školy sú taktiež členmi SOPK a iných odborných stavovských organizácií, ktoré fungujú ako platforma pre nadväzovanie vzťahov medzi školami a firmami. Spolupráca stredných škôl so zamestnávateľmi a stavovskými organizáciami však neprebíha len na úrovni praktického vyučovania. Zástupcovia vybraných firiem a stavovských organizácií sú taktiež členmi maturitných komisií, pričom sú s nimi prediskutované maturitné otázky, maturitné zadania či školský vzdelávací program.

Hodnotenie spolupráce so zamestnávateľmi je zo strany stredných škôl prevažne kladné. Spolupráca s firmami je v mnohých prípadoch intenzívna a vedie ku zlepšeniu vedomostí a zručností stredoškolákov. Úroveň spolupráce stredných škôl a konkrétnych zamestnávateľov sa však odvíja od finančných a personálnych možností daných firiem, takže stredné školy v menšej miere spolupracujú so živnostníkmi a malými a strednými podnikmi.

Úroveň a kvalita spolupráce stredných škôl so stavovskými organizáciami je rôzna. U niektorých je hodnotená ako veľmi dobrá (napr. SOPK), u niektorých ako takmer žiadna. Mnohé stavovské organizácie by tak z pohľadu stredných škôl mohli spolupracovať intenzívnejšie a iniciatívnejšie. Po prijatí nového zákona o odbornom vzdelávaní však badať určité náznaky zlepšenia spolupráce.

Zo strany zamestnávateľov sú žiaci, ktorí u nich vykonávajú odbornú prax resp. odborný výcvik hodnotení po odbornej stránke pozitívne. U niektorých študentov však firmy zaznamenávajú nedostatočné pracovné návyky a zníženú motiváciu, ktorá je u každého žiaka individuálna. Problémom z hľadiska firiem je fakt, že šikovní absolventi stredných odborných škôl odchádzajú za prácou do zahraničia alebo idú študovať na vysoké školy. Negatívnou stránkou spolupráce so zamestnávateľmi je zo strany stredných škôl a žiakov považovaná situácia, pri ktorej niektoré firmy považujú žiakov stredných škôl za lacnú pracovnú silu.

Nakoľko gymnáziá a obchodné akadémie vychovávajú svojich absolventov predovšetkým pre následné štúdium na vysokých školách, je ich komunikácia a spolupráca so zamestnávateľmi v tomto smere obmedzená. Obchodné akadémie spolupracujú so zamestnávateľmi len na úrovni

zmlúv o vykonaní odbornej praxe svojich študentov, prípadne v rámci osobných kontaktov riaditeľov a učiteľov so zástupcami súkromných spoločností a verejnej správy.

4.4.7 Mimoškolská činnosť

Ponuka mimoškolskej krúžkovej činnosti je na stredných školách v TSK mimoriadne pestrá. Školy žiakom ponúkajú v rámci využívania vzdelávacích poukazov množstvo záujmových krúžkov, pričom takmer každá stredná škola má v školskom roku 2014/2015 otvorených minimálne 10 krúžkov. Veľké školy majú až do 100 obsahovo rôznych krúžkov. Krúžky na jednotlivých stredných školách sú zamerané na všetky oblasti vzdelávacieho, kultúrneho či športového vyžitia žiakov. Ponuka záujmových krúžkov na stredných školách má vo všeobecnosti nasledovnú štruktúru:

- odborné krúžky (v závislosti od zamerania strednej školy),
- jazykové krúžky (anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, čínsky jazyk),
- IKT krúžky,
- športové krúžky (napr. futbal, floorball, stolný tenis, šach, športová strelba, turistika),
- umelecké krúžky (fotografovanie, divadlo, výtvarné krúžky),
- školský časopis (na množstve stredných škôl v TSK funguje vydávanie školského časopisu, s ktorým sa žiaci každoročne zapájajú do celoslovenskej novinárskej súťaže stredoškolských a vysokoškolských časopisov „Štúrovo pero“),
- iné.

Ponuka krúžkov je aktívne spoluvytváraná aj zo strany žiakov. Na mnohých školách majú žiaci možnosť sami navrhnúť krúžky, ktoré by sa mali na škole otvoriť, prípadne si záujmové krúžky i sami organizujú a vyučujú (napr. na SOŠ Trenčín, kde žiaci 4. ročníka, ktorí už dosiahli vek 18 rokov, sami vedú svoje vlastné krúžky a učia tak svojich mladších spolužiakov).

O záujmové krúžky je z pohľadu žiakov veľký záujem – prevažná väčšina všetkých stredoškolákov v TSK navštevuje minimálne 1 krúžok. Odborné či jazykové krúžky sú často využívané predovšetkým žiakmi 4. ročníkov ako forma doučovania pred prichádzajúcimi maturitami. Vzdelávacie krúžky sú tiež žiakmi využívané v rámci príprav na rôzne školské, regionálne či celoslovenské súťaže, akými sú napr. Stredoškolská odborná činnosť, Zenit, Štúrovo pero, olympiády a pod. Krúžky nie sú zo strany žiakov využívané len ako doplnková forma vzdelávania, ale i ako určitá forma oddychu. Mnohí žiaci si totiž krúžky vyberajú i z pohľadu svojich záujmov, koníčkov a pohybových preferencií.

Mimoškolská krúžková činnosť ako doplnková forma vzdelávania je nezastupiteľnou súčasťou vzdelávacieho procesu. Pri vzdelávaní vytvára pridanú hodnotu vo forme efektívneho a zmysluplného trávenia voľného času. V rámci krúžkovej činnosti si žiaci rozširujú a rozvíjajú svoje primárne vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudli v rámci základného vzdelávacieho procesu, rozvíjajú svoju osobnosť, formujú svoje osobnostné a profesionálne vlastnosti, postoje a hodnotovú orientáciu.

4.4.8 Marketing a spolupráca

Negatívny demografický vývoj a normatívny spôsob financovania núti stredné školy čoraz intenzívnejšie bojovať o žiakov končiacich základnú školu, a to nielen v konkrétnom meste a jeho okolí, ale často aj na úrovni celého regiónu. Na tento účel využívajú stredné školy všetky dostupné formy aktívneho oslovovania žiakov 8. a 9. ročníkov ZŠ, ich rodičov aj širokej verejnosti. Medzi najčastejšie informačné a propagačné kanály, ktoré stredné školy využívajú smerom k základným školám na získanie nových študentov, patria:

- dni otvorených dverí – prezentácia aktivít priamo na pôde školy, ukážky laboratórnych pokusov, výstava výrobkov, ukážky remesiel a pod.,
- osobné stretnutia so žiakmi ZŠ, výchovnými poradcami a rodičmi na rodičovských združeniach na ZŠ,
- zasielanie propagačných listov a e-mailov rodičom a riaditeľom ZŠ,
- aktívna účasť na veľtrhoch a burzách stredných škôl – Stredoškólák (Trenčín), JUVYR (Bratislava), Burza stredných škôl (okresné mestá),
- inzercia v regionálnej tlači, reklamné spoty v regionálnych televíziách a mestských/obecných rozhlasoch, distribúcia propagačných materiálov, informácie uverejnené na webovej stránke školy či na sociálnych sieťach,
- organizovanie podujatí a súťaží pre žiakov ZŠ – napr. Zelená škola, Večer výskumníkov (Gymnázium Dubnica nad Váhom); Noc v škole (Gymnázium I. Bellu Handlová); Dni alchymistov, Dotkni sa chémie (Spojená škola Nováky),
- aktívna spolupráca so ZŠ – najmä SOŠ technického zamerania poskytujú základným školám možnosť, aby ich žiaci absolvovali predmet „technické vyučovanie“ v priestoroch ich dielní,
- Trenčiansky robotický deň – slúži najmä na propagáciu aktivít a odborov technicky zameraných stredných škôl.

Čo sa týka informačných a propagačných aktivít stredných škôl vykonávaných smerom k zamestnávateľom, tie vykonávajú predovšetkým školy technického zamerania a školy, ktoré svojich absolventov primárne nepripravujú pre ďalšie štúdium na vysokých školách. Stredné školy, ktorých hlavným cieľom je príprava absolventov pre trh práce, budujú povedomie o škole a kvalifikácii svojich absolventov ako aj spoluprácu so zamestnávateľmi prostredníctvom niekoľkých druhov aktivít:

- organizujú spoločné informačné stretnutia pre zamestnávateľov z konkrétnych odborov,
- komunikujú a spolupracujú so zamestnávateľmi v rámci podpísaných memoránd o spolupráci (viac v kapitole 1.5.1 Memoránd o spolupráci),
- informujú o jednotlivých odboroch a aktivitách školy prostredníctvom webovej stránky, inzercie v regionálnych printových alebo elektronických médiách,
- konkrétni zamestnávateľia sú zo strany stredných škôl pozývaní na dni otvorených dverí alebo na Trenčiansky robotický deň, kde sa môžu oboznámiť s činnosťou, materiálno-technickým či personálnym zázemím školy,
- zamestnávateľia získavajú množstvo informácií o stredných školách a ich absolventoch v rámci veľtrhov a búr stredných škôl, ktoré sú prístupné aj verejnosti,
- významnou propagačnou aktivitou sú aj nadviazané spolupráce medzi strednými školami a zamestnávateľmi v rámci výkonu odborného výcviku resp. praxe,
- prostredníctvom osobných kontaktov vedenia školy alebo jednotlivých pedagógov.

Stredné školy uzatvárajú partnerstvá predovšetkým so školami (strednými, ale i vysokými) podobného zamerania. Ide predovšetkým o partnerstvá so zahraničnými školami z krajín EÚ¹⁸ (najmä Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko, Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Holandsko, Belgicko, Estónsko a Portugalsko) v rámci programov ERAZMUS, ERAZMUS+, Program cezhraničnej spolupráce, COMENIUS, SOKRATES či LEONARDO. Žiaci v rámci týchto programov pracujú na spoločných projektoch so svojimi vrstovníkmi zo zahraničia, čím si vymieňajú skúsenosti a vedomosti, rozvíjajú svoje jazykové schopnosti, získavajú zahraničné certifikáty a pri výmenných pobytoch spoznávajú jednotlivé krajiny, ich vzdelávací systém, kultúru a gastronómiu.

¹⁸ Dopravná akadémia Trenčín má nadviazanú spoluprácu aj s krajinou mimo EÚ – Ukrajinou.

4.4.9 Kultúra, súťaže

Stredné školy v TSK spolupracujú s kultúrnymi zariadeniami najmä na úrovni výchovnej funkcie školy. To znamená, že stredné školy v spolupráci s kultúrnymi zariadeniami zabezpečujú pre svojich žiakov kultúrne vyžitie a osvetu prostredníctvom návštev divadelných či filmových predstavení, múzeí a výstav. Kultúrne zariadenia pomáhajú stredným školám aj pri organizovaní imatrikulácií, stužkových slávností a pod.

Aktívne sa zapájajú do kultúrneho a spoločenského života najmä všeobecno-vzdelávacie stredné školy (gymnaziá a obchodné akadémie), a to prostredníctvom kultúrnych programov ich žiakov v domovoch sociálnych služieb či na mestských podujatiach (spolupráca s regionálnymi kultúrnymi centrami alebo miestnymi domami kultúry). Žiaci sa taktiež aktívne podieľajú aj na charitatívnych akciách ako je napríklad Deň narcisov alebo na aktivitách Červeného kríža (napr. darovanie krvi). Stredné školy s kultúrnymi zariadeniami spolupracujú i v rámci prezentácie svojich aktivít, t.j. pri výstavách výrobkov svojich študentov (sklári, stolári, módne návrhárky).

Významné partnerstvá s kultúrnymi zariadeniami realizuje predovšetkým Stredná umelecká škola v Trenčíne, ktorej študenti sami navrhujú a vytvárajú kostýmy napríklad pre Slovenské národné múzeum, Slovenské národné divadlo, hrady a zámky (Bojnice, Červený kameň) a mnohé iné inštitúcie a kultúrne podujatia. Významnú spoluprácu s regionálnym kultúrnym centrom a turisticko-informačnou kanceláriou v Prievidzi má nadviazaná Obchodná akadémia Prievidza. Táto spolupráca beží v rámci programu „Podnikanie v cestovnom ruchu“ (program je realizovaný prostredníctvom neziskovej vzdelávacej organizácie Junior Achievement Slovensko). Študenti obchodnej akadémie svojimi projektmi, s ktorými sa každoročne umiestňujú na popredných priečkach v rámci celoslovenskej súťaže „Môj nápad pre región“, pomáhajú k rozvoju cestovného ruchu v regióne horná Nitra.

V ďalších oblastiach spoločenského, kultúrneho či vzdelávacieho využitia vykonávajú stredné školy v TSK smerom k verejnosti nasledovné aktivity:

- organizovanie plesov (Obchodná akadémia Považská Bystrica, Gymnázium Považská Bystrica, SOŠ strojnícka Považská Bystrica, Gymnázium V. B. Nedožerského Prievidza, Gymnázium Partizánske, Gymnázium Púchov),
- kurzy – barmanský, someliersky, baristický (SOŠ obchodu a služieb Prievidza); floristický (SOŠ Pruské); maľba na sklo, výroba bižutérie (SOŠ sklárska Lednické Rovne); kreslenie, čierno-biele fotografovanie (Stredná umelecká škola Trenčín); zväračský a obsluha (SOŠ strojnícka Považská Bystrica); obsluha CNC strojov (SOŠ Trenčín); prvá pomoc (Stredná zdravotnícka škola Považská Bystrica) a i.,
- výstavy – rezbárov (SOŠ Dubnica nad Váhom); sklárov (SOŠ sklárska Lednické Rovne); módnych návrhárov – módna prehliadka „Ódy módy“ (Stredná umelecká škola Trenčín); technikov, programátorov a strojárův – Trenčianky robotický deň (SOŠ Trenčín); kuchárov, cukrářův – Gastrodni (SOŠ obchodu a služieb Prievidza) a i.,
- astronomické pozorovania na streche Gymnázia L. Štúra v Trenčíne,
- tancovanie kalamajky, mazurky a dupkaného čardáša na námestí v Prievidzi organizované Obchodnou akadémiou v Prievidzi (vytvorené slovenské, resp. slovensko-české rekordy v hromadnom tancovaní),
- benefičné koncerty (Piaristická spojená škola F. Hanáka Prievidza) a spevácke zbory (Spojená škola sv. Jána Bosca Nová Dubnica),
- kultúrne programy – pri príležitosti sviatkov (Mikuláš, Deň matiek, Medzinárodný deň žien), v rámci mestských podujatí alebo návštev materských škôl, zariadení pre telesne postihnutých občanov alebo domovov sociálnych služieb.

Na stredných školách v TSK sú organizované rôzne súťaže na celoslovenskej úrovni:

- baristická súťaž „Prievidzský rytier Čiernej dámy“ (SOŠ obchodu a služieb Prievidza),
- Celoslovenská súťaž vo viazaní a aranžovaní kvetín (SOŠ Pruské),

- „Mladý ekofarmár“ (SOŠ Pruské),
- cukrárska súťaž „O najkrajšiu tortu Slovenska“ (SOŠ obchodu a služieb Púchov),
- strojárská súťaž zručnosti v odboroch: mechanik nastavovač, obrábač kovov a programátor obrábacích a zváracích strojov, medzinárodná strojárská súťaž (SOŠ strojnícka Považská Bystrica),
- medzinárodná súťaž v kresliacich programoch pre drevárov a nábytkárov (SPŠ Považská Bystrica),
- Chemická olympiáda a Sústreďenie slovenského reprezentačného tímu chemických olympionikov (Spojená škola Nováky),
- Trenčiansky robotický deň (SOŠ Trenčín),
- súťaž v programovaní, elektronike a strojárstve „Zenit“ (SOŠ Trenčín),
- súťaž s medzinárodnou účasťou „Trenčiansky pivný somelier“ (SOŠ obchodu a služieb Trenčín),
- súťaž v poskytovaní prvej pomoci (Stredná zdravotnícka škola Trenčín).

4.4.10 Kariéra a absolventi

Študentom je na stredných školách poskytované kariérne poradenstvo prostredníctvom kariérnych alebo výchovných poradkýň a poradcov, a to v rozsahu minimálne 2-4 hodiny týždenne. Výchovní/kariérni poradcovia sú však vo väčšine prípadov i učiteľmi na daných školách, takže s končiacimi študentmi prichádzajú do kontaktu pravidelnejšie, pričom im aj mimo hodín vyhradených pre kariérne poradenstvo poskytujú individuálne konzultácie ohľadom ďalšieho štúdia na vysokých školách alebo možnostiach zamestnať sa. Žiaci druhých a tretích ročníkov majú taktiež na väčšine stredných škôl možnosť zúčastniť sa kariérneho testu, ktorý realizuje Metodicko-pedagogické centrum, resp. Centrum psychologicko-pedagogického poradenstva. V oblasti kariérneho poradenstva absolvujú žiaci Gymnázia v Považskej Bystrici samostatný predmet, v rámci ktorého si robia vlastný profesijný akčný plán. Prostredníctvom výchovných/kariérnych poradcov školy organizujú semináre a konzultácie s miestnymi úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, resp. so zástupcami konkrétnych zamestnávateľov a vysokých škôl.

Vysoké školy vykonávajú svoje informačné a propagačné aktivity predovšetkým formou priamych oslovení konkrétnych stredných škôl a následnou osobnou prezentáciou a komunikáciou so žiakmi tretích a štvrtých ročníkov. Tieto osobné informačné prezentácie vysokých škôl sú zo strany stredných škôl vo väčšine prípadov obmedzované, a to takým spôsobom, že riaditelia stredných škôl po konzultácii s kariérnymi/výchovnými poradcami selektujú žiadosti vysokých škôl podľa ich odborov a zamerania, pričom takéto prezentačné stretnutia organizujú najmä mimo vyučovacieho času. Ostatné vysoké školy zasielajú svoje informačné a propagačné materiály v tlačenej alebo elektronickej forme prostredníctvom e-mailov. Žiaci končiacich ročníkov majú taktiež možnosť zúčastniť sa rôznych veľtrhov a búr vysokých škôl (napr. veľtrh AKADÉMIA & VAPAC v Bratislave, GAUDEAMUS v Nitre a i.), na ktoré organizujú zájazdy samotné stredné školy.

Najčastejšími vysokými školami, ktoré oslovujú stredné školy v TSK s ponukou vysokoškolského štúdia sú:

- SR – Trenčianska univerzita A. Dubčeka Trenčín, Trnavská univerzita, Žilinská univerzita, Dubnický technologický inštitút, Slovenská technická univerzita Bratislava, Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra a Univerzita M. Bela v Banskej Bystrici,
- ČR – Masarykova univerzita v Brne, Mendelova univerzita v Brne, Univerzita T. Baťu v Zlíne.

Vysoké školy s technicky zameranými fakultami sa zaujímajú predovšetkým o študentov končiacich na stredných priemyselných školách a na gymnáziách. Vysoké školy s humanitnými a ekonomickými smermi oslovujú predovšetkým obchodné akadémie a gymnáziá.

O ďalšom vzdelávaní a kariére svojich absolventov má vo väčšej či menšej miere prehľad približne polovica stredných škôl. Nakoľko nemajú vysoké školy povinnosť oznamovať stredným školám, že prijali ich absolventov na vysokoškolské štúdium, nie sú tieto prehľady vo väčšine prípadov presné. Stredné školy by z tohto pohľadu ocenili, keby dostávali od vysokých škôl, resp. iných inštitúcií (napr. aj miestnych úradov práce, sociálnych vecí a rodiny) informácie o ďalšom uplatnení ich absolventov.

4.4.11 Očakávaná podpora zo strany TSK

Stredné školy by zo strany TSK uvítali prijatie nasledovných opatrení a krokov, ktoré by im najviac pomohli pri výchovno-vzdelávacom procese a prevádzke škôl:

- prehodnotenie smernice č. 6/2014 predsedu TSK o postupe pri verejnom obstarávaní – zjednodušenie predpisov TSK pre verejné obstarávanie, ktoré idú nad rámec zákona o verejnom obstarávaní,
- odstránenie problému s čerpaním finančných prostriedkov – predovšetkým zvýšenie flexibility a rýchlosti odsúhlasovania výdavkov nad 1000,- EUR, ktoré musí schváliť zriaďovateľ školy,
- zvýšenie noriem na žiaka – rozpočty škôl z pridelených noriem sa na základe každoročného znižovania počtu žiakov znižujú, pričom školy musia prevádzkovať a udržiavať stále tie isté priestory a budovy, čo neúmerne zaťažuje ich rozpočty,
- vyňatie nevyužívaného majetku spod správy stredných škôl a jeho odpredaj – stredné školy totiž spravujú majetok TSK, ktorý de facto nepotrebujú a odčerpáva im financie z pridelených rozpočtov (školy musia za nevyužívané a opustené objekty platiť energie, kosenie trávy a ostatnú údržbu),
- podpora obnovy exteriéru a interiéru škôl – predovšetkým riešenie energetických únikov budov v správe stredných škôl, ktorých majiteľom je TSK, obnova didaktickej techniky, IKT a nábytku v školách a internátoch, a to prostredníctvom financovania z iných zdrojov, ako sú rozpočty škôl,
- podpora investičných zámerov – podpora nie len pri spolufinancovaní, ale aj pri projektovom riadení a získavaní grantov z EÚ a od MŠVVaŠ SR,
- zjednotenie kvót otvárania tried medzi krajinami – snaha TSK o limitovanie počtu tried gymnázií a obchodných akadémií môže totiž spôsobiť, že žiaci, bývajúci v blízkosti hraníc krajov, budú radšej navštevovať strednú školu v susednom kraji, ktorá nie je obmedzená kvótami,
- umelo nelimitovať počty tried na školách, o ktoré je zjavne zo strany žiakov a rodičov vysoký záujem z pohľadu kvality vyučovacieho procesu a odbornej kvalifikácie ich absolventov,
- aktívna propagácia remesiel a športu zo strany TSK – prostredníctvom printových médií, elektronických médií, organizovania rôznych súťaží a kultúrno-spoločenských podujatí,
- zabezpečenie dôraznej profilácie jednotlivých stredných škôl – neschvaľovanie otvárania odborov, ktoré s profiláciou a odborným zameraním konkrétnej školy nesúvisia,
- podporovať školy s celoslovenskou pôsobnosťou,
- udržiavanie zdravého konkurenčného prostredia medzi rôznymi typmi škôl,

- korektná a otvorená komunikácia a spolupráca TSK s ostatnými zriaďovateľmi stredných škôl.

Návrhy zástupcov stredných škôl, ktoré by mohli priniesť skvalitnenie a zefektívnenie prevádzky škôl a zvýšenie kvality a rozvoja stredného školstva v TSK, sú nasledovné:

- schválenie plánu výdavkov na začiatku školského roka pre jednotlivé stredné školy – všetky schválené výdavky, ktoré by sa zmestili do plánovaného limitu by už následne nemusel schvaľovať TSK,
- organizovanie pravidelných porád riaditeľov škôl so zástupcami ekonomických úsekov a odboru školstva TSK,
- zabezpečovanie kompletného servisu pre stredné školy zo strany TSK – najmä v oblastiach správy a udržiavania IKT a investičnej výstavby. Školy totiž pre tieto aktivity nemajú personálne ani odborné zabezpečenie či dostatok času. Školy preto navrhujú, aby niektoré aktivity boli prenesené do kompetencií TSK, pričom TSK by mohlo zriadiť nasledovné „spoločné pracovné miesta“ pre viacero škôl v geografickej blízkosti, a to:
 - IT technik, ktorý by mal na starosti správu a obnovu IKT zariadení, softvérov (MS Office a i.) a antivírusových programov. V súčasnosti tieto aktivity vykonávajú na viacerých stredných školách učitelia nad rámec svojho pracovného času či pracovných povinností;
 - špecialista investičnej výstavby, ktorý by mal na starosti investičnú výstavbu, rekonštrukcie interiéru a exteriéru ako aj riešenie energetických únikov budov, ktoré sú majetkom TSK. V súčasnosti totiž tieto aktivity vykonávajú riaditelia a hospodári jednotlivých stredných škôl, ktorí často nemajú v tejto oblasti dostatočnú odbornosť a prehľad;
- legislatívne ošetrenie poskytovania spätnej väzby od vysokých škôl a miestnych úradov práce, sociálnych vecí a rodiny o ďalšom smerovaní absolventov jednotlivých stredných škôl – v súčasnosti totiž stredné školy nemajú presnú evidenciu o ďalšom vzdelávaní alebo kariére svojich absolventov,
- zníženie veku odchodu do dôchodku pre pedagogických zamestnancov,
- vytvorenie a zapracovanie špeciálneho paragrafu o športových gymnáziách v školskom zákone.

4.5 Príprava absolventov pre potreby trhu práce

TSK ako zriaďovateľ väčšiny stredných škôl v kraji súbežne vykonáva niekoľko typov aktivít zameraných na posilnenie praktickej prípravy žiakov na povolanie, prehĺbenie spolupráce s praxou a zvyšovanie záujmu o vzdelávanie SOŠ. Medzi tieto aktivity patrí:

- Inicievanie Memoránd o spolupráci medzi TSK, strednými odbornými školami, stavovskými a profesijnými organizáciami a významnými regionálnymi zamestnávateľmi;
- Podpora vzniku Centier odborného vzdelávania a prípravy (COVP);
- Podpora zavádzania duálneho vzdelávania;
- Propagačné aktivity na zvyšovanie záujmu o vzdelávanie na SOŠ.

4.5.1 Memorandá o spolupráci

Cieľom memoránd o spolupráci je prehĺbiť vzájomnú spoluprácu a väzby v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Sú zamerané najmä na rozvíjanie spolupráce v nasledovných oblastiach: mapovanie potrieb trhu práce; inovácia a príprava nových študijných a učebných odborov; tvorba školských vzdelávacích programov; účasť na maturitných, záverečných a absolventských skúškach; zapojenie sa do činnosti COVP; organizácia a zabezpečenie praktického vyučovania; nábor žiakov základných škôl; materiálo-technické vybavenie; ďalšie vzdelávanie; propagácia odborného vzdelávania a prípravy.

Memorandum o spolupráci sa každoročne vyhodnotí a každý z účastníkov môže navrhnúť jeho zmeny, s ktorými musia účastníci Memoranda o spolupráci súhlasiť. Administratívno-technické záležitosti zabezpečuje príslušná škola.

Od mája 2014 bolo podpísaných 18 memoránd o spolupráci medzi:

- Strednou odbornou školou, Štúrova 1388/23 A, Dubnica nad Váhom; TSK; Zväzom automobilového priemyslu SR, Bratislava; TRK SOPK a 16 významnými zamestnávateľmi regiónu stredného Považia.
- Strednou odbornou školou Pruské; TSK; Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou, Bratislava a 19 významnými zamestnávateľmi regiónu Považie.
- Strednou priemyselnou školou, Bzinská 11, Nové Mesto nad Váhom; TSK; Zväzom automobilového priemyslu SR, Bratislava; TRK SOPK a 14 významnými zamestnávateľmi regiónu stredného Považia.
- Spojenou školou, Rastislavova 332, Nováky; TSK; Asociáciou zamestnávateľských zväzov a združení SR, Bratislava; Zväzom chemického a farmaceutického priemyslu SR, Bratislava; TRK SOPK a 9 významnými zamestnávateľmi regiónu hornej Nitry.
- Strednou odbornou školou stavebnou Emila Belluša, Staničná 4, Trenčín; TSK; TRK SOPK a 13 významnými zamestnávateľmi regiónu stredného Považia.
- Strednou priemyselnou školou, Bzinská 11, Nové Mesto nad Váhom; TSK a Slovensko-Nemeckou obchodnou a priemyselnou komorou, Bratislava.
- Strednou priemyselnou školou, Obrancov mieru 343/1, Dubnica nad Váhom; TSK; TRK SOPK; Zväzom automobilového priemyslu SR, Bratislava a 17 významnými zamestnávateľmi regiónu stredného Považia.
- Strednou priemyselnou školou, Ul. slovenských partizánov 1132/52, Považská Bystrica; TSK; TRK SOPK; Úniou dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, Bratislava a 12 významnými zamestnávateľmi regiónu horného Považia.

- Strednou odbornou školou obchodu a služieb, Nábřežie J. Kalinčiaka 1, Prievidza; TSK; Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou, Bratislava; Republikovou úniou zamestnávateľov, Bratislava; Slovenskou živnostenskou komorou - krajskou zložkou Trenčín a 9 významnými zamestnávateľmi regiónu Hornej Nitry.
- Strednou odbornou školou, Športová 675, Stará Turá; TSK; TRK SOPK; Zväzom elektrotechnického priemyslu SR; Asociácia spoločností IT priemyslu o. z. a 13 významnými zamestnávateľmi regiónu.
- Strednou odbornou školou sklárskou, Súhradka 193, Lednické Rovne; TSK; TRK SOPK; Zväzom sklárskeho priemyslu SR; Trenčianskou univerzitou Alexandra Dubčeka v Trenčíne a 11 významnými zamestnávateľmi.
- Strednou odbornou školou, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica; TSK; TRK SOPK; Cechom strechárov Slovenska, Bratislava; Cechom podlahárov Slovenska, Nitra; Cechom maliarov Slovenska, Šurany a 18 významnými zamestnávateľmi regiónu Považia.
- Strednou odbornou školou, Lipová 8, Handlová; TSK; TRK SOPK; Zväzom elektrotechnického priemyslu SR, Bratislava; Republikovou úniou zamestnávateľov, Bratislava; IT Asociáciou Slovenska, Bratislava; Regionálnou televíziou Prievidza s.r.o., Prievidza a 19 významnými zamestnávateľmi.
- Strednou odbornou školou, Pod Sokolicami 14, Trenčín; TSK; TRK SOPK; Zväzom elektrotechnického priemyslu SR, Bratislava; a 21 významnými zamestnávateľmi.
- Strednou zdravotníckou školou, Školská 230, Považská Bystrica; TSK a Nemocnicou s poliklinikou, Považská Bystrica.
- Strednou priemyselnou školou, Ul. SNP 413/8, Myjava; TSK; TRK SOPK a 27 významnými zamestnávateľmi strojárskoho, elektrotechnického a automobilového priemyslu.
- Strednou odbornou školou, T. Vansovej 32, Prievidza; TSK; TRK SOPK; Slovenským zväzom výrobcov tepla a 18 významnými zamestnávateľmi regiónu Hornej Nitry.
- Spojenou školou, Námestie SNP 5, Partizánske s organizačnými zložkami SOŠ, SPŠ, OA, Partizánske; TSK; TRK SOPK; Mestom Partizánske a 18 významnými zamestnávateľmi z oblasti strojárskoho, chemického a obuvníckeho priemyslu a zamestnávateľmi z oblasti poskytovania služieb.

Memorandum o spolupráci bez účasti TSK má podpísaná Dopravná akadémia Trenčín s nasledovnými partnermi:

- OÚ Trenčín; Únia dopravy, pôšt a telekomunikácií SR; Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR; AŽD Praha; Signal Projekt Brno; ZSSK Bratislava; ŽSR Bratislava; Cargo Slovakia Bratislava; Živnostenská komora Trenčín; Masarykova univerzita Brno; Žilinská univerzita v Žiline a zamestnávatelia súkromných firiem v Trenčíne.

4.5.2 Centrá odborného vzdelávania a prípravy

Centrá odborného vzdelávania a prípravy sú upravené v § 24 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa tohto paragrafu môže stredná odborná škola popri svojom názve používať aj označenie centrum odborného vzdelávania a prípravy, ak (i) spĺňa podmienky pre príslušný študijný odbor alebo pre príslušný učebný odbor, (ii) zriaďovateľ strednej odbornej školy udelí na to písomný súhlas a (iii) rozhodne o tom príslušná stavovská organizácia alebo príslušná profesijná organizácia po prerokovaní v Krajskej rade pre odborné vzdelávanie a prípravu.

V roku 2014 bolo v TSK zriadených 5 COVP:

- Stredná odborná škola strojnícka, Považská Bystrica – COVP pre skupinu odborov: 23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I; 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II.
- Stredná odborná škola, Pruské – COVP pre skupinu odborov: 42 – poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I; 45 - poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II; 29 – potravinárstvo.
- Spojená škola, Nováky – COVP pre skupinu odborov: 28 technická a aplikovaná chémia.
- Stredná odborná škola, Púchov – COVP pre skupinu odborov: 28 Technická a aplikovaná chémia pre gumárstvo.
- Dopravná akadémia, Trenčín – COVP pre skupinu študijných a učebných odborov 37 doprava, pošty a telekomunikácie

Ďalším 5 stredným školám udelil TSK súhlas uchádzať sa o možnosť pôsobiť ako COVP, ale proces vzniku COVP ešte nebol ukončený:

- Stredná odborná škola, Považská Bystrica - COVP pre skupinu odborov: 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II, so zameraním na odbory: 2487 H 01 autoopravár – mechanik; 2487 H 02 autoopravár – elektrikár; 2487 H 03 autoopravár – karosár.
- SPŠ (Bzinská), Nové Mesto nad Váhom – COVP pre strojárstvo.
- SOŠ, Handlová – COVP pre skupinu odborov: 26 Elektrotechnika so zameraním na oblasť sieťových technológií a ich využitie v oblasti inteligentných elektrotechnických inštalácií.
- Stredná odborná škola, Štúrova 1388/23 A, Dubnica nad Váhom – COVP pre strojárstvo a CAD/CAM systémy pre študijné a učebné odbory: 2411 K mechanik nastavovač; 2679 K mechanik mechatronik; 2413 K mechanik strojov a zariadení; 2423 H nástrojár; 2433 H obrábač kovov; 2464 H strojný mechanik.
- Stredná odborná škola stavebná Emila Belluša, Staničná 4, Trenčín – COVP pre skupinu odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia.

COVP SOŠ strojnícka, Športovcov 341/2, Považská Bystrica

SOŠ strojnícka bola vybraná SOPK do národného projektu ŠIOV - Rozvoj stredného odborného vzdelávania, v rámci ktorého bola vyzvaná o zriadenie COVP. Dňa 28.8.2014 SOPK vydala Rozhodnutie o pôsobení SOŠ strojníckej, Považská Bystrica ako Centrum odborného vzdelávania a prípravy.

a) Činnosť v rámci projektu RSOV:

- vypracovali pracovné zošity pre odborný výcvik odborov: obrábač kovov; mechanik strojov a zariadení
- vypracovali vzorový učebný plán pre odbor: 2411K mechanik nastavovač, 2433 H obrábač kovov,
- v súčasnosti pripravujú vzorové učebné osnovy pre odbory 2411K mechanik nastavovač, 2433 H obrábač kovov,
- spolupracujú so zamestnávateľmi pri zabezpečovaní duálneho vzdelávania od 1.9.2015

b) Činnosť v rámci projektu OPV Moderné vzdelávanie – úspešní absolventi:

- vypracovali 708 pracovných listov a 130 prezentácií pre skvalitnenie výučby všetkých predmetov – všeobecnovzdelávacích, odborných i odborného výcviku,

- vybavili desať klasických učební novými katedrami so zabudovaným notebookom s prepojením na dataprojektor,
- preškolili pedagogických zamestnancov z odborných programov – Haidenheim, Sinumerik, Autodesk inventor, Orcad,
- preškolili pedagogických zamestnancov z Tvorby prezentácií a prezentačných a komunikačných zručností.

c) Partnerská a činnosť:

- spolupracujú s SOPK pri zabezpečovaní maturitných a záverečných skúšok, zabezpečovanie duálneho vzdelávania.
- spolupracujú s ÚPSVaR pri zabezpečení rekvalifikačných kurzov
- spolupracujú s Národným ústavom pre celoživotné vzdelávanie - príprava overovania vzdelávacích programov.
- spolupracujú so ZŠ
- spolupracujú s výchovnými poradcami ZŠ
- spolupracujú s CVČ v Považskej Bystrici

d) Motivácia žiakov ZŠ a ich nábor:

- v rámci propagácie odborov sa zúčastnili výstavy Stredoškolač – Trenčín, výstavy Juvyr – Bratislava, burzy informácií „Cesta k povolaniu“ Považská Bystrica,
- robia nábor žiakov ZŠ,
- uskutočnili Týždeň otvorených dverí, kde si žiaci prezreli priestory praktického i teoretického vyučovania.

e) Motivácia žiakov strednej školy:

- uskutočňujú súťaže odborného charakteru, ale aj zábavného charakteru - súťaž zručnosti v jednotlivých odboroch, olympiády z cudzieho jazyka, SOČ, matematické súťaže, zimná olympiáda,
- podporujú krúžkovú činnosť – športové krúžky, krúžok tuningu motorových vozidiel, včelársky krúžok, programovanie

Poskytujú v šk. roku 2014/15 v rámci COVP odborné vzdelávanie v odboroch:

- 2411 K mechanik nastavovač- ŠkVP bol prerokovaný s PSL, a.s. Považská Bystrica
- 2413 K mechanik strojov a zariadení- ŠkVP bol prerokovaný s PSL, a.s. Považská Bystrica
- 2433 H obrábač kovov- ŠkVP bol prerokovaný s PSL, a.s. Považská Bystrica
- 2464 H strojní mechanik- ŠkVP bol prerokovaný s PSL, a.s. Považská Bystrica
- 2487 H 01 autoopravár mechanik
- 2414 L 01 strojárstvo –výroba, montáž a oprava prístrojov, strojov a zariadení- ŠkVP bol prerokovaný s PSL, a.s. Považská Bystrica
- 2478 F strojárka výroba- ŠkVP bol prerokovaný s PSL, a.s. Považská Bystrica

Od 1.9.2014 v rámci národného projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania overujú duálne vzdelávanie v odboroch: 2411 K mechanik nastavovač a 24 33 H obrábač kovov.

Poskytujú akreditované kurzy MŠVVaŠ SR, pre potreby rekvalifikácií právnických a fyzických osôb využitím riadiaceho systému SINUMERIK 840; HEIDENHAIN 407, 426, 530; BOSCH - C100:

- obsluha CNC stroja – obrábanie materiálov CNC sústružením
- obsluha CNC stroja – obrábanie materiálov CNC frézovaním

Poskytujú základné kurzy zvárania:

- základný kurz zvárania elektrickým oblúkom obalenou elektródou Z - E1
- základný kurz zvárania plameňom a rezania kyslíkom Z - G1
- základný kurz zvárania v ochrannnej atmosfére taviacou sa elektródou Z - M1

Zaškolenie:

- rezanie plameňom a drážkovanie kyslíkom – D - G2,
- stehovanie obalenou elektródou – D - E1,
- stehovanie v ochrannej atmosfére – D - M1,
- bodové zváranie elektrickým odporom – D - R1,
- rezanie laserom – D - E10,
- rezanie plazmou – D - E4.

Spájkovanie:

- príprava, výcvik pre tvrdé spájkovanie STN EN ISO 13585,
- skúšky operátorov spájkovania.

Preskúšanie z bezpečnostných ustanovení pre zváračov:

- elektrickým oblúkom obalenou elektródou Z - E1,
- plameňom a rezania kyslíkom Z - G1,
- v ochrannej atmosfére taviacou sa elektródou Z - M1,
- pre tvrdé spájkovanie STN EN ISO 13585.

COVP SOŠ, Pruské 294, Pruské

Škola sa snažila o vytvorenie COVP už v roku 2009, no nakoľko neboli jasne stanovené pravidlá k samotnej realizácii došlo až v roku 2013. Škola bola nominovaná SPPK Bratislava ako jedna z experimentálnych pracovísk do národného projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania.

Škola predložila projekt COVP pre vzdelávacie programy Kynológia, Podnikanie pre rozvoj vidieka, Záhradníctvo a Poľnohospodárstvo – mechanizácia. Odborná komisia SPPK Bratislava vykonala kontrolu na mieste a vyhodnotila predloženú žiadosť a dokumentáciu na svojom zasadnutí dňa 17.6.2014. Dňa 18.9.2014 SPPK Bratislava vydala Rozhodnutie o možnosti pôsobiť ako Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre všetky žiadané vzdelávacie programy.

a) Činnosť v rámci projektu RSOV:

- overujú duálne prvky vzdelávania v učebnom odbore 4561 H 01 poľnohospodár – mechanizácia
- upravili ŠkVP „Poľnohospodár“, zostavený pre učebný odbor 4561 H 01 poľnohospodár – mechanizácia, z dôvodu bližšej spolupráce a prepojenia so zamestnávateľmi
- učitelia a majstri OV sú zapojení do tvorby Pracovných zošitov pre odborný výcvik a odbornú prax
- odborní učitelia a majstri odbornej výchovy sú zapojení do tvorby normatívo- priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti pre chýbajúce študijné a učebné odbory skupiny odborov 42, 45 a 29. Ich účelom je spolupráca a zabezpečenie vyššej kvality vyučovacieho procesu v nadväznosti na požiadavky trhu práce v danom odbore

b) Partnerská a činnosť:

- škola je zapojená aj do iných projektov na národnej úrovni („Aktivizujúce metódy vo výchove“, - „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“, - "Zvýšenie kvalifikácie učiteľov telesnej a športovej výchovy“, - „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“, - „ Moderné vzdelávanie a digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety“)
- spolupráca so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania a prípravy (ŠIOV) Bratislava

- spolupráca so Slovenskou kynologickou jednotnou; Slovenským poľovníckym zväzom; Slovenským zväzom športovej kynológie Slovenska; Úniou kynologických klubov
- škola sa v šk. roku 2014/15 registruje v Slovenskej kynologickej jednote ako „Kynologický klub pri SOŠ Pruské
- spolupráca s útulkami pre psov, výcvikovými školami pre psov, s poľnohospodárskymi družstvami, s policajným zborom,
- spolupracujú s partnerskými školami v ČR, PL, FR, AT
- škola je jedným z riadnych členov medzinárodnej organizácie FLORNET
- v roku 2013 škola vstúpila do európskej organizácie FlorCert
- spolupracujú so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre a Univerzitou veterinárskeho lekárstva v Košiciach
- v rámci podnikateľskej činnosti poskytujú možnosť získania vodičských oprávnení skupiny A1, B, T.

c) Motivácia žiakov ZŠ a ich nábor:

- robia nábor žiakov ZŠ
- 2x do roka organizujú „Deň otvorených dverí“
- v rámci propagácie odborov sa zúčastnili výstavy Stredoškolač – Trenčín, výstavy Juvyr-Bratislava, Mladý tvorca v Nitre, Poľnohospodárska výstava Agrokomplex v Nitre
- spolupracujú s výchovnými poradcami
- spolupráca s Úradmi práce sociálnych vecí a rodiny
- realizujú jednoduchové pracovné dielne pre žiakov základných škôl

d) Motivácia žiakov strednej školy:

- vytvárajú vhodné podmienky pre tvorbu a realizáciu projektov
- organizujú celoslovenské súťaže MLADÝ EKO FARMÁR; Veľká noc v Pruskom
- uskutočňujú súťaže odborného charakteru, ale aj zábavného charakteru - olympiády z cudzieho jazyka, SOČ, astronomické súťaže; workshop

Poskytujú v šk. roku 2014/15 v rámci COVP odborné vzdelávanie v odboroch:

- 4210 M 18 agropodnikanie – kynológia
- 4211 M 17 záhradníctvo – viazačstvo a aranžérstvo
- 4553 K podnikateľ pre rozvoj vidieka
- 4561 H 01 poľnohospodár – mechanizácia

Poskytujú akreditovaný kurz MŠVVaŠ SR:

- „Viazáč – aranžér kvetín“

Plánované aktivity COVP:

- rozširovanie počtu zamestnávateľov pre zabezpečenie kvalitného praktického vyučovania žiakov SOŠ
- preškolenie učiteľov odborných predmetov
- organizovanie súťaží stredných škôl vo výcviku psov podľa skúšky BH/SK, a BH/VT
- poskytovanie odborného poradenstva v oblasti kynológie
- realizácia odborných exkurzií
- organizovanie seminárov a pracovných workshopov
- organizovanie detských táborov so zameraním na základný výcvik psov a organizovanie farmárskych táborov pre žiakov ZŠ
- Realizovanie propagačných ukážok výcviku psov a poradenstvo pri zaobstaraní psa pre znevýhodnené deti a občanov, nevidiacich
- Realizácia celoslovenského kola súťaže Mladý ekofarmár pre žiakov SOŠ a ZŠ z celého Slovenska

- Organizovanie odborných kurzov viazania a aranžovania, organizovanie kurzov na obilné kombajny, samohybné zberacie rezačky, samohybné stroje na zber okopanín, vysokozdvížne vozíky,
- preškolenie učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy na nové technológie, stroje a zariadenia v praxi
- zväračský preukaz pre žiakov odboru poľnohospodár- mechanizácia – bonus pre vybraných žiakov
- dobudovanie podnikateľského inkubátora
- dobudovanie moderného skleníka v areáli školy

COVP Stredná odborná škola, T. Vansovej 1054/45, Púchov

Na základe projektovej výzvy 1/2014/COVP/AZZZ SR zo dňa 20.5.2014, ktorú vypísala Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR sa škola prihlásila do Národného projektu „Rozvoj stredného odborného vzdelávania“. Dňa 25.8.2014 AZZZ SR vydala rozhodnutie Strednej odbornej školy, T. Vansovej 1054/45 Púchov o možnosti pôsobiť ako Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre skupinu študijných a učebných odborov 28 technická a aplikovaná chémia.

Hlavným cieľom Centra OVP je overovanie systému duálneho vzdelávania v odbore operátor gumárskej a plastikárskej výroby. Medzi ďalšie ciele COVP patrí:

- zvýšiť účasť zamestnávateľov hlavne firmy Continental Matador Rubber,s.r.o. Púchov na profilácii odborného vzdelávania a prípravy
- orientovať odborné vzdelávanie na meniace sa kvalifikačné potreby regiónu a reagovať na požiadavky zamestnávateľov
- skvalitniť odborné vzdelávanie – podporiť učenie sa žiakov (exkurzie, iné aktivity....)
- vytvoriť podporné pracovné materiály – pracovné zošity pre predmet: odborný výcvik, žiakom študijného odboru: operátor gumárskej a plastikárskej výroby
- zlepšiť technické vybavenie školy
- zvýšiť odborné kompetencie pedagógov v oblasti gumárskej a plastikárskej výroby(exkurzie, vzdelávania,...)

Činnosť SOŠ ako COVP

- overujú duálne prvky vzdelávania v učebnom odbore 2859 K operátor gumárskej a plastikárskej výroby
- vypracovali pracovné zošity pre odborný výcvik 1. – 4. ročník v spolupráci so ŠIOV-om
- upravili ŠkVP pre odbor 2859 K operátor gumárskej a plastikárskej, ktorý schválila Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR
- upravujú učebný plán pre študijný odbor operátor gumárskej a plastikárskej výroby, tak aby bol v súlade s požiadavkami duálneho vzdelávania – 50% teoretického vyučovania a 50 % praktického vyučovania (úprava učebného plánu je koordinovaná so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania Bratislava, zástupcami Národného projektu RSOV, AZZZ SR a konzultovaný s MŠVVaŠ SR. Predpokladaný začiatok výučby podľa upraveného učebného plánu je od 1.9.2016)

a) Partnerská a činnosť:

- škola sprostredkovala podpísanie Učebnej zmluvy medzi zamestnávateľom firmou Continental Matador Rubber,s.r.o. Púchov a žiakom školy
- intenzívnejšia spolupracuje so stavovskými a profesijnými organizáciami, no hlavne s AZZZ SR a s SOPK
- spolupráca s Fakultou priemyselných technológií v Púchove
- spolupráca so ZŠ

b) Motivácia žiakov ZŠ a ich nábor:

- robia nábor žiakov ZŠ

- návšteva ZŠ v regióne, Púchove a okolí
 - organizujú „Dni otvorených dverí“, internetovú súťaž s názvom „Škola on-line“
 - spolupracujú s výchovnými poradcami
- c) Motivácia žiakov strednej školy:
- vytvárajú vhodné podmienky pre tvorbu a realizáciu projektov
 - v rámci mimoškolskej činnosti poskytujú rôzne krúžky
 - podpora súťaží, aktivít v rámci regiónu
- d) Motivácia zamestnancov strednej školy:
- ďalšie vzdelávanie a zvyšovanie si odborných kompetencií pedag. zamestnancov

Poskytujú akreditovaný kurz MŠVVaŠ SR:

- akreditovaný rekvalifikačný kurz „Gumár“

Poskytujú v šk. roku 2014/15 v rámci COVP odborné vzdelávanie v odboroch:

- 2859 K operátor gumárskej a plastikárskej výroby

COVP Spojená škola, Rastislavova 332, Nováky

Na základe výzvy AZZZ SR č. 1/2014/COVP/AZZZ SR z 20. mája 2014 škola požiadala o posúdenie možnosti pôsobiť ako COVP v odbore 28 technická a aplikovaná chémia. Dňa 25.8.2014 AZZZ SR vydala rozhodnutie Spojenej škole, Rastislavova 332, Nováky o možnosti pôsobiť ako Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre skupinu študijných a učebných odborov 28 technická a aplikovaná chémia.

Činnosť Spojenej školy ako COVP:

- vypracovali ŠkVP v odbore technická a aplikovaná chémia s firmou Fortischem a.s. Nováky, odsúhlasený SOPK a AZZZ SR
- vypracovali normatív materiálneho a technického zabezpečenia

a) Partnerská a činnosť:

- spolupráca s firmou Carcoustics s.r.o. Nováky a podpísanie dohody o odbornom výcviku žiakov SŠ v študijných odboroch mechanik - mechatronik a mechanik počítačových sietí
- spolupráca s firmou Fortischem a.s. Nováky
- spolupráca s firmou Vegum a.s. Dolné Vestenice
- spolupráca so ZŠ

b) Motivácia žiakov ZŠ a ich nábor:

- robia nábor žiakov ZŠ
- v rámci propagácie odborov sa zúčastnili výstavy Stredoškolač – Trenčín
- zúčastnili sa na medzinárodnom stretnutí projektu Comenius Greener World
- zúčastnili sa burzy stredných škôl v Prievidzi za účasti výchovných poradcov SŠ a ZŠ z okresu Prievidza
- uskutočnili s firmou Carcoustics s.r.o. Nováky, prezentáciu možností štúdia žiakov ZŠ
- spolupracujú s výchovnými poradcami
- realizovali akciu „Otvorené chemické laboratória“ pre žiakov ZŠ za prítomnosti vyučujúcich odb. chemických predmetov
- vytvorili informačné letáky pre žiakov ZŠ – Perspektívy chemického a biochemického vzdelávania

c) Motivácia žiakov strednej školy:

- vytvárajú vhodné podmienky pre tvorbu a realizáciu projektov
- organizujú chemické olympiády
- podpora súťaží, aktivít v rámci regiónu
- exkurzia vo firme Evonik Fermas s.r.o. v Slovenskej Ľupči
- návšteva sklárskeho skanzenu vo Valaskej Belej
- podpísanie dohody s firmou Vegum a.s. Dolné Vestenice o odbornej praxi

d) Motivácia zamestnancov strednej školy:

- zakúpili laboratórne pomôcky, laboratórne sklá, prístroje a zariadenia (skrinky) do chemického laboratória

4.5.3 Duálne vzdelávanie

Duálne odborné vzdelávanie sa dostalo do stredobodu záujmu TSK s cieľom plnohodnotného uplatnenia absolventov stredných odborných škôl v spoločnosti. Do duálneho vzdelávania sa v školskom roku 2015/2016 zapojilo 12 firiem:

Tabuľka 53: Zoznam firiem, ktoré sa zapojili do duálneho vzdelávania v školskom roku 2015/2016

P.č.	Stavovská organizácia	Zamestnávateľ	Odbory štúdia	Počet žiakov	Škola
1	SOPK	ETERNA s.r.o., Bánovce nad Bebravou	3137 K 01 operátor odevnej výroby	4	SOŠ, Farská, Bánovce nad Bebravou
2	SOPK	HF NaJUS, a.s., Dubnica nad Váhom	2411 K mechanik nastavovač	8	SOŠ Dubnica nad Váhom
			2679 K mechanik mechatronik	2	
3	SOPK	KUKA ENCO WERKZEGBAU, s.r.o., Dubnica nad Váhom	2411 K mechanik nastavovač	6	
			2679 K mechanik mechatronik	4	
4	SOPK	Mikrotech, s.r.o., Považská Bystrica	2411 K mechanik nastavovač	6	SOŠ strojnícka, Považská Bystrica
5	SOPK	PSL a.s., Považská Bystrica	2411 K mechanik nastavovač	20	
6	SOPK	HORNONITRIANSKE BANE zamestnanecká, a.s., Matice slovenskej 10, Prievidza	2426 K programátor obrábacích a zvracích strojov a zariadení	4	SOŠ Prievidza
			2413 K mechanik strojov a zariadení	4	
			2433 H obrábač kovov	6	
			2466 H mechanik opravár – stroje a zariadenia	6	
7	SOPK	Scheuch, s.r.o. Teplárenská 1, Prievidza	2466 H 02 mechanik opravár - stroje a zariadenia	6	SOŠ Handlová
8	SOPK	GM TECHNOLOGY SK s.r.o., Súvoz 1, 911 01 Trenčín	2411 K mechanik nastavovač	2	
			2433H obrábač kovov	2	
9	AZZZ	ŽSR Bratislava	komerčný pracovník v doprave	12	Dopravná akadémia Trenčín

Experiment:

10	SOPK	Vacuumschmelze, s.r.o., Horná Streda	2679 K mechanik mechatronik	3	SPŠ Nové Mesto nad Váhom
			2411 K mechanik nastavovač	3	
11	SOPK	Askoll Slovakia, s.r.o., Potvorice	2679 K mechanik mechatronik	1	
			2411 K mechanik nastavovač	3	
12	SOPK	Emerson, a.s., Nové Mesto nad Váhom	2679 K mechanik mechatronik	6	
			2411 K mechanik nastavovač	3	
13	SOPK	Hella Slovakia Front-Lighting, s.r.o., Kočovce	2411 K mechanik nastavovač	3	
14	SOPK	Manz Slovakia, Nové Mesto nad Váhom	2679 K mechanik mechatronik	4	

Zamestnávateľia uvedených firiem ponúknu žiakom stredných škôl v školskom roku 2015/2016 celkom 118 pracovných miest.

Do duálneho vzdelávania sa zapojili aj ďalší traja zamestnávateľia so sídlom v Trenčianskom kraji, ale zmluvu o duálnom vzdelávaní podpísali so školami mimo zriaďovateľskej pôsobnosti TSK:

P.č.	Stavovská organizácia	Zamestnávateľ	Škola
1	SOPK	SPAREX SLOVAKIA PLUS, spol. s r.o., Bánovce nad Bebravou	SOŠ letecko - technická, Trenčín
2	RÚZ	Ľubomír Kočíš - výroba nábytku, K cintorínu 13, Bánovce nad Bebravou	SOŠD Topoľčany
3	AZZZ SR	Silgan Metal Packaging Nove Mesto a.s, Slovanská 1417/18, Nové Mesto nad Váhom	SOŠ Jozefa Čabelku Holíč

V roku 2015 prebiehali rokovania s ďalšími firmami, ktoré majú záujem o duálne vzdelávanie pre školský rok 2016/2017:

- Nestlé Slovensko, s.r.o. Prievidza
- LEONI Slovakia, Trenčín
- DM drogerie markt, s. r. o., Bratislava,
- Hypermarket Tesco, Belá 6469, 913 21 Trenčianska Turná
- Jamos, s.r.o., Trenčianske Stankovce
- Wilmont s.r.o., Kapitána Nálepku 371/30, Ilava
- Continental Matador Rubber,s.r.o. Púchov
- Matador Industries, a.s., Dubnica nad Váhom
- Fimad, s.r.o., Dubnica nad Váhom
- JAMP SVORADA s.r.o., Dubnica nad Váhom
- Rona a.s., Lednické Rovne
- Gabor, s.r.o., Bánovce nad Bebravou
- VIPO, a.s., Partizánske
- Prefrez, s.r.o., Bošany
- Brose Bratislava, spol. s r. o.

4.5.4 Propagačné aktivity

Medzi pilotné aktivity zamerané na zvýšenie atraktivity odborného vzdelávania patrí projekt **Hrdina remesla**. Cieľom projektu je zatriktívniť stredné odborné školstvo, žiakom uľahčiť uplatnenie sa na trhu práce a významným regionálnym zamestnávateľom zabezpečiť dostatok kvalifikovaných absolventov. Projekt bol zahájený vo februári 2015.

V rámci projektu bola zorganizovaná Technická olympiáda žiakov 8. – 9. ročníka ZŠ. Zapojilo sa do nej 21 žiakov, ktorí súťažili v dvoch kategóriách: ručné obrábanie kovov a robotika (resp. výroba solárnych robotov). Každý zo zúčastnených súťažiacich pracoval spoločne s prideleným asistentom z radov študentov strednej školy. Výsledky práce súťažiacich hodnotila šesťčlenná odborná komisia. Potreba súťaže remeselného zamerania vzišla priamo z požiadaviek praxe, ktorá ukázala, že technické zručnosti žiakov treba rozvíjať už na druhom stupni základných škôl, kedy sa žiaci začínajú profilovať. Organizátori prvého ročníka Technickej olympiády v rámci projektu Hrdina remesla majú naplánované aj budúročné pokračovanie, pričom chcú súťaž rozšíriť o ďalšiu kategóriu spojenú s elektrikou.

Pre žiakov ZŠ je projekt Hrdina remesla dostupný na stránke www.hrdinaremesla.sk, kde sa prostredníctvom piatich komiksových hrdinov môžu zoznámiť s remeslami, ktoré sú vyučované na stredných školách v TSK. Projekt nie je časovo obmedzený a bude postupne rozširovaný

o ďalších hrdinov, databázu škôl a podnikateľov, ale aj o ďalšie funkcionality, ako sú hry pre deti, súťaže a pod.

Stránka www.hrdinaremesla.sk je prepojená so stránkami TSK, so stránkami jednotlivých stredných odborných škôl a Krajského centra voľného času v Trenčíne. Toto prepojenie stránok ponúka široké možnosti pre žiakov základných škôl pri výbere svojej ďalšej vzdelávacej cesty.

Webstránka TSK poskytuje všetkým školám v kraji priestor pre propagáciu vlastných aktivít, vrátane zverejňovania výsledkov a úspechov v súťažiach a olympiádach na rôznych úrovniach vrátane medzinárodných.

Každoročne sa v Nitre koná prezentačná výstava stredných odborných škôl **Mladý tvorca**, ktorej cieľom je inšpirovať žiakov základných škôl pri výbere budúceho povolania, propagovať odbornú činnosť stredných škôl s previazanosťou na podnikateľské prostredie a trh práce. Toto podujatie býva spojené s **Veľtrhom práce JOB-EXPO**. Prezentačnej výstavy sa každoročne zúčastňuje veľké množstvo stredných odborných škôl z Trenčianskeho kraja.

Ďalšou aktivitou na podporu odborného vzdelávania bola súťaž **Mladý remeselník**, ktorú zorganizovala Stredná odborná škola na Ulici slovenských partizánov v Považskej Bystrici. Mladí remeselníci z ôsmich základných škôl v Považskej Bystrici si vyskúšali svoje zručnosti. Každú z prihlásených škôl reprezentovalo jedno súťažné družstvo, pozostávajúce z dvoch žiakov 7. alebo 8. ročníka základnej školy. Súťažné úlohy boli zamerané na činnosť súťažiacich s drevom, kovom a sadrokartónom.

V októbri 2015 sa bude v Trenčíne konať výstava stredných škôl **STREDOŠKOLÁK 2015**. Pracovný tím, zložený zo zástupcov Odboru školstva a kultúry TSK, KCVČ Trenčín, riešiteľov projektu Hrdina remesla, SOPK, UPSVaR a vysokých škôl pripravuje jednotné informačné centrum pre túto výstavu. Programom výstavy bude prezentácia jednotlivých stredných odborných škôl. Žiaci základných škôl a ich rodičia budú mať možnosť zoznámiť sa so zaujímavými možnosťami štúdia na stredných odborných školách. Budú mať možnosť porozprávať sa s kariérnym poradcom o svojich silných a slabých stránkach a o svojich danostiach pre výber ďalšieho štúdia. Žiaci stredných odborných škôl sa stretnú s predstaviteľmi vysokých škôl technického zamerania a získajú tak prehľad o možnostiach štúdia na jednotlivých vysokých školách. Na výstave budú prítomní aj zástupcovia zamestnávateľov.

Okrem spustenia projektu Hrdina remesla a zníženia počtu tried na gymnáziách, obchodných akadémiách a tried v skupinách s ekonomickým zameraním hľadá TSK aj ďalšie riešenia na zníženie miery nezamestnanosti absolventov SOŠ. Našiel ich v spolupráci SOŠ s profesijnými komorami a s významnými zamestnávateľmi v kraji, pričom táto spolupráca je oficiálne nadviazaná prostredníctvom podpisu memoranda o spolupráci. V rokoch 2014 a 2015 podpísalo memorandum o spolupráci 18 SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a viac ako 230 spoločností a profesijných a stavovských organizácií. Viac ako polovica zo SOŠ, ktorých zriaďovateľom je kraj, vďaka memorandám aktívne kooperuje so spoločnosťami, ktoré žiakom poskytnú odbornú prax v reálnych podmienkach a školám potrebné materiálne vybavenie. Memorandá o spolupráci sú zároveň aj významným nástrojom na zvýšenie povedomia verejnosti o možnostiach a perspektívach odborného vzdelávania v TSK. Zoznam podpísaných memoránd o spolupráci je uvedený v kapitole 4.5.1.

4.5.5 Prognóza ďalšieho vývoja trhu práce

Programové vyhlásenie vlády SR z mája 2012 stanovilo za cieľ „vybudovanie systému predvídania potrieb trhu práce a zručností tak, aby sa dosiahol čo najväčší súlad medzi dopytom po práci a ponukou práce.“ Nevyhnutnosť pravidelne vypracovávať a zverejňovať informácie o prognózach vývoja trhu práce je zakotvená aj v národnej legislatíve (predovšetkým zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov a zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ako aj v medzinárodnej legislatíve na úrovni Európskej únie (najmä Nariadenie Komisie (ES) č. 1062/2008 z 28.10.2008 v nadväznosti na Komisiou ES zavedený „Monitor európskeho trhu práce“ s periodickými, aktualizovanými informáciami o krátkodobých trendoch na európskom trhu práce; Iniciatíva Európskej komisie „Nové zručnosti pre nové pracovné miesta: Predvídanie a zosúlad'ovanie potrieb trhu práce a zručností“ zo dňa 16.12.2008 (KOM(2008)868); Rozhodnutie Rady EÚ o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov zo dňa 06.05.2014 (2013/208/EÚ) požadujúce poskytovanie systematických informácií o nových pracovných miestach a príležitostiach a zlepšenie predvídania potrieb v oblasti požadovaných zručností a ďalšie).

V zmysle toho bol na predvídanie budúcich potrieb trhu práce vytvorený národný projekt 'Prognózy vývoja na trhu práce v SR', ktorý je implementovaný Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR v rámci OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia 2007 – 2013. Jedným z výstupov tohto projektu sú údaje o očakávanom stave (počte zamestnancov) a o očakávanej dodatočnej potrebe zamestnancov v jednotlivých podskupinách zamestnaní pre roky 2015 – 2020 podľa klasifikácie zamestnaní SK ISCO-08 za jednotlivé kraje SR, ktoré sú použité pre účely tejto analýzy. Sú vypracované pre Trenčiansky kraj ako celok a osobitne pre tri zhluky okresov (Bánovce nad Bebravou – Partizánske - Prievidza; Ilava – Považská Bystrica - Púchov; Myjava – Nové Mesto nad Váhom – Trenčín), podľa čoho je členený aj ďalší text.

Potreby trhu práce sú doplnené aj o zistenia analýzy potrieb študijných a učebných odborov v Trenčianskom kraji, ktorá bola vypracovaná v rámci prípravy RIUS 2014-2020. Pri jej vypracovaní bol potenciál jednotlivých odborov na stredných odborných školách zhodnotený z pohľadu expertov, zamestnávateľov, zástupcov škôl a inštitúcií. Do úvahy boli tiež vzaté odbory, v ktorých pôsobia najväčší zamestnávatelia v TSK, uplatnenie absolventov škôl na trhu práce a predpokladaná potreba zamestnávateľov v roku 2017.

Trenčiansky kraj

Najvýraznejší nedostatok absolventov stredných škôl (odhadovaná dodatočná potreba zamestnancov znížená o počet budúcich absolventov v danom roku) sa podľa prognózy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR v nasledujúcich rokoch očakáva v týchto odboroch:

- 24 – Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II
- 39 – Špeciálne technické odbory
- 28 – Technická a aplikovaná chémia
- 33 – Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov

Na druhej strane **najvýraznejší prebytok** absolventov stredných škôl sa v nasledujúcich rokoch očakáva v týchto odboroch:

- 64 – Ekonomika a organizácia, obchod a služby II
- 63 – Ekonomika a organizácia, obchod a služby I

Samostatná prognóza bola vypracovaná pre rok 2017 podľa hlavnej triedy SK ISCO-08. Na základe predpokladanej potreby zamestnávateľov v Trenčianskom kraji možno konštatovať, že najväčší dopyt (viac ako 1000 miest) bude po zamestnancoch v nasledovných hlavných triedach SK ISCO-08: 2 Špecialisti, 3 Technici a odborní pracovníci, 8 Operátori a montéri strojov a zariadení. Naopak, najmenšia potreba (do 500 miest) bude v oblastiach: 6 Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctva a rybolove, 5 Pracovníci v službách a obchode, 1 Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci a 4 Administratívni pracovníci. Celková dodatočná potreba pracovných síl v Trenčianskom kraji je odhadovaná na 6 715 zamestnancov:

Tabuľka 54: Zamestnanie podľa hlavnej triedy SK ISCO-08 pre SR a TSK v roku 2017

Zamestnanie podľa hlavnej triedy SK ISCO-08	rok 2017			
	Stav počtu zamestnancov		Dodatočná potreba	
	SR	TSK	SR	TSK
1 Zákonnodarcovia, riadiaci pracovníci	126 610	13 682	4 290	389
2 Špecialisti	370 940	35 720	11 257	1 887
3 Technici a odborní pracovníci	348 505	36 193	11 624	1 183
4 Administratívni pracovníci	164 324	17 075	4 814	421
5 Pracovníci v službách a obchode	266 128	25 116	7 703	208
6 Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove	14 361	1 162	446	23
7 Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	233 567	40 922	8 352	582
8 Operátori a montéri strojov a zariadení	329 912	52 291	8 245	1 305
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	166 118	20 735	6 136	717
Spolu triedy 1 až 9	2 020 465	242 896	62 867	6 715

Zdroj: RIÚS TSK; Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny, Analýzy a prognózy vývoja na trhu práce v SR na základe zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov

Okresy Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Prievidza

Z prognózy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR vyplýva, že v okresoch Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Prievidza bude z pohľadu trhu práce podľa odhadov nedostatok absolventov stredných škôl v odboroch strojárstvo, mechanik strojov a zariadení, mechanik opravár, elektrotechnika, technické a informačné služby, modelárstvo, odevníctvo a navrhovanie obuvi a módnych doplnkov. Naopak, prebytok absolventov sa očakáva v odboroch spadajúcich do oblasti gastronómie a ekonómie, ako aj v odboroch biotechnológia a farmakológia a mechanik počítačových sietí.

Bánovce nad Bebravou

Významným priemyslom z historického hľadiska bol v okrese Bánovce nad Bebravou strojársky a odevný priemysel. V súčasnosti sú najväčšími zamestnávateľmi firmy v odvetviach obuvníckeho, elektrotechnického a odevného priemyslu. V okrese pôsobia dve stredné odborné školy s rôznymi študijnými a učebnými odbormi. Napriek dopytu zamestnávateľov po pracovníkoch z odevného a obuvníckeho priemyslu nie sú tieto odbory otvárané z dôvodu nezáujmu žiakov. Zamestnávatelia preto spolupracujú aj so Spojenou školou v Partizánskom s organizačnou zložkou SOŠ, ktorá má otvorený odbor výroba obuvi. V nadväznosti na tento fakt by bolo vhodné v okrese Bánovce nad Bebravou podporiť skupinu ŠUO 23, 24 a 26 (Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba, Elektrotechnika) a skupiny 31 a 32 (Textil a odevníctvo, Spracúvanie kože, kožušín a výroba obuvi).

Partizánske

Najväčšími zamestnávateľmi v okrese sú spoločnosti pôsobiace v obuvníckom a textilnom priemysle, ktoré majú v tejto lokalite dlhoročnú tradíciu. V Partizánskom pôsobí jediná Spojená škola s organizačnou zložkou SOŠ s mnohými ŠUO. Z hľadiska hospodárskeho zamerania okresu je potrebné podporovať ŠUO 32 Spracovanie kože, kožušín a výroba obuvi a v budúcnosti aj odbory strojárkeho priemyslu.

Prievidza

Okres Prievidza bol historicky zameraný predovšetkým na baníctvo, stavebníctvo a chemický priemysel. V súčasnosti sú v okrese najväčšími zamestnávateľmi okrem Hornonitrianskych baní aj firmy zaoberajúce sa chemickým a potravinárskym priemyslom. V prievidzskom okrese je potrebné podporiť ŠUO 26 Elektrotechnika a 23 Strojárstvo v SOŠ Handlová a SOŠ Prievidza a v Spojenej škole Nováky s organizačnou zložkou SOŠ v oblasti chémie (skupina ŠUO 28 Technická a aplikovaná chémia).

Okresy Ilava, Považská Bystrica, Púchov

Z prognózy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR vyplýva, že v okresoch Ilava, Považská Bystrica a Púchov bude podľa odhadov nedostatok absolventov stredných škôl v odboroch strojárstvo, mechanik strojov a zariadení, elektrotechnika, elektromechanik, operátor gumárenskej a plastikárskej výroby. Naopak, prebytok absolventov sa očakáva v odboroch spadajúcich do oblasti gastronómie a ekonómie.

Ilava

V okrese Ilava vytvárajú najväčší zamestnávateľia spolu s menšími firmami a pobočkami firiem so sídlom mimo okres Ilava klaster firiem pôsobiach v strojárskom a elektrotechnickom priemysle. Na základe výsledkov analýz je preto potrebné podporiť v tejto oblasti výučbu v odboroch Strojárstvo a Elektrotechnika. Dôležitým odborom v okrese Ilava je i odbor Mechatronika (Dubnica nad Váhom, Nová Dubnica). Dôležité je tiež poznamenať, že Stredná odborná škola v Pruskom, ktorá je zameraná na poľnohospodárstvo, je jedinou školou svojho druhu v TSK, a preto je potrebné dodatočne podporiť skupiny ŠUO Potravinárstvo a Poľnohospodárstvo.

Považská Bystrica

Zásluhou niekdajšieho silného strojárkeho komplexu – Považských strojární, má tento okres silnú strojársku tradíciu. Aj v súčasnosti pôsobia najväčší zamestnávateľia v okrese predovšetkým v oblasti strojárstva, preto je potrebné dodatočne podporovať predovšetkým skupinu ŠUO 23,24 Strojárstvo, najmä z dôvodu blízkosti výrobného závodu spoločnosti KIA a existencie subdodávateľov pre automobilový priemysel a príbuzné odvetvia.

Púchov

V okrese sú najväčšími zamestnávateľmi spoločnosti v oblastiach gumárenského, strojárkeho a sklárskeho priemyslu. V SOŠ Púchov je preto potrebné vzhľadom na hospodárske zameranie regiónu podporiť ŠUO 28 so zameraním na gumárenstvo. SOŠ sklárska, Lednické Rovne je jedinou sklárskou školou na území Slovenskej republiky. Z tohto pohľadu je potrebná podpora ŠUO v oblasti výroby skla, nakoľko klasické profesie ako fúkač skla, umelecký sklár, technolog a i., ktoré sú podľa Zväzu sklárskeho priemyslu SR potrebné, sú stále čoraz viac nahradzované a vytlačované modernými technológiami.

Okresy Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín

Z prognózy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR vyplýva, že v okresoch Myjava, Nové Mesto nad Váhom a Trenčín sa očakáva nedostatok absolventov stredných škôl v odboroch strojárstvo, technik v strojárstve, mechanik opravár, elektrotechnika, elektromechanika, stolár, stavebníctvo. Naopak, prebytok absolventov je možné očakávať v odboroch spadajúcich do oblasti gastronómie a ekonómie a v odbore informačné a sieťové technológie.

Myjava

Najväčší zamestnávateľia a mnoho ďalších malých a stredných podnikov pôsobiach v okrese Myjava pracuje predovšetkým v oblasti strojárstva a v oblasti spracovania plastov. Preto je potrebné v tomto okrese podporovať skupinu ŠUO Strojárstvo a Spracovanie plastov. V okrese pôsobili dve Stredné odborné školy, a to v Brezovej pod Bradlom a v Myjave. Tieto boli spojené spolu so Strednou priemyselnou školou Myjava.

Nové Mesto nad Váhom

V okrese Nové Mesto nad Váhom sa okrem strojárstva stala dôležitým odvetvím priemyslu elektrotechnika. Z historického hľadiska bolo v tomto regióne významné aj poľnohospodárstvo a potravinárstvo. Preto je v strednom odbornom školstve potrebné dodatočne podporiť skupinu ŠUO Strojárstvo, Elektrotechnika a Poľnohospodárstvo – predovšetkým potravinárske odbory. V Starej Turej je vzhľadom na zameranie zamestnávateľov pôsobiach v tejto oblasti vhodná dodatočná podpora skupiny ŠUO Elektrotechnika a Strojárstvo.

Trenčín

V minulosti bol trenčiansky okres zameraný prevažne na strojársky a textilný priemysel. V súčasnosti tu pôsobí množstvo malých a stredných podnikov z rôznych oblastí, vrátane obchodu a služieb. V samotnom meste Trenčín pôsobí niekoľko stredných škôl, ktorých počet bude v budúcnosti, aj v prípade zlepšenia demografického vývoja, potrebné optimalizovať. V rámci tejto optimalizácie siete stredných odborných škôl bude potrebné zachovať tie ŠUO, ktoré by bolo neskôr pri zvýšenej požiadavke obtiažne obnoviť, či už z dôvodu finančnej náročnosti alebo personálneho a priestorového zabezpečenia, napríklad skupina ŠUO 23, 24, 26 Strojárstvo a Elektrotechnika. Potrebné je tiež podporiť skupinu ŠUO 36 (Stavebníctvo, geodézia a kartografia).

4.5.6 Stredné odborné školstvo z pohľadu zamestnávateľov a stavovských a profesijných organizácií

Významnú úlohu v prepojení stredného odborného školstva so zamestnávateľmi a trhom práce zohrávajú aj stavovské a profesijné organizácie. K ich doterajším činnostiam pribudla v zmysle novely zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave z marca 2015 úloha zriaďovať komisie pre overenie spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania.

Medzi stavovské organizácie s dobre vybudovanými regionálnymi štruktúrami patrí Slovenská obchodná a priemyselná komora (SOPK). Na území kraja pôsobí **Trenčianska regionálna komora SOPK (TRK SOPK)**, ktorá v mene svojich členov – významných zamestnávateľov v TSK – poskytla nasledovné stanovisko k súčasnej úrovni vedomostí a zručností absolventov stredných škôl v TSK:

Zamestnávateľia prijímajú do zamestnania obmedzený počet absolventov gymnázií, nakoľko väčšina z nich pokračuje v štúdiu na vysokej škole. Z hľadiska adaptability absolventov gymnázií je pozitívom vyššia úroveň všeobecných vedomostí, deficitom sú odborné technické zručnosti.

Stredné priemyselné školy (SPŠ) sú hodnotené zamestnávateľmi z hľadiska úrovne vedomostí prevažne pozitívne. Negatívne je hodnotená dostupnosť absolventov SPŠ, nakoľko väčšinou pokračujú v štúdiu na vysokej škole. Miera osvojenia si návykov výrobnéj praxe u absolventov SPŠ

je nízka, pretože majú z pohľadu zamestnávateľov malý počet hodín praktického vyučovania a nevykonávajú prax v podnikoch.

Pre absolventov stredných odborných škôl (SOŠ) je obťažnejšie pokračovanie vo vysokoškolskom štúdiu z dôvodu nižšej miery osvojenia si fyziky, matematiky a ostatných všeobecnovzdelávacích predmetov. Zamestnávatelia presadzujú u SOŠ vyššiu mieru praxe na úkor všeobecnovzdelávacích predmetov, cudzie jazyky nevynímajú. Znalosť cudzích jazykov je totiž u mladej generácie považovaná za nevyhnutnú a bude konkurenčnou výhodou, nakoľko podporuje flexibilitu zamestnanca v rámci globálnej ekonomiky.

Na základe rozhovorov so zamestnávateľmi trenčianskeho kraja, najmä členmi TRK SOPK, možno konštatovať, že len pomerne malá časť absolventov SOŠ je svojimi odbornými vedomosťami a zručnosťami dostatočne pripravená na budúce povolanie a na konkurenciu na trhu práce. Chýbajú potrebné pracovné zručnosti a praktické návyky (po prijatí v krátkom čase plniť pracovné úlohy podľa požiadaviek zamestnávateľa, dodržiavanie pracovného času, systém pracovných zmien, plnenie výkonu a kvality práce, zodpovednosť, akceptovanie autority vedúceho a pod.), takže zamestnávatelia do ich prípravy ešte musia investovať ďalšie peniaze a najmä čas, čo nie je efektívne a nie je na to ani priestor z dôvodu plnenia výrobných úloh, aj vzhľadom na produktivitu práce.

Pre zamestnávateľov je podľa TRK SOPK dôležitá najmä prax absolventa počas štúdia, aby ho mohli čo najskôr zaradiť do pracovného procesu. Zamestnávatelia uprednostňujú prijímanie absolventov zo škôl, s ktorými spolupracujú a majú väzbu na vedenie školy. Uprednostňujú spoluprácu so školami s dlhou tradíciou, ktoré boli v minulosti napojené na veľké priemyselné podniky a naďalej si udržiavajú veľmi dobrú úroveň vzdelávacieho procesu a majú zaužívanú spoluprácu so zamestnávateľmi nielen čo sa týka osnov a obsahu štúdia, ale aj na úrovni marketingu, propagácie, finančnej a mediálnej podpory. Takáto škola nemá núdzu o študentov a naopak, študenti sú na trhu práce žiadani a uplatniteľní.

Na druhej strane je potrebné povedať, že len malá časť zamestnávateľov v TSK má praktické skúsenosti s absolventmi z konkrétnych SOŠ, nakoľko venujú pomerne malú pozornosť tomu, ktorú školu uchádzač resp. zamestnanec absolvoval. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že aj keď sa zamestnávatelia v Trenčianskom kraji sťažujú na nedostatok a celkovú nepripravenosť absolventov pre prax, stredné odborné školy v tomto kraji sú hodnotené na veľmi dobrej úrovni, nad priemerom úrovne škôl v Slovenskej republike. Dokumentujú to prieskumy agentúry pre marketingový výskum trhu, reklamy a médií AKO¹⁹ a tiež aj hodnotenia zástupcov zamestnávateľov delegovaných TRK SOPK na záverečné a maturitné skúšky v školách trenčianskeho kraja.^{20 21}

Z výsledkov hodnotenia zástupcov zamestnávateľov delegovaných TRK SOPK na záverečné a maturitné skúšky do škôl v trenčianskom kraji vyplýva, že celkové hodnotenie študentov na základe úrovne odborných vedomostí a odborných zručností na záverečných skúškach v školskom roku 2012/2013 bolo na stupni veľmi dobrý až dobrý (stupne hodnotenia: výborný, veľmi dobrý, dobrý, vyhovujúci, neuspokojivý) a v školskom roku 2013/2014 zostala táto úroveň hodnotenia zachovaná. Na maturitných skúškach bolo celkové hodnotenie študentov na základe úrovne odborných vedomostí a odborných zručností v školskom roku 2013/2014 stupňom veľmi dobrý, pričom medziročne sa úroveň hodnotenia zvýšila o pol stupňa.

Z hľadiska konkrétnych kvalitatívnych ukazovateľov sa delegovaní zástupcovia zhodli, že študenti SOŠ majú slabšie vyjadrovacie schopnosti, a preto odporúčajú školám, aby viedli študentov ku komunikácii a vyjadrovaniu sa v odbornej terminológii a taktiež k väčšej disciplíne. V rámci zvýšenia kvality vzdelávacieho procesu avizujú potrebu investovať do modernizácie vybavenia pracovísk praktického vyučovania.

¹⁹ Prieskum agentúry pre marketingový výskum trhu, reklamy a médií AKO®. Podrobnejšie informácie Mesačník SOPK č. 3/2015, str. 4-7

²⁰ Súhrnná správa o účasti zástupcov Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory na ukončovaní štúdia na stredných odborných školách, školský rok 2012/2013

²¹ Súhrnná správa o účasti zástupcov Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory na ukončovaní štúdia na stredných odborných školách, školský rok 2013/2014

Zástupcovia zamestnávateľov zároveň predložili tieto návrhy smerujúce k zlepšeniu koordinácie odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce:^{22 23}

- kontaktovať potenciálnych zamestnávateľov pre absolventov školy v rámci potrieb regionálneho trhu práce a vzdelávaciu ponuku pružne prispôbovať požiadavkám pracovného trhu,
- motivovať zamestnávateľské zväzy k spolupráci so školami, aby im boli nápomocné v sprostredkovaní stretnutí s firmami,
- vykonávať odbornú prípravu u zamestnávateľa, vytvoriť pre to potrebné podmienky, najmä z pohľadu financovania, umožniť zamestnávateľovi vstupovať do obsahu vzdelávania a implementovať potrebné učivo z praxe do školských vzdelávacích programov,
- zvýšiť záujem firiem o svojich budúcich zamestnancov,
- rozvíjať užšiu spoluprácu odborných škôl s jednotlivými firmami - organizovanie exkurzií, podieľanie sa na organizácii firemných akcií, pôsobenie žiakov vo firmách, materiálna a finančná pomoc spolupracujúcej škole, námety tém pre ročníkové práce, spoluúčasť firiem na náboroch žiakov do učebných odborov,
- sledovať vývojové trendy v technológiách a materiáloch, zavádzanie a využívanie nových technológií v rámci vzdelávacieho procesu s cieľom byť v predstihu z pohľadu požiadaviek trhu práce,
- zapájať žiakov častejšie do produktívnej práce,
- viesť žiakov k tomu, aby nadobudnuté vedomosti vedeli v maximálnej miere aplikovať a využívať v praxi,
- motivovať žiakov pri rozhodovaní výberu strednej školy a k štúdiu a príprave na budúce povolanie,
- umožniť žiakom vo väčšej miere zúčastňovať sa odborných prednášok, exkurzií a návštev výrobných podnikov.

Špecifickým fenoménom je skutočnosť, že školy pripravujú absolventov viac na zamestnanie než na možnosť samostatného podnikania.

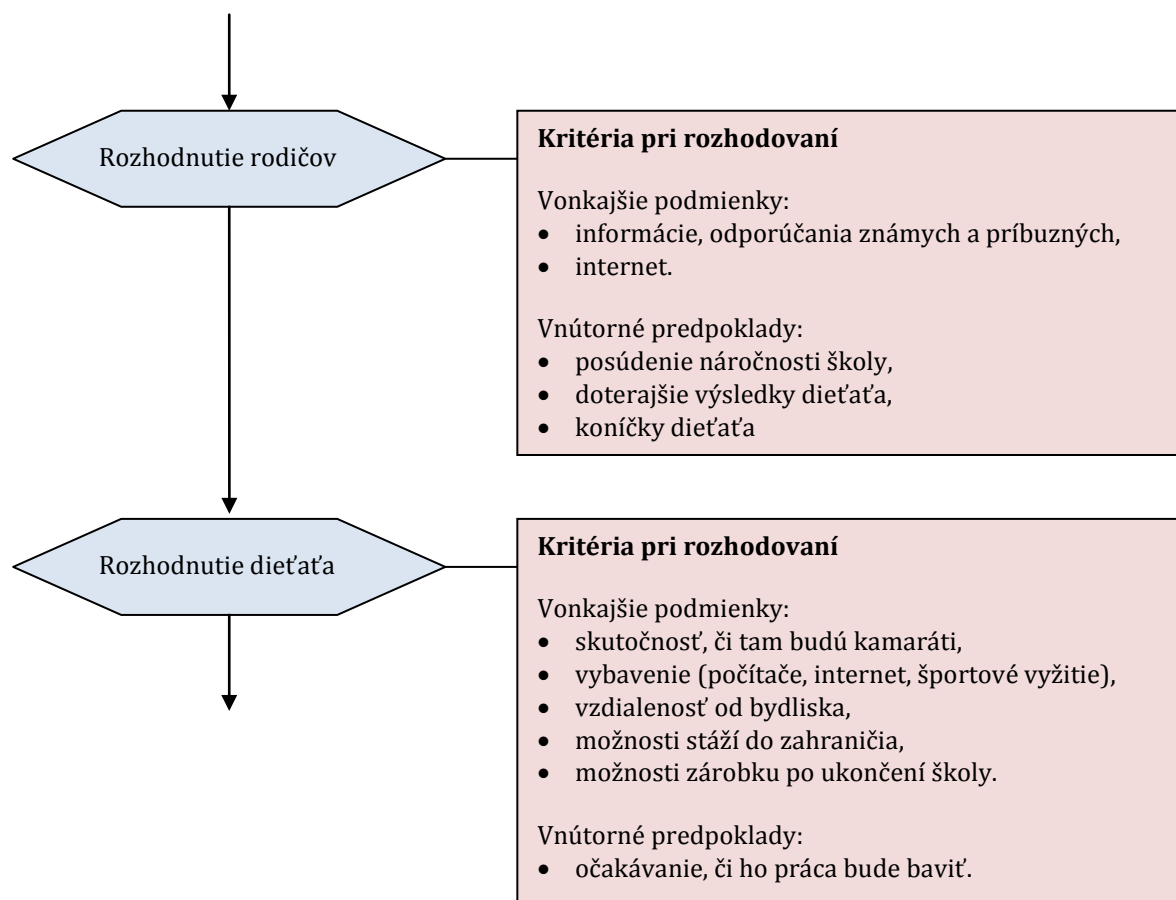
Dôležitú rolu v oblasti stredoškolského vzdelávania podľa názoru TRK SOPK zohrávajú aj **rodičia**, u ktorých začína proces výberu strednej školy. Deti sa totiž začínajú zaujímať o štúdium až po odporúčení rodičmi. Uvedomujú si závažnosť rozhodnutia, ale nedokážu prevziať zodpovednosť za výber strednej školy. Až po navrhnutí vhodnej strednej školy rodičmi začína prebiehať rozhodovací proces samotného dieťaťa (schválenie, nesúhlas alebo osvojenie si výberu rodičmi). Na obrázku sú uvedené aj kritériá, ktoré rozhodujú o výbere školy. Pedagogickí pracovníci nie sú zapojení do rozhodovacieho procesu a sú málo nápomocní pri rozhodovaní rodičov a detí. Proces rozhodovania výberu strednej školy potvrdil aj prieskum Agentúry pre marketingový výskum trhu, reklamy a médií AKO®.²⁴

²² Súhrnná správa o účasti zástupcov Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory na ukončovaní štúdia na stredných odborných školách, školský rok 2012/2013

²³ Súhrnná správa o účasti zástupcov Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory na ukončovaní štúdia na stredných odborných školách, školský rok 2013/2014

²⁴ Agentúra pre marketingový výskum trhu, reklamy a médií AKO®, Rodičia: Podnikové stredné školy by mali garantovať prácu. Mesačník SOPK č. 9/2014, str.4-7

Graf 5: Proces výberu strednej školy

Zdroj: TRK SOPK

Zo záverov prieskumu Agentúry pre marketingový výskum trhu, reklamy a médií ďalej vyplynulo, že rodičia sú vo všeobecnosti málo kritickí k zodpovednosti SOŠ za kvalitu prípravy žiakov na plnohodnotný pracovný výkon hneď po skončení školy.²⁵ Rovnako tiež neberú do úvahy uplatniteľnosť po ukončení školy. Pri rozhodovaní sa do určitej miery prihliada na imidž školy. Práve SOŠ sú, čo sa týka imidžu, hodnotené najhoršie. Rodičia pri svojom rozhodovaní menej využívajú návštevy školy počas dňa otvorených dverí. V prípade rozhodovania rodičov zohrávajú dôležitú rolu spomienky na vlastné štúdium, úroveň školstva, prvé zamestnanie a veľkú vlnu výpovedí a nezamestnanosti v 90-tych rokoch 20. storočia. Prevažne zamestnanci v technických disciplínach, predovšetkým strojárnských odboroch, dostávali hromadné výpovede. Táto skúsenosť ovplyvňuje rozhodovanie rodičov o umiestnení svojich detí na tieto školy.

Pre zvýšenie počtu detí prihlásených na stredné odborné školy je podľa TRK SOPK potrebné:

- Zvýšiť imidž študijných a učebných odborov a SOŠ. Dobrým príkladom môže byť projekt „Hrdina remesla“ Trenčianskeho samosprávneho kraja propagujúci zamestnávateľmi žiadané povolania v kraji.²⁶
- Na gymnáziách zaviesť povinnú maturitnú skúšku z matematiky. Dá sa očakávať, že rodičia detí so slabším prospechom podajú prihlášku na SOŠ.
- Zlepšiť distribúciu tlačených príručiek a pomôcok uľahčujúcich rozhodnutie tak, aby sa dostali až k rodičom.

²⁵ Agentúra pre marketingový výskum trhu, reklamy a médií AKO®, Rodičia: Podnikové stredné školy by mali garantovať prácu. Mesačník SOPK č. 9/2014, str.4-7

²⁶ <http://www.hrdinaremesla.sk>

- Zlepšiť marketing pre dni otvorených dverí na SOŠ cielený na rodičov.
- Vytvoriť informačný systém, príp. podporiť informovanosť o pripravovaných dňoch otvorených dverí na firmách cielenú na základné školy a rodičov s deťmi.
- Zvýšiť motiváciu pedagogických pracovníkov, predovšetkým triednych učiteľov, ako aj výchovných poradcov zapojiť sa do rozhodovacieho procesu rodičov a detí. Zvýšiť kvalitu systému kariérneho poradenstva.
- Garantovať získanie zamestnania a jeho finančného ocenenia. Môže napomôcť zavádzanie duálneho vzdelávania. Zvyšovať povedomie spoločensko-zodpovedného podnikania.
- Zvýšiť popularitu technických a prírodovedných odborov na ZŠ. Mohla by pomôcť aj forma prestížnych súťaží. Zvýšiť ceny víťazom stredoškolskej odbornej činnosti, organizovať túto súťaž ako viacdennú so zaujímavým programom. V technických (priemyselných) odvetviach a prírodovedných odvetviach za účasti aj žiakov ZŠ špeciálnymi, hodnotnými cenami TSK.
- Technické predmety na ZŠ zabezpečovať v spolupráci so SOŠ. Finančne túto spoluprácu podporiť.
- Na SOŠ podporovať vytváranie sietí so zahraničnými školami v rámci cezhraničnej spolupráce a najlepším študentom umožniť a finančne zabezpečiť návštevy a stáže na spriatelенých zahraničných školách.

V Analýze potrieb študijných a učebných odborov v TSK spracovaných TRK SOPK v roku 2014, ktorá bola podkladom aj pre vypracovanie Regionálnej Integrovannej Územnej Stratégie, boli navrhnuté strategické ciele TSK v oblasti stredného školstva, a to tak, aby bola naplnená vízia existencie systému, v ktorom sú stredné školy a prislúchajúce školské zariadenia schopné vychovávať budúcich kvalifikovaných odborníkov a znalú pracovnú silu pre potreby TSK a jeho regiónov. Opatrenia pre naplnenie strategických cieľov zahŕňajú:

- Zaviesť systém v ktorom zriaďovatelia stredných škôl v spolupráci s Metodicko-poradenským centrom a ďalšími inštitúciami sledujú trendy a inovácie v oblasti vzdelávania a výchovy akceptované EÚ. Zabezpečiť stredné školy tak, aby mohli tieto trendy a inovácie zavádzať.
- Vypracovať a zaviesť procesy optimalizácie siete škôl a sledovania potrieb jednotlivých učebných a študijných odborov. Tieto vypracovávať na základe viacerých štatistík, odhadov vývoja, expertných odhadov atď. Vyžadovať pravidelné vypracovanie odhadov potrieb na národnej úrovni pre jednotlivé kraje. Vypracovať metodiku pre ich spracovanie tak, aby výsledky v kombinácii s ďalšími štatistikami a prieskumom objektívne určovali potreby regiónov TSK a znižovali tým mieru nezamestnanosti.
- Motivovať školy a prax k spolupráci. Podporovať vstup škôl a podnikov do systému duálneho vzdelávania. Informovať podniky o možnostiach spolupráce so strednými školami. Organizovať stretnutia a konferencie.
- Vytvoriť systém dostatočného materiálovo-technického zabezpečenia (MTZ) stredných škôl a zdroje efektívne využívať. Dodatočne podporovať MTZ žiadaných učebných a študijných odborov. Nadmernú finančnú záťaž SOŠ sklárskej presunúť na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.
- Zabezpečiť kvalitných pedagogických pracovníkov. Vytvoriť systém ich vzdelávania a primerane ich motivovať odmeňovaním. Vyzdvihovať dôležitosť pedagogických pracovníkov, zvyšovať ich prestíž. OECD vo svojich odporúčaníach pre Slovensko v oblasti

vzdelávania síce konštatuje určité zlepšenie odmeňovania učiteľov, ale zároveň dodáva že ich platy dosiahli len úroveň najslabších krajín OECD.²⁷

- Spolupráca so základnými školami.
- Stanoviť vyššie kritéria pre uchádzačov o štúdium na vysokých školách a univerzitách, resp. financovanie týchto škôl podľa kvality poskytovaného vzdelania a uplatniteľnosti absolventov, aby sa vrátila vysokoškolskému diplomu a jeho držiteľovi váha ako v minulosti. Toto by čiastočne riešilo problém nedostatku absolventov SOŠ na trhu práce, najmä čo sa týka strojárskych a elektrotechnických profesií, operátorov strojov a liniek a oblasti kontroly kvality, pretože podľa všeobecne známych informácií veľká časť týchto absolventov pokračuje v štúdiu na vysokých školách, a preto nie sú k dispozícii na trhu práce.
- Vytvoriť Centrá odborného vzdelávania a prípravy na školách so žiadanými učebnými a študijnými odbormi.
- Zapájať študentov Trenčianskeho samosprávneho kraja do národných a medzinárodných stredoškolských súťaží. Odmeňovať úspešných účastníkov súťaží na regionálnej úrovni lukratívnymi cenami.
- Podporovať spoluprácu so zahraničnými školami v rámci cezhraničnej spolupráce a vytvárať siete. Organizovať a najlepším študentom financovať študijné pobyty v zahraničí v žiadaných študijných a učebných odboroch.
- Zlepšiť materiálovú a technickú vybavenosť SOŠ, ktorá nie je na požadovanej úrovni, učebné pomôcky sú zastarané, vývojovo zaostávajú a nie sú kompatibilné s modernou technológiou zamestnávateľov, čo sa prejavuje na úrovni zručnosti absolventov.
- Zmeniť financovanie SOŠ podľa normatívu na žiaka, ktoré spôsobuje vynútenú, ale neúčelnú súťaživosť medzi školami a následne spôsobuje problémy na trhu práce, čo sa týka potreby absolventov z hľadiska počtu ako aj odboru štúdia pre jednotlivé odvetvia hospodárstva. Za súčasných podmienok financovanie stredných škôl jedinou a prioritnou snahou školy je prežitie, čo potláča záujem a berie škole priestor na rozvoj užšej spolupráce so zamestnávateľmi svojich absolventov.
- Pripravovať žiakov SOŠ pre samostatné podnikanie v odvetví, v ktorom sa pripravujú na budúce povolanie.
- Ďalej rozvíjať a podporovať personálne a finančne vzdelávanie a prípravu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Názory ďalších stavovských organizácií, ktoré odpovedali na otázky spracovateľov tejto analýzy, sú nasledovné:

Zväz spracovateľov dreva SR

Súčasná úroveň vedomostí a zručností absolventov stredných odborných škôl s drevárskymi odbormi (odbory skupiny 33) nie je z pohľadu Zväzu spracovateľov dreva SR dostačujúca na celom území Slovenskej republiky. V nedostačujúcej miere sú na stredných odborných školách rozvinuté odbory stolár, čalúnnik a operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, ktoré budú v oblasti drevárstva v nasledujúcich piatich rokoch patriť medzi najviac žiadané profesie na trhu práce. Vysoká úroveň vzdelávania v odboroch 33 je z pohľadu zväzu zabezpečovaná predovšetkým v Centrách odborného vzdelávania a prípravy pre drevársky a nábytkársky priemysel (SOŠD Spišská Nová Ves, SOŠD Zvolen a SOŠD Topoľčany).

²⁷ <http://www.oecd.org/slovakia/going-for-growth-slovak-republic-2015.pdf>

Uplatniteľnosť absolventov stredných odborných škôl na trhu práce by podľa Zväzu spracovateľov dreva SR mohli zvýšiť nasledovné opatrenia:

- podpora a rozvoj duálneho systému vzdelávania,
- realizácia projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania (RSOV),
- zmena financovania stredných škôl z kvantitatívneho systému na kvalitatívny,
- racionalizácia siete odborov na stredných školách – presun odborného drevárskeho vzdelávania do Centier odborného vzdelávania a prípravy, ktoré sú na výučbu materiálne, technicky a personálne vybavené, a ktoré úzko spolupracujú s rozhodujúcimi zamestnávateľmi v regióne, s ktorými majú podpísané zmluvy o duálnom vzdelávaní,
- nepovoľovať otváranie odborov stredným školám, ktoré nemajú zodpovedajúci normatív materiálno-technického vybavenia,
- kvantitatívne a kvalitatívne nastavenie výkonov stredných škôl potrebám praxe.

Zväz sklárskeho priemyslu SR

Podľa Zväzu sklárskeho priemyslu SR stredné odborné školstvo nereflektuje, resp. veľmi pomaly reaguje na zmeny, ktoré prináša stále sa rozvíjajúci trh práce a predovšetkým enormný technický a technologický pokrok v hospodárstve. V súčasnosti pracuje priamo v sklárskom priemysle podľa Zväzu sklárskeho priemyslu SR do 4000 ľudí, ale klasické profesie ako fúkač skla, umelecký sklár, či technolog skla (a iné) sú napriek tomu, že sú potrebné, vytláčané modernými technológiami, ktoré postupne nahrádzajú ručnú prácu.

Zavedenie duálneho vzdelávania je z pohľadu zväzu vítaným a významným krokom k rozvoju stredného odborného školstva nielen v TSK. Duálne vzdelávanie totiž žiakom prinesie získanie pracovných návykov, najnovších praktických poznatkov v technológiách, materiáloch, či pracovných postupoch a tým rýchlejšie žiaci dosiahnu zamestnávateľmi požadované pracovné výkony. Dôležitou súčasťou duálneho systému vzdelávania je podľa zástupcov Zväzu sklárskeho priemyslu taktiež výraznejšia podpora a motivácia zamestnávateľov, aby vstúpili do tohto systému.

Rozvoju stredného odborného školstva by podľa Zväzu sklárskeho priemyslu pomohli tieto opatrenia:

- zjednodušenie a zníženie byrokratického zaťaženia školského aparátu,
- pružnejšie zavádzanie nových učebných odborov,
- možnosť zníženia minimálneho počtu žiakov (učňov) v triede,
- výraznejšia a účinnejšia propagácia v smere štát – VÚC – stredné školy – rodičia.

Slovenský zväz výrobcov tepla

V súčasnosti má zväz 97 členov, ktorí zamestnávajú približne 3600 zamestnancov, pričom sa v teplárenstve uplatňujú i také profesie ako ekonómovia, právnici, personalisti, a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie aj lesníci a poľnohospodári, pre ktorých sa týmto spôsobom nepriamo vytvárajú pracovné miesta. Veľkú časť zamestnancov v teplárenstve tvoria špecializácie v odboroch strojárstvo a elektrotechnika, z ktorých prevažná väčšina je stredoškolsky vzdelaná.

Čoraz viac spoločností pôsobiacich v tepelnej energetike sa postupne stretáva s tým, že práve výkonní technickí pracovníci postupne odchádzajú do dôchodku. Túto situáciu potvrdil aj prieskum, ktorý Slovenský zväz výrobcov tepla uskutočnil v roku 2014 za účelom získania informácií ohľadne potreby nových kvalifikovaných pracovníkov s výhľadom do roku 2022. Z výsledkov tohto prieskumu vyplynulo, že v rámci Slovenska by v oblasti tepelnej energetiky bez

problémov ročne našli uplatnenie na trhu práce absolventi minimálne jednej triedy na strednej škole. Na žiadnej zo stredných odborných škôl doteraz neexistoval samostatný študijný odbor zameraný špeciálne na oblasť tepelnej energetiky, preto je z pohľadu zväzu a spoločností pôsobiacich v tomto odvetví nájst náhradu za pracovníkov odchádzajúcich do dôchodku často veľmi ťažké.

Preto sa Slovenský zväz výrobcov tepla rozhodol nadviazať spoluprácu s niektorou zo slovenských stredných škôl a vytvoriť novú študijnú oblasť, ktorá by pripravovala kvalitných budúcich pracovníkov v oblasti tepelnej energetiky. Záujmom zväzu bola aktívna spoluúčasť na formovaní študijnej oblasti, na príprave učebných osnov a poskytovaní odborného zázemia pre vzdelávanie a školskú prax. Pri výbere škôl boli rozhodujúce kritériá ako lokalita školy v rámci SR, vybavenosť školy, dostatok kvalifikovaných pracovníkov a doterajšie skúsenosti so zavádzaním nových študijných odborov, ako aj blízkosť teplárenských spoločností, ktoré budú schopné zabezpečiť odbornú prax pre študentov. Z celkových 11 oslovených stredných škôl boli nakoniec zväzom vybrané pre spoluprácu 2 školy, a to SOŠ technická v Čadci a **SOŠ v Prievidzi**, ktorej veľkou výhodou je lokalizácia v regióne, v ktorom je významne zastúpený energetický sektor. Tieto školy po prvýkrát prijali žiakov na študijný odbor 2697 K Mechanik elektrotechnik v školskom roku 2014/2015, ktorí si budú môcť v treťom ročníku zvoliť študijnú oblasť tepelno-technických a energetických zariadení a získať tak kvalifikáciu v oblasti tepelnej energetiky. V tomto roku navštevuje študijný odbor 2697 K Mechanik elektrotechnik 23 žiakov na SOŠ v Prievidzi a 30 žiakov na SOŠ v Čadci.

Úlohou Slovenského zväzu výrobcov tepla bude v nasledujúcich dvoch rokoch aktívne pôsobiť na obidvoch školách v oblasti prípravy osnov a študijných materiálov, ale aj na základných školách, aby žiaci získali predstavu o povolani „teplára“ a aby bola pre nich oblasť tepelno-technických a energetických zariadení atraktívna.

Únia dopravy, pôšt a telekomunikácií SR

UDPT SR úzko spolupracuje v Trenčianskom kraji s Dopravnou akadémiou v Trenčíne a so SPŠ v Považskej Bystrici. Podľa zástupcu únie, ktorý sa pravidelne zúčastňuje maturitných skúšok, má v posledných rokoch väčšia časť žiakov laxný prístup k štúdiu, o čom svedčí aj priemer známok počas štúdia a tiež na maturitách. Naopak žiaci, ktorí majú záujem o štúdium na VŠ, majú výborné vedomosti a tiež celkový prehľad. Obe školy majú dobre vybavené učebne aj dielne. Majú uzatvorené zmluvy s podnikmi v blízkom okolí, kde žiaci absolvujú odbornú prax. ÚDPT SR má podpísané so SPŠ v Považskej Bystrici Memorandum o spolupráci, čo svedčí o záujme vedenia školy o rozvoj a skvalitňovanie úrovne výučby na škole.

SPŠ Považská Bystrica je zameraná skôr na cestnú dopravu, zatiaľ čo Dopravná akadémia Trenčín viac železničné odbory, hoci menej ako v minulosti. V ďalšom období otvárajú nové študijné odbory 3760 M prevádzka a ekonomika dopravy a 3795 K klientsky manažér pošty, ktoré UDPT SR považuje za potrebné a absolventi nájdu aj uplatnenie v praxi.

Oblasť riaditeľstvo ŽSR v Žiline má v obvode Trenčianskeho kraja výkonné pracoviská, ktoré zamestnávajú celkom 497 zamestnancov, čo je 21 % z celkového počtu zamestnancov. Z uvedeného počtu je iba 13 zamestnancov, ktorí ukončili štúdium najrôznejších škôl v Trenčianskom kraji v posledných 10-tich rokoch. Najväčšie zastúpenie absolventov škôl Trenčianskeho kraja vo veku do 30 rokov má SMSÚ Zabezpečovacia technika Trenčianska Teplá. Ide o absolventov odborov s elektrotechnickým zameraním, každý zo zamestnancov je však absolventom inej SŠ v kraji. Celkovo však je možné konštatovať, že ani jedna z nich nepripravuje žiakov v odbore zameranom na zabezpečovaciu techniku a absolventi nemajú žiadne znalosti z uvedenej oblasti. Čo sa týka spomínaného odboru oznamovacej a zabezpečovacej techniky, do roku 2020 by mali odísť do dôchodku 3 zamestnanci, ktorých bude treba nahradiť novými. Ďalšia oblasť, v ktorej bude potrebné nahradiť odchádzajúcich zamestnancov, je typová pozícia elektromontér, kde by bolo možné zamestnať vo výhlade do roku 2020 ďalších asi 5 absolventov s elektrotechnickým vzdelaním a v sekcii železničných tratí a stavieb 10 zamestnancov,

predovšetkým rušňovodičov – traťových strojníkov s predpísaným strojníckym alebo elektrotechnickým vzdelaním. Najväčší počet zamestnancov, ktorým do roku 2020 vznikne nárok na dôchodok, je sekcia riadenia dopravy. Ide celkom o 108 zamestnancov železničných staníc predovšetkým v typových pozíciách výpravca, signalista, dozorca výhybiek a robotník v doprave (najviac v rokoch 2019-2020).

4.6 Štrukturálne fondy EU

Významným zdrojom financií pre rozvoj stredného školstva sú Štrukturálne fondy Európskej únie.

4.6.1 Programové obdobie 2007 – 2013

V programovom období 2007 – 2013 implementovali stredné školy v Trenčianskom kraji v rámci troch kľúčových operačných programov (OP Vzdelávanie, Regionálny operačný program a Programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR) spolu 23 projektov s celkovou výškou oprávnených výdavkov 8 171 590 EUR. Išlo o nasledovné projekty:

Tabuľka 55: Projekty, ktoré boli na SŠ v TSK realizované v programovom období 2007-2013

Škola	Operačný program	Názov projektu	Oprávnené výdavky (EUR)
Gymnázium Dubnica nad Váhom	Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR	Spoločné poznávanie Bílych - Bielych Karpát	38 500,00
Gymnázium M. R. Štefánika, Nové Mesto nad Váhom	Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR	Vzděláváním a spoluprací za socio-kulturní rozvoj a zachování tradic	50 476,50
SOŠ Športová, Stará Turá	Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR	Společné vzdělávání pro budoucnost	153 981,00
SOŠ, Štúrova, Dubnica nad Váhom	Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR	Prohloubení přípravy žáku strojírenských oborů na jejich budoucí povolání spoluprací s partnerskou školou	186 283,24
Spojená škola, Námestie SNP, Partizánske	Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR	Přeshraniční systém inovačního vzdělávání ve středním odborném školství	131 968,00
Športové gymnázium, Staničná, Trenčín	Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR	Pohyb nás spojuje	92 253,00
Športové gymnázium, Staničná, Trenčín	Program cezhraničnej spolupráce SR - ČR	Pohyb nás spojuje II. Etapa	519 895,00
Gymnázium J. Jesenského, Bánovce nad Bebravou	ROP	Rekonštrukcia gymnázia J. Jesenského Bánovce nad Bebravou	1 062 936,06
Gymnázium Púchov	ROP	Rekonštrukcia a dostavba Gymnázia v Púchove	1 195 912,40
SPŠ Myjava	ROP	Rekonštrukcia a modernizácia ako cesta zvýšenia kvality vzdelávania v SPŠ Myjava	1 204 502,82
ZŠ obchodu a služieb, Nové Mesto nad Váhom	ROP	Trvalo udržateľné zvýšenie kvality vzdelávania v ZŠ O a S Nové Mesto nad Váhom	528 909,97
Gymnázium Dubnica nad Váhom	OP Vzdelávanie	Moderný vzdelávací program - Kľúč k úspechu	116 184,36
Gymnázium J. Jesenského, Bánovce nad Bebravou	OP Vzdelávanie	Moderným vzdelávaním do Európy	134 029,41
Gymnázium Ľ. Štúra Trenčín	OP Vzdelávanie	Moderné inovatívne gymnázium Ľ. Štúra	182 578,59
Gymnázium Nováky	OP Vzdelávanie	Aplikácia inovačných metód a foriem práce v školskom vzdelávacom programe	181 257,49
Gymnázium Považská Bystrica	OP Vzdelávanie	Experimentálne overovanie inovovaného školského výchovno-vzdelávacieho programu na Gymnáziu Považská Bystrica	318 733,12
SOŠ obchodu a služieb, Púchov	OP Vzdelávanie	Elektronizácia učebných osnov - nevyhnutnosť modernej školy	293 861,75

SOŠ Pruské	OP Vzdelávanie	Elektronizácia učebných osnov - nevyhnutnosť modernej školy	189 522,61
SOŠ strojnícka Považská Bystrica	OP Vzdelávanie	Zvyšovanie odborných zručností žiakov v spolupráci so zamestnávateľmi	168 241,09
SOŠ Športová, Stará Turá	OP Vzdelávanie	Implementácia rozvojového programu Informačné a sieťové technológie	329 522,61
SOŠ, Farská, Bánovce nad Bebravou	OP Vzdelávanie	Zavedenie metód inovatívneho vyučovania	443 348,40
SOŠ, Lipová, Handlová	OP Vzdelávanie	Rozvojový program školy a inovácie v edukačnom procese Spojenej školy v Handlovej	205 344,29
SOŠ, Štúrova, Dubnica nad Váhom	OP Vzdelávanie	Školský vzdelávací program s využitím IKT a e-learningu	443 348,40
SPOLU			8 171 590,11

Zdroj: ERUDIO, s.r.o. podľa údajov TSK

Veľké investičné projekty na rekonštrukciu a modernizáciu budov a nákup vybavenia, ktoré boli financované z Regionálneho operačného programu 2007 – 2013, získali iba štyri stredné školy: Gymnázium J. Jesenského v Bánovciach nad Bebravou, Gymnázium Púchov, SPŠ Myjava a ZŠ obchodu a služieb v Novom Meste nad Váhom.

12 projektov bolo spolufinancovaných zo zdrojov ESF prostredníctvom OP Vzdelávanie. Išlo najmä o zavádzanie inovatívnych foriem vyučovania spojených s modernizáciou vybavenia a vzdelávaním pedagogických zamestnancov. Intervencie podobného charakteru budú podporované aj v programovom období 2014 – 2020 v rámci OP Ľudské zdroje.

7 projektov bolo zrealizovaných v rámci Programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR. Podporené projekty vytvorili na území Trenčianskeho kraja rôznorodé výstupy a výsledky: napr. pri Športovom Gymnáziu v Trenčíne bol vybudovaný nový atletický štadión; na Spojenej škole Partizánske bolo vybudované centrum odborného vzdelávania – odborné technologické plastikárske pracovisko a multimediálne školiace stredisko; na SOŠ na Štúrovej ulici v Dubnici nad Váhom a na SOŠ v Starej Turej boli zakúpené nové CNC stroje. Okrem toho bolo v rámci projektov zrealizovaných množstvo vzdelávacích aktivít, stáží, exkurzií a výmenných pobytov.

Prehľad veľkých projektov implementovaných v programovom období 2007 – 2013 ukazuje značné rozdiely v úspešnosti jednotlivých škôl. Zatiaľ čo päť škôl získalo po dva projekty (Gymnázium v Dubnici nad Váhom, Gymnázium v Bánovciach nad Bebravou, Športové Gymnázium v Trenčíne, SOŠ Stará Turá a SOŠ Dubnica nad Váhom), väčšina stredných škôl v Trenčianskom kraji nezískala ani jeden veľký projekt spolufinancovaný zo štrukturálnych fondov.

Čo sa týka iných programov EÚ, každá stredná škola v Trenčianskom kraji získala aspoň jeden menší grant spolufinancovaný EÚ, a to najmä v rámci Fondu mikroprojektov (Program cezhraničnej spolupráce SR – ČR), Programu Mládež v akcii, mobilityných programov Erasmus+, Comenius a Leonardo da Vinci.

Dopravná akadémia Trenčín sa pravidelne zúčastňuje medzinárodných výstavách v Kyjeve, ktoré zastrešuje Ministerstvo školstva a vedy Ukrajiny a Akadémie vied Ukrajiny. V rámci toho škola získala významné ocenenia svojich projektov.

4.6.2 Programové obdobie 2014 – 2020

Z pohľadu stredných škôl budú v programovom období 2014 – 2020 najzaujímavejšími programami OPELZ, IROP a Interreg V-A SR – ČR:

Operačný program ľudské zdroje (OPLZ)

Oblasť vzdelávania bude podporovaná najmä prostredníctvom Prioritnej osi 1 Vzdelávanie spolufinancovanej z Európskeho sociálneho fondu. OPLZ bude v oblasti vzdelávania podporovať máľké neinvestičné projekty.

Pre základné a stredné školy je určená Investičná priorita 1.1 *Zníženie a zabránenie predčasného skončenia školskej dochádzky a podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelávaniu vrátane formálnych, neformálnych a bežných spôsobov vzdelávania za účelom opätovného začlenenia do vzdelávania a prípravy*. Táto investičná priorita prispeje k pripravenosti detí na prechod na nadväzujúci stupeň vzdelávania, pripravenosti žiaka v základnom a strednom školstve na jeho budúce pôsobenie na pracovnom trhu, resp. na prechod na nasledujúci stupeň vzdelávania, a to podporou rovnakého prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelaniu. Špecifická pozornosť bude venovaná zvyšovaniu profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov. Medzi podporované aktivity budú patriť nasledovné:

- aktivity prispievajúce k vyrovnávaniu znevýhodnenia žiakov a zabezpečeniu rovnosti príležitostí vo výchovno-vzdelávacom procese
- zabezpečenie učebných pomôcok, textov a metodických materiálov pre potreby kvalitného inkluzívneho vzdelávania
- tvorba, inovácia, realizácia vzdelávacích programov zameraných na podporu inkluzívneho vzdelávania, napr. realizácia celodenného výchovného systému, pôsobenie pedagogických asistentov a odborných zamestnancov,
- aktivity rozvíjajúce spoluprácu s rodičmi a komunitou
- aktivity podporujúce interkultúrne prostredie s cieľom predchádzania segregácie na školách a v triedach (napr. prostredníctvom vytvárania a realizácie lokálnych akčných plánov pre inkluzívne vzdelávanie)
- podpora inovatívnych a alternatívnych foriem vzdelávania a vyučovacích metód
- kariérne a výchovné poradenstvo
- skvalitňovanie diagnostikovania a rediagnostikovania detí a žiakov s cieľom predchádzať neodôvodnenému odkladaniu začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky, školskej neúspešnosti detí a ich zaradovaniu do špeciálnych tried a škôl
- aktivity zamerané na vytváranie vhodných podmienok pre spoločné vzdelávanie majority a detí/žiakov so ŠVVP s ohľadom na deti/žiakov pochádzajúcich z MRK
- podpora spolupráce v oblasti výmeny skúseností vo výchovno-vzdelávacom procese (napr. best practice, zdieľanie informácií a sieťovanie medzi školami, relevantnými inštitúciami a pod.)
- tvorba, inovácia, realizácia vzdelávacích programov zameraných na zvýšenie prírodovedných, matematických, environmentálnych, jazykových, IKT zručností vrátane finančnej gramotnosti vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia
- hodnotenie systému vzdelávania a úrovne zvyšovania gramotnosti žiakov vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- podpora rozvoja a overovanie kľúčových kompetencií a gramotnosti detí/žiakov
- podpora modelov hodnotenia a sebahodnotenia škôl a školských zariadení
- identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov
- podpora aktivít mobility (synergia s programom Erasmus)
- aktivity zamerané na mentoring a tútoring za účelom prevencie predčasného ukončovania školskej dochádzky a prechodu na nasledujúci stupeň vzdelávania u detí/žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

- aktivity zamerané na zlepšenie školskej úspešnosti žiakov vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- aktivity zamerané na neformálne, informálne a záujmové vzdelávanie, napr. learning by doing
- aktivity zamerané na zapojenie odborníkov z iných sektorov do procesu vzdelávania
- tvorba, realizácia a kontrola štandardov kvality ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania
- tvorba, resp. inovácia a realizácia programov kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s dôrazom na inkluzívny aspekt
- podpora rozvoja kľúčových kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov vrátane oblasti jazykových a IKT zručností
- uskutočňovanie stáží a praktickej prípravy pedagógov v nadväznosti na prepojenie teoretickej a praktickej výučby s ohľadom na inkluzívny rozmer vzdelávania

Pre stredné odborné školy je určená predovšetkým Investičná priorita 1.2 *Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a učňovského vzdelávania*. Jej cieľom je zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúcu potreby trhu práce. Intervencie budú zamerané na pripravenosť žiaka v odbornom vzdelávaní a prípravu na pôsobenie na trhu práce s dôrazom na uplatňovanie reálneho výkonu praxe u zamestnávateľa. Za týmto účelom sa bude podporovať aj profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov pôsobiacich v odbornom vzdelávaní a príprave. OPLZ uvádza nasledovné príklady podporovaných aktivít:

- zavádzanie a uplatňovanie účasti žiakov na praktickom vyučovaní priamo na pracoviskách zamestnávateľa
- poradenstvo a propagácia odborného vzdelávania a prípravy žiakov ZŠ (aj v spolupráci s rodičmi) s prihliadnutím na potreby trhu práce a požiadavky zamestnávateľov
- odborné a kariérne poradenstvo
- podpora partnerstiev škôl so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania
- prognózovanie a monitorovanie potrieb trhu práce v spolupráci s MPSVR SR vo väzbe na zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy
- tvorba, inovácia, realizácia vzdelávacích programov zameraných na zvýšenie kompetencií potrebných pre prispôsobenie vzdelávania požiadavkám trhu práce (napr. jazykové, IKT zručnosti a finančná gramotnosť vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia)
- vytvorenie sústavy indikátorov a deskriptorov zabezpečenia kvality počiatočného odborného vzdelávania v súlade s odporúčaním EQAVET
- monitoring, evaluácia, tvorba a zabezpečenie kvality výstupov vzdelávania napr. formou účasti zamestnávateľa na ukončení štúdia.
- podpora aktivít mobility v oblasti odborného vzdelávania (synergia s programom Erasmus+)
- podpora inovatívnych a alternatívnych foriem vzdelávania a vyučovacích metód
- podpora rozvoja a overovania kľúčových kompetencií a gramotností žiakov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy

- projekty zamerané na vytváranie cvičných firiem vrátane rozšírenia predmetu cvičná firma
- poradenstvo pre žiakov so ŠVVP vrátane žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia ako aj marginalizovaných komunít ako sú napr. Rómovia
- prípravné kurzy pre žiakov so ŠVVP vrátane marginalizovaných komunít ako sú napr. Rómovia
- tvorba, realizácia a kontrola štandardov kvality ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania
- tvorba, resp. inovácia a realizácia programov kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov s dôrazom na inkluzívny aspekt a potreby trhu práce
- podpora rozvoja kľúčových kompetencií, predovšetkým v oblasti jazykových a IKT zručností
- uskutočňovanie stáží a praktickej prípravy pedagógov v nadväznosti na prepojenie teoretickej a praktickej výučby a potreby trhu práce

Stredné školy sú oprávnenými prijímateľmi aj v rámci ďalších investičných priorít OP Ľudské zdroje, konkrétne:

- Investičná priorita 1.3 Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín.
- Investičná priorita 1.4 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovania vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpory flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií.
- Investičná priorita 3.2 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu.

Integrovaný regionálny operačný program (IROP)

IROP je nástrojom podpory opatrení (najmä verejných služieb), ktoré sú realizované z miestnej a regionálnej úrovne. Je implementovaný prostredníctvom Regionálnej integrovanej územnej stratégie pre Trenčiansky kraj (RIUS), ktorej vypracovanie koordinoval TSK v spolupráci s relevantnými sociálno-ekonomickými partnermi v kraji. Nakoľko ide o program spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, predmetom podpory budú najmä investičné projekty.

Intervencie do stredného školstva sú implementované v rámci Investičnej priority č. 2.2: *Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry*, špecifického cieľa č. 2.2.3: *Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní*.

Podpora IROP je zameraná na podporu materiálno-technického vybavenia a zlepšenie priestorových podmienok stredných odborných škôl, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev a stredísk odbornej praxe so zreteľom na rozvoj siete centier odborného vzdelávania a prípravy a s cieľom zvýšenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, praktických zručností žiakov a zvýšenia kvality poskytovaného celoživotného vzdelávania pre potreby trhu práce. Realizované aktivity budú uplatňovať prvky inkluzívneho vzdelávania.

Prioritné oblasti podpory stredného odborného vzdelávania zohľadnením regionálnych potrieb budú smerované najmä do oblasti strojárstva, hutníctva, stavebníctva, nábytkárstva a drevárstva, elektrotechniky a automatizácie, IKT technológií (informačné, sieťové technológie,

informatika), chemického, automobilového priemyslu, poľnohospodárstva, potravinárstva, obchodu a služieb. Tieto oblasti budú postupne dopĺňané/upravované v nadväznosti na potreby trhu práce v jednotlivých krajoch definovaných v regionálnych stratégiách odborného vzdelávania a prípravy.

IROP uvádza nasledovné príklady podporovaných aktivít:

- obstaranie a modernizácia materiálo-technického vybavenia odborných pracovísk pre praktické vyučovanie, odborný výcvik, odbornú prax, celoživotné vzdelávanie, jazykových učební, odborných dielní, odborných učební, knižníc, prednáškových a vyučovacích miestností na stredných odborných školách, centrách odborného vzdelávania a prípravy, strediskách odbornej praxe, strediskách praktického vyučovania a školských hospodárstvach a s tým súvisiace stavebné úpravy,
- obstaranie a modernizácia materiálo-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania,
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov a areálov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania a školského hospodárstva, súvisiacich okrem iného aj so zabezpečením prvkov inkluzívneho vzdelávania a vybavenosťou pre širšiu komunitu centier odborného vzdelávania a prípravy,
- vytvorenie podnikateľského inkubátora - prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami alebo rekonštrukciou vnútorných priestorov centier odborného vzdelávania a prípravy a nákup materiálo-technického vybavenia do podnikateľského inkubátora vrátane vybavenia vysokorychlostným internetovým pripojením a IKT,
- zvýšenie energetickej hospodárnosti budov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev vrátane internátov.

Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika

Investície do vzdelania sú predmetom Prioritnej osi 1 Využívanie inovačného potenciálu, Investičnej priority 1 *Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom prípravy a vykonávania spoločných vzdelávacích, odborných vzdelávacích a školiacich programov*. Jej cieľom je zvýšenie relevantnosti obsahu vzdelávania pre potreby trhu práce s cieľom zlepšenia uplatniteľnosti na trhu práce. Oblasťou prioritného záujmu je zvýšenie kvality procesov vzdelávania poskytovaného vzdelávacími inštitúciami nielen pre žiakov a študentov, ale aj pre pracujúcich.

Oprávneným územím je rovnako ako v programovom období 2007 – 2013 v Slovenskej republike územie Trnavského, Trenčianskeho a Žilinského samosprávneho kraja a v Českej republike územie Juhomoravského, Zlínskeho a Moravskosliezkeho kraja. Každý projekt musí splniť minimálne tri zo štyroch kritérií spolupráce, ktorými sú spoločná príprava projektu, spoločná realizácia projektu, spoločný personál a spoločné financovanie.

Program uvádza nasledovné príklady podporovaných aktivít:

- Tvorba a zavádzanie nových a inovovaných spoločných vzdelávacích programov pre základné, stredné a vysoké školy.
- Inovatívne prístupy k zlepšeniu prechodu absolventov stredných a vysokých škôl na trh práce a ich uplatniteľnosti.
- Inštitucionálna spolupráca medzi inštitúciami pôsobiacimi v oblasti vzdelávania s cieľom výmeny skúseností a poznatkov, tvorby a overovania nových prístupov do pedagogickej praxe, tvorby spoločných vzdelávacích programov, zavádzania štandardov, atď.

- Príprava a realizácia spoločných vedecko-výskumných činností s priamou väzbou na zvýšenie kvality obsahu vzdelávania a vzdelávacieho procesu.
- Predpovedanie potrieb trhu práce a kvalifikačných požiadaviek, priebežné sledovanie a vyhodnocovanie kvality vzdelávania a uplatniteľnosti absolventov na trhu práce, zosúladenie obsahu vzdelávania a študijných odborov s potrebami cezhraničného trhu práce.
- Systematická spolupráca medzi vzdelávacími inštitúciami, zamestnávateľmi a úradmi práce s cieľom zvýšenia relevantnosti vzdelávania s ohľadom na potreby zamestnávateľov v cezhraničnom regióne.
- Podpora výmenných pobytov a stáží pre pedagogický personál, žiakov a študentov.
- Podpora talentovaných žiakov na základných a stredných školách.
- Podpora vytvárania stratégií, partnerstiev a regionálnych „paktov“ pre rozvoj ľudských zdrojov.
- Zvýšenie kvality služieb kariérnej orientácie a poradenstva na základných a stredných školách.
- Zvyšovanie povedomia žiakov a rodičov o ponuke vzdelávania, propagácia a zvýšenie atraktívnosti technických odborov a škôl (remeselné a prírodovedné odbory).
- Spolupráca pri tvorbe učebných/učňovských odborov, prípadne obnovovanie zaniknutých učebných/učňovských odborov, po ktorých je na trhu práce dopyt.
- Investície do skvalitnenia vzdelávacej infraštruktúry realizované len ako doplnkové aktivity s dôrazom na zavádzanie inovatívnych technológií, nových prvkov výučby, zvýšenie podielu praktickej prípravy, prvkov výučby orientovaných na reálne potreby trhu práce najmä v technických odboroch, vybavenie pre spoločnú odbornú prípravu.
- Spoločné stratégie a programy celoživotného vzdelávania pre dospelú populáciu.
- Vytváranie partnerstiev a sietí pre podporu a rozvoj celoživotného vzdelávania.
- Nové prístupy k zvyšovaniu atraktívnosti a efektívnosti celoživotného vzdelávania pre firmy a jednotlivcov.

4.7 Kľúčové disparity

Stredné školstvo v Trenčianskom kraji musí v najbližších rokoch čeliť zásadným výzvam, ktoré vyplývajú z vonkajších demografických, spoločenských a ekonomických zmien ako aj z historicky naakumulovaných vnútorných systémových nedostatkov. Doposiaľ uskutočnené kroky smerom k optimalizácii siete stredných škôl a k ich prepojeniu s potrebami trhu práce je možné považovať za prvú časť transformačného procesu, ktorý by mal pokračovať v nasledujúcich rokoch.

Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl

Od roku 2000 klesol populačný ročník 15-ročných v celoslovenskom i krajskom meradle o viac ako tretinu, pričom populácia 15-ročných by mala podľa prognóz ďalej klesať až do roku 2017. Od roku 2018 sa očakáva nástup mierne rastovej fázy. Kľúčovou výzvou pre TSK je nastaviť objektívny a transparentný model rozhodovania o počte tried prvých ročníkov pre nasledujúci školský rok, ktorý schvaľuje zastupiteľstvo kraja prostredníctvom VZN. Vzhľadom na platnú zákonnú úpravu kritérií, podľa ktorých majú samosprávne kraje rozhodovať, je rozhodovanie komplikované, a to aj vďaka nesystémovým prvkom mimo vplyvu VZN (počty tried a odbory na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresných úradov, dodatočné povolenie tried prvého ročníka zo strany MŠVVaŠ SR) a konkurenčným bojom nielen medzi školami rôznych zriaďovateľov, ale aj medzi rôznymi typmi škôl v zriaďovateľskej kompetencii TSK. V najbližších dvoch rokoch by malo dôjsť k stabilizácii siete škôl tak, aby bola ich prevádzka dlhodobo udržateľná a predvídateľná pre všetkých zainteresovaných.

dôsledky	Relatívne vysoká nezamestnanosť absolventov SŠ Zamestnávateľia sa sťažujú, že absolventi SŠ nemajú dostatok praktických skúseností a musia ich dovzdelávať Klesol relatívny podiel technicky vzdelaných absolventov SŠ Na trh práce prichádzajú absolventi bez reálnej možnosti nájsť zamestnanie Na trhu práce chýbajú absolventi učňovských odborov pripravení nastúpiť do zamestnania Nevyužitá a chátrajúca budova v správe SŠ
problém	Ponuka vzdelávania na stredných školách nezodpovedá dopytu trhu práce po absolventoch stredných škôl
príčiny	SŠ sú nútené prijímať maximálny počet žiakov a nie sú motivované garantovať uplatniteľnosť svojich absolventov Otváranie nových SŠ a jednotlivých študijných a učebných odborov v minulosti nezodpovedalo potrebám Výrazný demografický pokles Určovanie počtu tried prvých ročníkov pre nasledujúci školský rok prostredníctvom VZN nie je úplné (SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti OÚ TN, dodatočné povolenia udeľované MŠVVaŠ SR) a v rokoch 2013 a 2014 prebehlo bez objektívnych a transparentných kritérií

Vnútorne kapacity stredných škôl

Nízky spoločenský a ekonomický status učiteľa spôsobí, že v súčasnosti je málo tých, ktorí sa chcú venovať profesii učiteľa. Stredné školy v TSK v tejto súvislosti začínajú pociťovať zvyšujúci sa priemerný vek učiteľov a ich postupný odchod do dôchodku. Zároveň vnímajú nedostatok majstrov odborného výcviku a kvalitných začínajúcich učiteľov.

Výzvou do budúcnosti je aj technický stav a rozsah budov, ktoré sú v správe škôl. Mnohé sú z dôvodu zníženia počtu študentov nevyužívané a chátrajúce. Školy tak z menšieho objemu pridelených finančných prostriedkov musia pokrývať prevádzkové náklady tej istej metráže a počtu budov, čo ich rozpočty neúmerne zaťažuje.

Úroveň financovania stredného školstva taktiež zásadným spôsobom ovplyvňuje kvantitu a kvalitu učebných pomôcok. Stredné školy totiž musia i napriek svojim finančným obmedzeniam neustále reagovať na čoraz rýchlejší vedecký a technologický pokrok. Učebné pomôcky, IKT vybavenie alebo iné zariadenia potrebné pre výučbu sú zo strany škôl modernizované a inovované v závislosti od ich finančných možností, pričom sú často financované z projektov EÚ, sponzorských darov alebo z rodičovských príspevkov. Mnohé stredné školy považujú za zastarané predovšetkým vybavenie a učebné pomôcky v odborných laboratóriách pre výučbu chémie a fyziky. Odborné školy tiež majú akútny nedostatok nových učebníc pre odborné predmety. Nové učebnice sú v mnohých prípadoch menej kvalitné ako tie staršie a nekorešpondujú so štátnym vzdelávacím programom MŠVVaŠ SR, resp. s učebnými plánmi.

dôsledky	Zastaralé vybavenie škôl a zlý stavebno-technický stav väčšiny školských	Zastaralé učebné pomôcky	Nedostatok kvalitných učiteľ'ov a odborníkov z praxe pre vybrané odborné predmety
	Relatívne vysoký vekový priemer pedagogických	Problémy s výučbou v odboroch s vysokým tempom inovácií a technologického pokroku	
problém	Stredné školy sú z hľadiska ľudských i materiálnych zdrojov poddimenzované		
príčiny	Nízky spoločenský a ekonomický status učiteľa	Nízka atraktivita a finančné ohodnotenie učiteľ'ského povolania	Nedostatočné využitie Štrukturálnych fondov 2007 – 2013
	Obmedzené finančné zdroje zriaďovateľ'ov SŠ	Neselektívna distribúcia finančných zdrojov vychádzajúca z normatívov	

Výchovná a motivačná funkcia škôl

Spoločenské zmeny, na ktoré musí stredné školstvo reagovať, sa prejavujú predovšetkým na žiakoch, ktorí sa za posledných 10 rokov zmenili nielen v oblasti svojich vedomostí, s ktorými prichádzajú na strednú školu, ale i v oblasti správania. V oblasti vedomostí majú žiaci znateľne menej vedomostí ako pred desiatimi rokmi. Majú kvalitatívne i kvantitatívne menej encyklopedických vedomostí, majú slabší všeobecný prehľad a chýba im logické myslenie. Výrazným problémom, s ktorým sa stredné školy pri novoprijatých žiakoch stretávajú, sú nedostatočné vedomosti z matematiky, fyziky, či chémie, a preto veľmi často venujú prvý polrok prvého ročníka práve doučovaniu učiva, ktoré mali žiaci ovládať už zo základnej školy. Výrazné

zmeny nastali aj v správaní žiakov študujúcich na stredných školách. Podľa slov riaditeľov stredných škôl v TSK sa čoraz častejšie v správaní ich žiakov prejavuje nezodpovednosť, ľahostajnosť k študijnému prospechu, neúcta k autoritám a vulgárne slovné vystupovanie. Nezriedka musí škola nahrádzať základný výchovný faktor – rodinu, nakoľko veľa problémov pramení zo sociálnych problémov v rodine a mnohé deti pochádzajú z neúplných rodín. Moderná doba zanechala stopy i na fyzických schopnostiach dnešnej mládeže. Mladí ľudia podľa názoru riaditeľov škôl nie sú zvyknutí manuálne pracovať a v porovnaní so svojimi vrstovníkmi pred desiatimi rokmi sú menej fyzicky zdatní.

dôsledky	Absolventi SŠ nemajú dostatok manuálnych zručností a sú fyzicky menej zdatní Vysoká nezamestnanosť mladých ľudí Absolventi SŠ nedisponujú kompetenciami, ktoré od nich trh práce očakáva Absolventi SŠ nie sú atraktívni pre trh práce
problém	Úroveň vzdelanosti a sociálnych kompetencií daných výchovou sa u študentov a absolventov SŠ postupne zhoršuje
príčiny	Nedostatočná spolupráca školy a rodiny pri výchove a vzdelávaní Základné školy neprodukujú dostatok nadpriemerne vzdelaných žiakov, pripravených na ďalšie štúdium Stredné školy sú z hľadiska ľudských i materiálnych zdrojov poddimenzované Zmena hodnôt spoločnosti sa prejavuje aj v nedostatočnej zodpovednosti, ľahostajnosti a nízkej motivácii mládeže Rodičia nevhodne usmerňujú deti pri výbere SŠ, bez ohľadu na ich osobnostné charakteristiky a na potenciál budúceho uplatnenia na trhu práce

Trh práce

Turbulentné ekonomické zmeny, na ktoré stredné školstvo v uplynulých dekádach neadekvátne reagovalo, sa prejavili v nedostatočnom prepojení trhu práce a stredného odborného školstva, čo má za následok relatívne vysokú mieru nezamestnanosti absolventov SOŠ. Podľa zamestnávateľov odborné vzdelávanie a príprava nedostatočne reaguje na potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne po ukončení štúdia vstúpiť do pracovného procesu. Absolventi stredných škôl tak vstupujú na trh práce nedostatočne pripravení, a to predovšetkým v oblasti praktických zručností. U niektorých študentov firmy taktiež zaznamenávajú nedostatočné pracovné návyky a zníženú motiváciu. Problémom z hľadiska firiem je aj skutočnosť, že šikovní absolventi stredných odborných škôl odchádzajú za prácou do zahraničia alebo idú študovať na vysoké školy. Výzvou pre stredné školy je preto vychovávať dostatočný počet kvalifikovaných absolventov, ktorí budú dostatočne pripravení vstúpiť na trh práce hneď po ukončení strednej školy.

dôsledky	Nesúlada ponuky absolventov SOŠ a dopytu trhu práce a z toho prameniaca nezamestnanosť absolventov Najšikovnejší absolventi SOŠ odchádzajú za prácou do zahraničia alebo idú študovať na VŠ Výhrady zamestnávateľov k profilu a úrovni absolventov SOŠ Študenti SOŠ počas štúdia mylne dôverujú škole a predpokladajú potenciál trhu práce pre svoj odbor
problém	Nefunguje spätná väzba medzi trhom práce a jeho požiadavkami na absolventov SŠ a stredným odborným školstvom
príčiny	Neatraktívne mzdové ohodnotenie v mnohých profesiách Nedostatočne rozvinutá spolupráca SOŠ a budúcich (potenciálnych) zamestnávateľov ich absolventov Zriaďovatelia SŠ nemajú k dispozícii dostatočne spoľahlivé prognózy trhu práce SŠ nemajú dostatočné informácie o ďalšej kariére a vzdelaní svojich absolventov

Kvalita a atraktivita vzdelávania

Školy v snahe o udržanie sa v sústave škôl a školských zariadení zápasia o každého žiaka bez ohľadu na jeho vzdelávacie a osobnostné predpoklady, čím sa znižuje ich celková kvalita. Dlhodobo pretrvávajúca tendencia poklesu úrovne vzdelávacích výsledkov najmä v gymnáziách, čo súvisí so zmäkčením kritérií prijatia žiakov na štúdium. Počet absolventov deviateho ročníka základných škôl síce každoročne klesal, ale úmerne tomuto poklesu sa nezmenšoval počet prijímaných žiakov do gymnázií. Na gymnáziá sa tak začali dostávať i žiaci s horším prospechom, čo viedlo k zníženiu ich kvality. Normatívne financovanie a s ním spojený boj škôl o žiakov sa odráža aj na motivácii žiakov ZŠ a študentov SŠ dosahovať vynikajúce študijné výsledky, nakoľko sú si istí, že ich nejaká SŠ resp. VŠ prijme.

Zníženie kritérií pre prijímanie na gymnáziá, vidina získania vysokoškolského vzdelania či lepšieho zárobku v oblastiach ako sú IT alebo administratívne profesie ako aj historická skúsenosť s prepúšťaním v strojárskych a textilných podnikoch v 90-tych rokoch má za následok, že mnohí žiaci a ich rodičia začali uprednostňovať štúdium na všeobecnevzdelávacích stredných školách. Výzvou pre TSK je preto zvýšiť atraktivitu štúdia na SOŠ, najmä v technických odboroch, ako plnohodnotnú alternatívu voči gymnaziálnemu vzdelaniu a ekonomickým študijným odborom.

dôsledky	Žiaci ZŠ a ich rodičia si nevyberajú náročné SOŠ technického zamerania Na gymnáziách študujú žiaci, ktorých vzdelanostné a osobnostné charakteristiky zodpovedajú iným typom SŠ Žiaci ZŠ a ich rodičia využívajú nižšie nároky SŠ a VŠ na prijímacích skúškach Nedostatok absolventov technických odborov žiadaných na trhu práce
problém	Úroveň vzdelávania na SOŠ a gymnáziách sa postupne zhoršuje a klesá atraktivita technických odborov
príčiny	Klesajú nároky na žiakov na prijímacích skúškach na SŠ, najmä na gymnáziách „Módnosť“ niektorých profesií na úkor remesiel a priemyselnej výroby Neexistujú oficiálne hodnotenia kvality SŠ Zamestnávateľia sa nedostatočne angažujú v príprave svojich potenciálnych zamestnancov

4.8 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- rozvinutá sieť študijných a učebných odborov stredných škôl - dlhoročná tradícia stredných škôl - vlastné objekty v správe stredných škôl, vo vlastníctve TSK - dostatok kvalifikovaných pedagogických zamestnancov - zriadenie prvých Centier odborného vzdelávania a prípravy - podpis Memoránd o spolupráci stredných škôl s TSK, TRK SOPK a zamestnávateľmi z regiónov - prvotný záujem zamestnávateľov o zapojenie sa duálneho vzdelávania - aktívna prezentácia stredných škôl voči žiakom 9. ročníka ZŠ - v prevažnej miere moderné IKT vybavenie stredných škôl - zlepšujúce sa využívanie informačných technológií vo vyučovaní - pestrá krúžková a mimoškolská činnosť - aktívne zapájanie sa žiakov stredných škôl do mimoškolských aktivít a súťaží - dobrá cezhraničná spolupráca SR – ČR - organizovanie celoslovenských súťaží s medzinárodnou účasťou	- neukončená optimalizácia siete stredných škôl v kraji - nedostatočné udržiavanie presnej profilácie stredných škôl - pomalé reagovanie stredoškolského vzdelávania na zmeny na trhu práce a technologický pokrok - nedostatočná kvalifikácia absolventov vzhľadom na aktuálne potreby trhu práce - zastarané učebné pomôcky - nevyužívané a chátrajúce budovy v správe stredných škôl, ktoré sú majetkom TSK - kvantitatívny a kvalitatívny nedostatok odborných učebníc - vysoký priemerný vek pedagogických zamestnancov na stredných školách - obmedzené finančné prostriedky na kapitálové výdavky stredných škôl - chýbajúce Centrá odborného vzdelávania a prípravy pre niektoré odbory - nepostačujúce vybavenie dielní praktického vyučovania - klesajúca kvalita gymnaziálneho vzdelávania - zhoršenie vzťahov medzi riaditeľmi stredných škôl v dôsledku rastúcej konkurencie medzi školami - nízka atraktivita vzdelávania na SOŠ - obmedzené propagačné aktivity TSK zamerané na zvyšovanie atraktivity odborného vzdelávania - nedostatočne využité možnosti získať financie zo štrukturálnych fondov v programovom období 2007 – 2013
Príležitosti	Hrozby
- blízkosť mesta Brno, ktoré je technologickým a inovačným centrom ČR - záujem zamestnávateľov a stavovských a profesijných organizácií o spoluprácu so SŠ - vysoký dopyt po niektorých profesiách/remeslách - budovanie priemyselných parkov a príchod domácich a zahraničných investorov - prítomnosť vysokých škôl v TSK - záujem vysokých škôl zo SR a ČR o absolventov stredných škôl v TSK	- negatívny demografický vývoj - vysoká miera absolventskej nezamestnanosti niektorých škôl/odborov - nezáujem žiakov základných škôl o odborné vzdelávanie - zhoršujúca sa ekonomická situácia v rodinách - znížený záujem rodičov o spoluprácu so strednými školami - zhoršenie správania sa mládeže - ľahostajnosť mladých ľudí k svojmu študijnému prospechu

• záujem zahraničných škôl o spoluprácu so školami v TSK – medzinárodná mobilita pedagógov a študentov • fondy EÚ a iné granty • využívanie finančných prostriedkov z fondov EÚ a iných grantov na propagáciu odborného vzdelávania	• znižovanie kvality vzdelávania na základných školách • nedostatočné normatívne financovanie stredných škôl • odchod pedagogických zamestnancov a majstrov odborného výcviku do dôchodku • rýchle morálne zastarávanie učebných pomôcok • odchod kvalitných absolventov stredných škôl na vysoké školy a do zahraničia za prácou • vznik súkromných vzdelávacích inštitúcií, ktoré za krátky čas vydávajú certifikáty alebo iné doklady o dosiahnutom vzdelaní alebo zaškolení • rastúca konkurencia škôl v okolitých regiónoch (Žilinský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj)
---	--